

1991 йил 1 сентябрдан
чиқа бошлаган

тиб ижодим йўлида фикр-маслаҳатларини аямадилар», дейди Дилбар опа. Демак, эр-хотин ўз касб-кори, ютуқлари, изтироблари борасида бир-биридан куч-қувват, маслаҳат, илҳом олсагина, айниқса фарзандлар тарбияси-дек мураккаб жараёнда бир ёқадан бош чиқарсагина оилада маънавий бирлик, камолот устувор бўлади.

— Менинг ўғил-қизларимга бўлган меҳр-муҳаббатим

нинг олдида шахардаги дўконлардан тикув машинаси тополмаганим ҳақида гапирибман-да. Орадан ҳеч кун ўтмай, қайнонам тикув машинасини бошига қўйиб, қишлоқдан келди. У пайтларда Хумсондан Тошкентга келиб-кетиш анча қийин эди. Бир неча транспортга чиқиб-тушиб, бошида тикув машинаси, қўлида тугун билан яна бекатдан ҳовлимизгача бўлган ичкариликка анчагина юриб келганини ўйласам, қайнонамнинг менга бўлган меҳри нақадар қимматга тушгани ҳамон юрагимни ўртаб юборади...

Дилбар Маҳмудова қайнэгалари, яъни Тилаб аканинг опалари бўлмиш Махтума, Ўғилжон, Рисликхон, Маҳбуба ва Матлуба опахонлари ҳақида меҳр ва ардоқ билан кўп яхши лавҳалар ёзди. Уларнинг баъзилари ҳаёт. Ҳамон иззат-ҳурматларини жойига қўяди.

Донишмандлар айтганидек, кексалик - аҳмоқ учун оғир юк, илм аҳли учун айни ҳосил дариридир. Севиб-севилиб яшаган, бир умр оила бошлигининг иш

ЗУЛФИЯ МУКОФОТИГА НОМЗОДЛАР

Садоқат ЙЎЛДОШЕВА — Жиззах вилояти "Хунарманд аёллар" Ассоциацияси раиси. Санъат йўналиши бўйича.

Садоқат "Камолот" ЁИХ, Ўзбекистон Либерал Демократик Партияси "Ёшлар қаноти"нинг фаол аъзоси. "Ташаббус-2006" кўрик танловида вилоятда ҳамда Республика босқичларида иштирок этиб, лауреатлик дипломига сазовор бўлган. У Республика "Келажак овози" кўрик-танловининг иштирокчиси.

Садоқат Жиззах Давлат Педагогика институти қошида 60 ўринли тўғарақ очиб тикувчилик сирларини ўргатиб келмоқда. Иш фаолияти давомида кам таъминланган ва ногирон болаларга моддий ёрдам берганлиги учун "29-Меҳрибонлик уйи" тарбияланувчилари Садоқатдан жуда миннатдор.

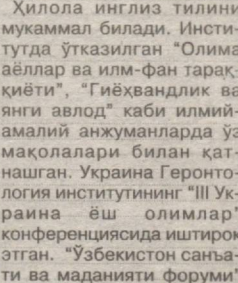

Муҳайё КАРИМОВА — Хоразм вилояти, Хонқа туманидаги 7-сон ихтисослашган мактаб-интернат ўқувчиси. Таълим йўналиши бўйича.

Муҳайё туман ва вилоят миқёсидаги фан олимпиадалари, туман хотин-қизлар кўмитаси, халқ таълими бўлими, "Камолот" ЁИХ томонидан ўтказиладиган тадбирларда муваффақиятли иштирок этиб келмоқда. У инглиз тилида шеър ва кўшиқлар ижро этади. Мактабда ўтказиладиган тадбирларнинг сценарийи ва адабий композициялар муаллифи. Муҳайёнинг "Орзуларим", "Диёримнинг қизиман" номли шеърый тўпламлари чоп этилган.

Ҳилола ВОҲИДОВА — Андижон Давлат тиббиёт институти талабаси. Фан йўналиши бўйича.

Ҳилола инглиз тилини мукаммал билади. Институтда ўтказилган "Олима аёллар ва илм-фан тараққиёти", "Гиеҳвандлик ва янги авлод" каби илмий-амалий анжуманларда ўз мақолалари билан қатнашган. Украина Геронтология институтининг "III Украина ёш олимлар" конференциясида иштирок этган. "Ўзбекистон санъати ва маданияти форуми" жамғармасининг "Иқтидорли талабалар учун" стипендияси совриндори. Ҳилола бугунги кунда "Туғиш ёшидаги аёллар орасида орттирилган ва туғма юрак иллатларининг тарқалишини ўрганиш" мавзусида илмий изланишлар олиб бормоқда.

Муқаддас САЛОМОВА — Бухоро вилояти, Фиж-дудон туманидаги 2-сон мактаб ўқитувчиси. Адабиёт йўналиши бўйича.

Муқаддасхон Бухоро нашриёти қошидаги "Заковат" ёш журналистлар клуби ҳамда "Нихол" тўғараги аъзоси. Туманда ўтказиладиган оммавий тадбирлар сценарийлари муаллифи. Шеърлари, бадиалари газета ва журналларда чоп этилган. У "Бу муқаддас замин — менинг Ватаним" кўрик танлови ғолиби. "Хайратимсан, Ватаним" шеърый тўплами ўқувчилар ҳукмига ҳавола этилган.

Адиба УМИРОВА тайёрлади.

СЕВИБ-СЕВИЛИБ ЯШАШ-БАХТ

Такдир уларни университетда учраштирди. Бирга ўқишди. Тилаб аканинг давраларда айтган чиройли кўшиқлари, мазмунли суҳбатлари Дилбархонимнинг эътиборини тортиди. Хумсонлик бу йилгига эса тошкентлик қизнинг исми-жисмига мослиги, одобининг, дидининг нозиклиги маъқул кела бошлади.

Ўқиш, илм олиш йиллари давомида улар бир-бирларини янада яхшироқ синовдан ўтказишди.

«1958 йил 10 май куни тўртинчи курсда ўқиётганимизда отаонам ва бўлгуси қайнонамнинг розиликлари билан рассом Абдулҳақ Абдуллаевнинг ҳовлисида тўйимиз бўлди. У бизга ўз устахонасини бўшатиб берди», дейди Дилбар опа.

Университетни битиришгач, Дилбархоним она бўлди. Тилаб ака эса ижодга, изланишга шўнғиб кетди. Илмий иш ёзди. Эҳ-ҳе, қанча қийинчиликлар, изланишлар, қарама-қаршиликлари матонат билан енгиб ўтишга тўғри келди. Устозларнинг далдаси, Дилбар опанинг меҳр-муҳаббати, ишончи Тилаб акага куч-ғайрат бағишлади.

«Мен баъзи аёллардек умр йўлдошимдан икки-чакир нуқсонларни қидириш, майда-чуйда талаблар билан вақтини олиш, етишмовчиликлардан нолиш ўрнига уни эҳтиётлагим, ишлаши, дам олиши учун имконият яратгим келарди. Ва шундай қилдим ҳам...»

Бу пайтда биз биттагина синглим Раънони узатиб юборганимиз учун ота-онаникида яшардик. Отам билан Тилаб акам қайнотакуёв эмас, ота-боладек бўлиб кетишди... Умр йўлдошимнинг отаонамга қилган кўп меҳрибончиликлари, катта ҳурмат-эътиборидан умр бўйи миннатдорман.

Тилаб акам менинг дастлаб "Саодат" журналида, кейин бир умр "Ўзбекистон овози" газетасида фаолият юритишига шароит яра-

дадасининг фидойилиги олдида ҳеч гап эмас. Уларнинг атак-чечак пайтдан балоғат ёшигача гирди-капалакман. Лекин бу билан одам боласи одам бўлди, деган гап эмас, дея давом этади Дилбар опа.

— Ўғлимиз Беҳзоднинг яхши рассом бўлишида, қизларимиз Гулининг файласуф, Хулкарнинг психолог олима бўлиб етишувиде дадасининг маслаҳатлари, улар билан олиб борган машғулотири жуда катта ёрдам берди.

Келинимиз Сарвинозни эса мен ўзим топдим. Узоқ излаб, танлаб, кўриб-билиб, яхши одамларнинг фарзандини келин қилдик. Келинимиз санъатшунослик институтида ишлайди, фан доктори. Энг муҳими бизга яхши келин, меҳрибон она, пазанда аёл. Юриш-туриш, қийинишда менинг энг яқин маслаҳатгўйим. Энди умидимиз қатори набиралардан...

— Сиз ўзингиз қандай келин бўлгансиз? — сўрайман суҳбатдошимдан.

— Тилаб акам: "Она-осмон. Уни бошимизда кўтариб юрайлик. Унинг оғирлиги ҳеч қачон елкамизга тушмайди", — дердилар. Бу гап мен учун ҳам қонун эди. Тошкентда яшаймизми, ёз бўйи Хумсонда бўламизми, қайнона-келин бир-биримизни иззат-ҳурмат қилишдан чарчамасдик. Қайнонам раҳматли Татим Нур қизи худди икки қирғоқни — Хумсон билан Тошкентни бириштириб турган катта кўприк эдилар. Қишлоқда нимаки пишиб етилса, албатта шахардаги набираларга илиниб олиб келардилар...

Тилаб акам Тошкентда ер олиб, уй қуришга киришишдан олдин Хумсонда қайнонамга ўз қўллари билан қўлай, ёруғ уй қуриб берганлар. Кейин улардан дуо олиб, Тошкентда уй бошладилар. Бир қатор нияям бўлди-ю, қайнонам-

тутумларига, меҳнатсеварлигига, ақлий меҳнат билан жисмоний меҳнатни баб-баробар олиб бориб, ўз қўли билан гишт қўйиб, уйлар қурганига, ижоддаги муваффақиятларига қойил қолган журналист Дилбар Маҳмудова ўз умр йўлдоши, меҳрибони, Тилаб Маҳмудов ҳақида "Ярим аср ёнма-ён" номли китоб ёзди. Ақойиб китоб!

— Етмиш ёшли Тилаб аканинг руҳи тетик, кўнгли баланд, худди тоғ чўққисига чиқиш учун отланган альпинистлардай ғайрати жўшқин, — дейди Дилбар опа севиноб. — Бу нарсга менга ҳам соғлом рух, ғайрат бағишлайди. Тилаб аканинг ўнлаб бадиий китоблари, илмий асарлари чоп этилди. Энг муҳими эса икковимизнинг "Умр шомиди бахт" ва "Омонат дунё" номли драматик асарларимиз Ўзбекистон миллий театрида сахналаштирилиб, ўз мухлисларини топди...

Ха, Тилаб Маҳмудов ва Дилбар Маҳмудованинг ҳаёт тажрибаси, ижодий етуклиги меваси бўлган бу спектакллари кенг жамоатчилик яхши кутиб олди. Икковларининг кутлуг етмиш ёши ҳам-касблари, дўстлари даврасида тантанали нишонланди.

— Аёл ўзининг хилланувчи, тобланувчи табиати, меҳри, тадбиркорлик санъати, яъни уйини гулдай яшнатиб қўйиши, пазандалиги, юксак диди билан оилани гўзал қила олади. Дилбар ростгўй, қўйгучак, ўта меҳрибон аёл. Ҳаётни тушунишимиз, дунёқарашимиз деярлик ўхшаш. Оиланинг шарафи-шонини, вайждонини икковимиз баб-баробар улуғлаймиз. Оилани муқаддас биламиз, дейди Тилаб акам.

Санъат МАХМУДОВА

СОҒЛОМ ОНА —

2007 йил — Ижтимоий ҳимоя йили

СОҒЛОМ ФАРЗАНД

“Ижтимоий ҳимоя йили” Давлат Дастурида жисмоний ва руҳий жиҳатдан соғлом авлодни камол топтириш, оналик ва болалик тўғрисида ғамхўрликни янада кучайтириш, аёллар соғлиғини мустаҳкамлаш ва “Соғлом она - соғлом фарзанд” ҳаракатини ҳар томонлама рағбатлантириш ишларини такомиллаштириш каби масалаларга алоҳида эътибор қаратилгани бу йўналишлар давлатимиз сиёсатининг бош вазифаларидан эканига далолатдир. Шундай экан, бу сиёсатни ҳаётга тадбиқ этишда шу жамиятнинг ҳар бир аъзоси фаол қатнашмоғи лозим.

Дарҳақиқат, юртимизда ҳавас қилса арзигудек кўп болали оилалар оз эмас, бунинг устига уш оилада вояга етган фарзандлар ҳаётда ўз ўринларини топиб, ватанимиз учун муносиб инсонлар бўлиб етишганларига кўп мисоллар келтириш мумкин.

Бироқ янги туғилган чақалоқ ҳали она сутига деярли тўймасдан кейинги фарзандни туғиш каби ҳаётимизда учраб турувчи нохуш ҳолатлар оқибатида оналар саломатлигининг заифлашуви, ундан ҳам ачинарлиси, чақалоқларнинг жисмоний заиф ёки ногирон туғилиши шу оила учун ҳам, жамият учун ҳам фожиа дейиш мумкин? “Холва” деган қадимий оғиз ширин бўлиб қолмаганидек, соғлом авлод ҳақида қанча гапирмайлик, қўзланган мақсадга амалий ишларсиз эришмоқ мумкин эмас.

Зеро, бу мураккаб, ўта масъулиятли сиёсатни амалга ошириш аниқ ва муайян ҳаракатлар қилмоқни талаб этади. Мана шу мақсадли ҳаракатлардан бири оилани режалаштириш ва уни изчиллик билан ҳаётга тадбиқ этиш масаласига ўта жиддий муносабатда бўлмоқликдир.

Бир қарашда “режалаштириш” гўё ишлаб чиқариш соҳасига оид иборатдек туюлиши мумкин. Қолаверса, халқ ичида оилани “режалаштириш”ни бир мунча салбий маънода, гўёки туғилишни ёки фарзандлар сонини мажбурий чегаралаш тадбири деб тушунадиганлар ҳам йўқ эмас. Аслида эса оилани режалаштириш замирида чўқур, илмий асосланган, синалган тиббий тажрибалар ҳусласари ётибди.

Жумладан, аёлларнинг физиологик имкониятлари, туғруқ ёши, ҳар бир туғилажак фарзанд ўртасидаги давр ва шу кабилар оилани режалаштириш муаммоларининг таркибий қисмларидир. Шу ўринда кизларимизнинг балоғат ёшини ҳисобга олиш масаласи ҳам муҳим ўрин тутди. Гарчи, қонун доирасида кизларнинг балоғат ёши 17 деб белгиланган бўлса-да, тиббий (физиологик) жиҳатдан қизлар 20 ёшда тўла етилиб, турмуш қуриш ва фарзанд қуришга тайёр бўладилар.

Кўп йиллик илмий-тиббий изланишлар шуни кўрсатадики, аёл кишининг туғруқ ёши 20 дан 35 ёшгача бўлиши ҳар жиҳатдан мақсадга мувофиқдир.

Айнан шу ёш оралиғида фарзанд кўрган аёллар нафақат ўзлари, балки фарзандлари ҳам соғлом, бақувват бўлишларига асос яратадилар.

Аслида, туғиш аёл киши учун физиологик, яъни нормал ҳаракат ҳисобланади. Лекин, шундай бўлса-да, аёл организмидеда ҳомиладорлик даврида бир қатор биологик силжишлар вуҷудга келадики, улар аёлнинг умумий ҳолатига таъсир кўрсатмаса ҳам, уларнинг тўла аввалги ҳолатига келиши учун энг ками 2,5, аниқроғи, 3 йил муддат талаб этади.

Шундай экан, ҳар бир янги туғилажак фарзанд орасидаги муддат ана шундай бўлиши она учун ҳам, туғилаётган боланинг нормал ривож ва саломатли-

ги учун ҳам ўта муҳимдир.

Бу ўринда чақалоқларни она сутига билан кам деганда 1 йил боқиш нима учун зарурлиги изоҳ талаб қилмаса керак. Зеро, она сутига билан бирга гўдакка нафақат ҳаётини зарур озуқа моддалар, балки ҳеч бир нарса билан ўлчаб ёки таққослаб бўлмайдиган меҳр-муҳаббат, инсоний туйғулар ҳам ўтади.

Фараз қилайлик, ҳали биринчи фарзанд на она сутига, на унинг меҳрига тўймасдан туриб, 1 йил ўтар-ўтмас иккинчи фарзанд туғилди. Кейинги туғилган фарзандни биз хоҳлагандай соғлом вояга етказиш учун, энг аввало, она ўзи соғлом бўлиши керак. Дунёга келтирган ўз фарзандини ақл-идроқли, тарбияли, бир сўз билан айтганда, баркамол инсон бўлиб вояга етганлигини кўришдек бахтни ким хоҳламайди, дейсиз.

Лекин бу мақсадга эришиш йўлида барча: ота-оналар, кўп соғли тиббий ходимлар, мутасадди мураббийлар, мактаб педагоглари ва кенг жамоатчилик баробар ҳаракат қилмоқлари зарур.

Режали олиб борилган ҳар бир иш яхши кўчганидек, режали оиланинг келажаги ҳам кўнглидагидек. Бироқ оилани режа асосида ташкил этишда фақат аёлларгина рол ўйнайди, десак қатта хато қилган бўлар эдик. Бу ишда ҳурматли оила бошлиқларимиз, эркакларимизнинг ҳам иштироки салмоқли бўлмоғи лозим. Агар улар ҳам бу масалада жиддий ёндошсалар, ўз аёллари-фарзандларининг онасини асраб-авайласалар, уларнинг саломатликлари учун қай-гурсалар, уларга меҳр-муҳаббат берсалар, демек, бу оилада туғиладиган фарзандлар ҳам соғлом, оиланинг ўзи ҳам ҳар жиҳатдан намунали бўлади.

Шуни алоҳида таъкидлаш жоизки, соғлом авлодни шакллантиришдек муҳим йўналишда Республика ташхис Маркази ва унинг барча ҳудудий бўлиналарида фаолият кўрсатаётган шифокорлар ҳам ўз ҳудудларидаги соғлиқни сақлаш бўлиналарида мутахассислари билан узвий ҳамкорликда аҳоли ўртасида оилани режалаштириш моҳиятини янада кенгрок тарғибот қилишда, ота-оналар ўртасида шу мавзуда суҳбатлар, маърузалар олиб боришда, махсус савол-жавоблар уюштиришда фаоллик кўрсатмоқликлари лозим.

Зеро, мақсадимиз келажаги буюк давлат барпо этиш экан, бундай давлатни соғлом, баркамол ёшларсиз тасаввур этиш мумкин эмаслигини бир дақиқа ҳам унутмаслигимиз, бу ишга ҳар биримиз баҳоли қудрат ўз ҳиссамизни қўшмоғимиз даркор.

К. ИНОМОВА,
Тиббиёт фанлари номзоди,
Халқ таълими вазирлиги
Республика ташхис Маркази
Дефектология ва тиббий
хизматлар бўлимининг
бошлиғи.
Г. УБАЕВА, бўлим методисти.

БАРЧАГА БИРДЕК...

40 йилдирки Кароматхон Саидова мактабгача тарбия соҳасида фаолият кўрсатиб келмоқда. Аввал Андижон шаҳридаги 8-боғчада, кейин сариқ касал бўлиб ўтган болалар учун махсус 5-боғчада мудира, Олтинкўл ва Асака туманлари халқ таълими бўлимларида боғчалар бўйича услубчи бўлиб ишлади. Мустақиллик муносабати билан 7-боғча-мактаб очилишига бош бўлди.

Бугунги кунда эса “Халқ таълими аъло-чиси”, “Халқ таълими фидойиси” Кароматхон Саидова Андижон туманидаги 26-боғча жамоасига раҳбарлик қилапти. 110 болакайни бағрига олган бу масканда барча шароитлар мавжуд. Жамоанинг 26 нафар жонқуярлари болаларнинг жисмонан соғлом, маънавий етук, билимдон бўлиб вояга етишлари учун хизмат қилишгапти. Боғчанинг мустақиллиги билан биносини “кифтини келтириш” осон бўлгани йўқ, албатта. Тинмай қилинган меҳнатлар эвазига 500 тулли гулзор ва мевазор барпо бўлди. “Тўкилиб” қолган боғча биноси таъмирланди. Туман, вилоят ва республика миқёсида ўтказилган

тадбирларда боғча болалари ва тарбиячилари фахрли ўринларни эгаллашди.

Боғчанинг кўркам қиёфаси, гуруҳлардаги озодалик, тарбиячилар, болалар ясаган буюмларни кўрган одамнинг кўнгли яйрайди.

Кизининг санъаткор бўлишини орзу қилган Онабиби ая буюк у бошчилик қилаётган боғчани кўрганда, уни узундан-узун дуо қилганди.

Онанинг дуоси ижобат бўлади, дейишди. Кароматхон Саидова буюк 60 ёшда. Турмуш ўртоғи Дилбаржон ака (хўқуқшунос) билан 4 фарзанд ва 11 набаира ардоғида бахтиёр. Олтиной - шифокор, олимпиа, Барчиной - хўқуқшунос, икки ўғли тадбиркор - барчаси эл хизматиди. Бу оила билан “Хурсандлик” маҳалласи аҳли ҳам фахрланишади.

Ҳа, “Ибратли оила” танловини яқин маслаҳатчиси, тўю маъракалар ҳомийси Кароматхон Саидовага биз ҳам узоқ умр ва хайрли ишларига ривож тилаймиз.

Санобар ФАХРИДДИНОВА

Фуқаролар фаоллигини ошириш, маҳаллани ободонлаштириш, янгича анъаналарни тарғиб қилиш, миллий қадриятларимизни ҳар бир кишининг тафаккурига сингдириш Избоксан туманидаги Ойбек маҳалласи маслаҳатчиси Шоирахон Холдоранинг бош вазифасига айланган. Бу ишда Донохон ая Мамажоновна, Одина ая Мирзаолимова, Дўмаҳон ая Мамажоновна, Максудхон Зубарова, Отикахон Низомиддинова, Муборакхон Йўлдошева сингари маҳалла фаоллари Шоирахонга елка-

ҲАМЖИҲАТЛИК

дошдирлар. Маҳалладаги кам таъминланганлар, боқувчисини йўқотганлар, ногирон болалар улар назаридан четда эмас. Бу борада ҳомийларнинг бераётган беминнат ёрдамлари айниқса, ўксик кўнгилларга малҳам бўлмоқда.

Бундан ташқари, маҳаллада кассаначиликни ривожлантиришга ҳам эътибор қўчилади. Зулфизар Аҳмедова элита пардалари тикади. 10 нафар шогирдини ёнига олган. Ёқутхон Турғунова —

зардўз, Раънохон Назарова эса тикувчилик цехи очиб, кўплаб аёлларни иш билан таъминлаган. Раънохон Холматова кизлари билан кўрпа-тўшаклар тайёрлаб, маҳалла аҳлининг ҳурматиға сазовор бўлган.

Инсон тарбияси оиладан бошланса, кейин маҳаллада давом этади. Бу ҳолатнинг маслаҳатчи Шоирахон Холдорова фаолиятида давом этаётгани яхшилик аломатидир. **Зумарат АБДУЛЛАЕВА.**

Ёш йигит-қизлар оила қуришади, не-не буюк орзулар билан тўю-томошалар ўтказилади. Икки-уч ойдан сўнг эшитсак, оила бузилиб кетган бўлади. Нима бўлди, деб суриштирсак:

- Йигит гиёҳванд экан, деб жавоб беришади ке-

лаб ундоқ экан, бундоқ экан деб бир-бирдан совутиб кўяди. Гумон, шубҳалар туғдиришади. Ёшлар бир-бирдан ажраб қолсалар, бу ўлимдан ҳам қаттиқ кечади.

Томошабин бўлиб, томоша қилаётганлар имкон қадар оилани бирлаштиришга ҳаракат қилсинлар. Бу энг катта савоб. Ёшлар бир-бирини тушуна олмаётган бўлсалар, катталар

АЙРИЛИК ЎЛИМДАН ҚАТТИК

лин томондагилар, қувё томондан суриштирсак "қиз бола" эмас экан, дейишади. Кимга ишонишга ҳайронсиз. Ана энди шу ажрашган ёшлар маънавий, рухий захарланганликлари учун ҳаётдан қасос оладилар.

Яна баъзи ҳолатларда ойдек гўзал, ақлли кизларнинг ажрашиб кетганлигини кўрамыз. Нега бундай бўляпти? Буларнинг охири фожеалар билан тугайдику ахир. Йигитлар муроса қилишда нўноқлашиб қолганлар, "вос-вос" касалига йўлиқиб қолганлар. Йигит киши сабрли, муҳаббатли, узокни кўра оладиган бўлиши шарт.

Баъзан ажралиб кетишга ичи қора қўшнилари, қариндошлар ҳам сабабчи бўлиб қолишади. Оилага суқилиб киравериб, гиж-гиж-

иймонга содиқ қолиб уларни тўғри йўлга солиб қўйсинлар, деймиз. Негаки ажралганлар оғир рухий изтироб-депрессия ҳолатга тушиб қолиб, жамиятга билиб-билмай кўп зиён етказиб қўядилар. Бир оиланинг бузилишини юрт бузилишига қиёс қилиб, чора излайдиган бўлсак, юртни, ватанни сақлаб қолганчалик савобга эга бўламиз. Ёш оилаларга қандай қилса, бахтли яшашни, оила тинч бўлишини насихат қилиб, йўлга солиб келаётган улўғ зотларга "раҳмат" деймиз.

Ҳар биримиз қандай муаммага тушиб қолишдан сақлаб қолсак, икки дунёимизни обод қилиб олган бўламиз.

Қайом НИЁЗМУХАМЕДОВ

ШАХСИЙ ФИКР

- Ўзим ўн беш йил ўқиб ким бўлдим-у, болам ўқиб, дунё олиб берайми? Мактабга ҳам юбормай қўйдим. Уйда укасига қараб ўтирибди, - деб қолди мен билан савдо қиладиган қўшни аёл.

Ажабланганимни яшира олмайд: - Нечани синфда ўқийди болангиз? - деб сўрадим.

- Олтинчида, - деди.

- Ие, ҳали ёш-ку, - деб юбордин.

- Э, нима қиладди ўқиб? Пул топиб бораётган бўлсам, ҳамма нарсаси етарли бўлса... Ҳозир ҳамма нарсани пулга топса бўлади, ўқиб нима қила-

ава пўшт"... Бари 10-15 ёшдаги болақайлар. Ҳали суяги қотмаган, тарбияга, таълимга муҳтож фарзандларимизни мактабдан олиб қилиб, бозорга қўйиб қўйиш келажагимиз фожеаси-ку.

Президентимизнинг: "Келахак ёшларники", деган пурмазо бир сўзлари бор. Мактабда тўлиқ таълим ололмаган фарзандларимиз ўқимай туриб келахакни қандай яратадилар? Ўйлайманки, агар мана шу саволни ҳар битта ота-она ўз-ўзига қайта-қайта бериб кўрса, фарзандларимизнинг тарбияси оқсоқламаган бўларди...

“ЎҚИБ-ЎСТИН, БОЛАЖОН!”

ди, мазза қилиб ўйда ўтирсин! Кичкинаман катта бўлсин, ўзимга қарашиб юради...

Мен бошқа сўз айтмадим. Тўғрироғи, ўн йил мактабда, беш йил олийгоҳда ўқиб, дунёқарашни, савияси кенгаймаган бу бозорчи аёл билан тортишини ўзимга эп кўрмадим. Фақат ўша 6-синф болақайига ичим ачиди.

Бир куни бозор расталарини оралаб кетаятсам, 7-8 ёшлар атрофида бир қизча: "Холажон, писта опасизми?" - деди. Менинг қизчам шу қиз билан тенгдошлигини сезиб: "Ха, қизим, мактабга бормайсани? Устозинг уришмайдими?" - дедим. Қизча менга тикилиб турди-да: "Пистани сотмасам, аям уришадими", - деб секин узоклашиб кетди. Битта бу эмас. Санасангиз нон сотгани қайси, арава тортгани қайси? Бозорга кириб қолсангиз, кўраверасиз. "Нон, иссиқ нон! Холажон еб кўринг!",

Ахир биз пулнинг кетидан қувиб, фарзандларимизнинг келахакни ўғирлаб қўймаймизми? Келахак ёшларники экан, ўзимиз уларга имкон берайлик. Болалик даври, мактаб даври бир бор келади. Рўзгоримизнинг юкни ҳали ўйинга тўймаган фарзандларимизнинг елкасига юклаб қўйишга эртамасмикан? Вақти келадими, сиз соғлом руҳ билан ўстириб, тарбиялаган ўғил-қизингиз қанотингизга кириб, тоғдек елкадош бўлади. Айни ўйнаб-қуладиган, таълим оладиган вақтида рўзгорингиз арзимас ташвишлари билан, уларнинг орзуларига тўла юрагини бездириб қўймайлик. Фарзандларимизнинг бозорда эмас, мактабда таълим олганига нима етсин!

Оппоқ орзуларинг, бегубор қулгуларинг билан мактабингга шошил, болакай!

Дилфуза ХОТАМОВА,
Бўка тумани.

— Қон-қариндош, жону-жигар ўз йўлига, аввало қўшнидан буюрсин. Худо кўрсатмасин, бир кори ҳол бўлиб қолса, то қариндошинг етиб келгунча кунингга ярағувчи қўшнинг бўлади, — дер эдилар онам раҳматлик уларни кўргани борганимда. Вақти келиб, бу сўзлар нақадар тўғрилигига ўзим иқроор бўлдим.

Учинчи фарзандимга ҳомиладор эдим. Эрталаб эримни ишга юбориб, уй ичини саранжомлаб бўлувдим ҳамки, тўлғоқ тутиб қолди. Маҳалламиз янги бўлгани учун ҳали телефон алоқаси ўрнатилмаган, шу боис қўнғирок қилиб, яқинларимни чақиришнинг илоҳи йўқ эди. Тишимни

чиктирилиши мумкин экан. Собир бобонинг боши қотди: бор товоғим — кел товоғим, деб бир неча ойни ўтказишнинг ўзи бўладими? Ён қўшниси Назар бобо дўстининг сўзларини диққат билан тинглагач, ҳеч нараса демай чиқиб кетди-ю, қарама-қаршидаги эшикка кирди.

бориб, икки кексани муросага келтирмоқчи бўлишди. Муроса қилиш қаёқда, қўшнилари бир-бирига хезланиб, ёқа йиртишгача бориб етишди.

Ўтган баҳорда ўша қишлоқ, ўша ховлилар ёнидан ўта туриб, тортишмага сабаб бўлган ўша дарахтларга кўзим тушди. Гуллаб, яшнаб туришибди. Суриштириб билсам, бир парча ер устида бир-бири билан ёқалашган қариялар аллақачон дунёни тарк этишган экан. Тўй-маъракасига бориш у ерда турсин, бир-бирига саломни ҳам раво кўрмайдиган икки қўшнинг фарзандлари ҳеч нараса кўрмагандек бутун апок-чапоқ, аҳилликда яшашаяпти.

ХОВАЛИ ОЛМА, ҚЎШНИ ОЛ

тишимга қўйиб, кунни пешин қилдим. Бир маҳал эшик тақиллаб қолди, чиқсам нариги йўлакдаги қўшним Матлуба: "Яхши ўтирибсизми, опа, ишга кетаятгандим, бирров хабар олай деб кирдим", деди. Ҳолимга бокиб гап нимадалигини дарров пайқаган Матлуба "03"га қўнғирок қилгани анча нарида жойлашган мактабга қараб югурди. Шу орада пастки қаватда яшайдиган Зебо опа ишдан вақтли қайтиб қолди. "Тез ёрдам" кутаётган Матлуба мени унга топширди-ю ўзи шоша-пиша ишига равона бўлди. Кўп ҳаялламай етиб келган "Тез ёрдам" машинаси мени олиб, елганича касалхона томон кетди. Ёнимда Зебо опа, дард зўридан қўлларини маҳкам чангаллаб олганман. Тўғруқхона етмасдан бола дунёга келди. Зебо опа югурганича ичкарига кириб кетди ва бир пастда дўхтирларни бошлаб қайтди. "Тез ёрдам" машинасида менга керакли муолажа ўтказилгач, палатага ётқизишди. Зебо опа бир қадам ҳам ёнимдан жилмади. Муолажалар тугагач, болаларимни олиш учун богчага кетди. Аҳолим ҳақида эримга, қариндошларимга хабар берган ҳам шу қўшним эканини кейинчалик билдим. Касалхонада ўтган бир hafta давомида ҳам қўшнилари мендан ва болаларимдан хабар олиб туришди. Онам айтганидек, яхши қўшни — қариндошдан афзал эканини ўшанда билганман...

Ромитанлик Орзу Қурбонова-нинг хикояси сабаб бўлди-ю, бу мавзуга алоҳида тўхталишга қарор қилдим. Афтидан, қўшнидан ёлчиган фақат Орзу опа эмас экан. Собир бобо иккинчи ўғли Абдуллани уйлантириш ҳаракатида эди. Икки ёшни унаштириш маросими ўтар-ўтмас куд томондан шошилиш хабар келди: келиннинг касал-манд бўлиши оғирлашиб қолбди, шу hafta ичи тўй ўтмаса, таъзия сабаб бир неча ойга кел-

"Тўйга қарашиб юбормасак бўлмайди чоғи, — деди у уй эгасига. — Ўғлим савдода ишлайди, гурузини мен кўтараман, тегирмончи бўлганинг учун нон билан сен таъминлайсан". Хуллас, шу куни қўни-қўшнилари Собир бобо эплотмайдиган уч-тўрт юмушни ўзаро тақсимлаб олиб, бажаришга киришди. Тўй ҳеч қандай гап-сўзсиз айтилган муддатда ўтказилди. Қўшниникига келин келган кун ҳамма учун байрам бўлди.

Турган-битгани савоб ишлар ҳақидаги бундай ҳикояларни эшитиш нақадар мароқли. Қани энди ҳамма ҳам ён қўшни — жон қўшни бўлиб яшаганда эди... Ромитанда Аспоб деган қишлоқ бор. Бундан анча йиллар илгари шу қишлоқдан юқори ташкилотга шикоят тушди. Қишлоқларни бош режа асосида қуриш муносабати билан уй-жойлар қайта хатловдан ўтказилиб, шикоятчининг тўрт-беш дарахти қўшниси тасарруфига ўтиб кетибди. Дарахтлар жойлашган жойни даъво қилиб, (нари борса 4-5 метрди) мактуб эгаси қўшни устидан шикоят қилибди. Тегишли ташкилотлардан чақирилган нуфузли комиссия аъзолари ўша жойга

Бўлар экан-ку? Демак, ҳамма нарсаси инсоннинг ўзига, хулқ-атворида боғлиқ.

... Ёнма-ён яшайдиган икки қўшнини биламан. Иккиси ҳам нуфузли идораларда ишлайди, олий маълумотли, бола-чақалар нима ҳам бўлди-ю тўнларини тескари қийиб олишди. Орага маҳалла фаоллари аралашди, фойда бўлмади. Улар ишлайдиган ташкилотлар мутасаддилари низога чек қўймоқчи бўлишди, нафи тегмади. Иш судгача бориб етиб, икки томон ҳам мўмайгина жарима тўлади. Барибир, орадаги низо бартараф бўлмади. Охири-оқибат улардан бири кўч-кўронини кўтариб, бошқа шаҳарга кўчиб кетди. Иштиёқ билан қурилган дангиллама иморат хузурини кўриш бегоналарга насиб этди. "Ортингдан ёв қувса, қочиб қутиласан, қўшнинг ёмон бўлса кўчиб қутиласан", деганларим шу-да. Ҳар нима бўлганда ҳам бир кун эмас, бир йил эмас, бир умр сен билан ёнма-ён яшайдиган инсонлар билан муросаи мадора қилиб, аҳил яшаганга не етсин?

Зухра ҚУРБОНОВА,
"Бухоронома" муҳбири.

ЯҚИН ДЎСТИМИЗ, МАСЛАҲАТЎЙИМИЗ

Мен 1981 йилдан бери темирйўл соҳасида вагон

хизматчиси (проводник) бўлиб ишлаб келмоқдам. Отам Жабборов Собитхон 67 ёшида оламдан ўтган. Отамнинг ҳалол ишлаб яшаш ҳақида айтган ўғитларига амал қилиб яшайман. Ич-

Газетхон-газета ва ҳаёт ҳақида

майман, чекмайман. "Оида ва жамият"ни 1991 йилдан бери ўқиб бораман. Ҳар бир сонини ўқиб, кейин қариндош-уруғлар, қўшнилари, ошна-оғайнилариб улашаман. Баҳс олиб бора-

миз, мулоҳаза юритамиз.

Газета оиламизнинг энг айланиб бўлган.

Севимли газетамизга янада юксак парвозлар тилаб қоламыз.

Нўмонжон ЖАББОРОВ

— Уч ёшимда онам жоизли вафот этгач, мен отам ва бобомнинг қўлида тарбия топганман. Отам уйлангач, ўғай онам билан ҳеч қилишолмадим. Отам бизни мурсага келтиргунча жуда қийналдилар. Ўғай онамга аччиқ қилиб, ош-овқат емай, касал бўлиб қолган кунларим ҳам бўлган. Бу дунёда ҳеч ким онаизоридан айрилмасин экан, — дея йиғлаб юборди шифохонадан кўнғироқ қилаётган Шахноза исмли қиз. — Ҳар кунги уриш-жанжаллардан сўнг бобомникига кетиб қолдим. Ма-

нинг эса мени кўриб, қош-қовоғидан қор ёғди. У яна аввалги кунларни бошимга сола бошлади. Дунёга сизмай қолган кунларим севгили Кахрамон билан учрашиб, ҳаммасини унутардим. Кахрамоннинг ўқиши тугагач, тўйимиз бўлиши керак эди. Аммо у бир куни: "Кўнғилим сизда бўлса ҳам онам мени бошқа қизга уйлантирапти", — дея бошқа қизга уйланиб кетди. Изтиробли кунларимнинг бирида уйимизга шаҳарлик Асрор деган йигитдан совчи келди. Рози бўлдим. Чунки, ўша кунларда

келдингизми? Мен сизга хотин эмас чўриман. Шу балдоқчалик қадрим йўқ", деб отамнинг юзига тақинчоқларни сочиб юборди. Отам унга ниманидир тушунтироқчи бўларди. У аёлнинг отамни ҳурматсиз қилганига чидалмадим. Уларнинг уйига кириб, ўғай онамнинг юзига бир тарсаки тушириб юбордим. У ҳовлини бошига кўтариб, уввос солиб йиғлади. Отам ҳам менинг тарафимни олиб: "Агар қизим билан келишолмасанг, тўрт томонинг қибла. Болаларимнинг бирортасини ўзинг билан олиб кетсанг, сени тинч қўймайман", дея ташқарига чиқиб кетди.

УЛУҒ НОМИНГИЗГА ЛОЙИҚ БЎЛИНГ

Кўнғироқларингиз...

— Сурхондарёдан кўнғироқ қилаётгандим. Ҳозир шундай бир ҳолатга тушиб қолганман-ки қандай йўл тутишни билмай бошим қотган.

— **Оилангизда бирор муаммо юзга келдими?**

— Йўқ, турмушимни яхши эмас, аёло десам ҳам бўлади. Бахти тўқис аёлман. Ўз шахсиятим, иш фаолиятим билан боғлиқ муаммога дуч келдим.

— **Қаерда ишлайсиз?**

— Буни сир тутишни хоҳлагандим. Фақат бир ташкилотнинг раҳбари эканлигимни билдиришим мумкин.

Леким яқинда бир раҳбар эркакнинг менга қилган муомаласидан бироз дилим ранжиди.

Бизнинг муассасамизга вазирликнинг қарори билан турли ташкилотлардан маблағ ўтказилади. Биз шу маблағлар эвазига фаолият юритамиз. Яқинда ана шундай маблағларнинг анчагинаси ҳисобимизга келиб тушмаётганини аниқлаб жўнатиши лозим бўлган идора раҳбарларига мурожаат қилдим. Шунда ҳудудимизда яхшигина обрўга эга бўлган бир ташкилот раҳбари бу ишни жуда пайсалга солаверди. Бир куни яна кўнғироқ қилишга мажбур бўлганимда у эркак менга: "Пул ўтказаман. Фақат битта шартим бор, мен билан бирор жойда ўтирсангиз кейин ишингиз ҳал бўлади", деса бўладими. Нима дейишни билмай қолдим. Шундан кейин анча вақтгача кутдим. Аммо маблағдан дарак йўқ. Кейин бир-икки йиғинларда кўрганымда эслатиб қўйдим. Ҳўп, дейди-да, яна ўша таклифни қилади. Бир куни: "Ахир мен шахсий эҳтиёжим учун сизнинг ўз пулингизни сўраётганим йўқ-ку. Бу борада вазирликнинг қарори бўлса", дедим расмий оҳангда. Шунга ҳам икки-уч ой бўлди. Бу орада неча марта кўнғироқ қилиб, таклифининг жавобини сўрайди. Ҳатто тунов куни нима дейишни билмай: "тадбирга бориш керак", десам, "шу тадбирни фалон жойда иккимиз ёлғиз ўтказсак бўлмайди?" деди.

— **Эркакнинг бундай муомаласига бирор сабаб бўлмаганми?**

— Тўғри, у қадди-баста келишган, обрў-ҳурматли одам. Эркакларни ярим пир дейишади. Шу маънода эркакларга ҳурмат билан муомала қилман ва ўз навбатида уларнинг "комплимент"ини ҳам тўғри қабул қиламан. Албатта аёл кишига эркаклар тарафидан билдирилган мақтов ва эътибор жуда ёқди. Агар ўша эркак менинг бу муносабатимга бошқача маъно берган бўлса янглишади.

— **Учрашувга таклиф қилганда қаттиқроқ жавоб қилмадингизми?**

— Тўғри, шундай бир жавоб билан қайта юзимга қаролмайдиган қилиб ҳам қўйишим мумкин. Леким бир инсоннинг мендан дили оғриб қолмасин деб, уни аяпман. У эса буни тушунмапти, мени аямапти. Қолаверса, шундай таклифларнинг бирида: "Бунақа гап-гизни қилманг. Ахир менинг ҳеч кимга алмашмайдиган, олийжаноб эрим бор. Бу гап-гизнинг унинг қўлига етса нима бўлишини ўйлапсизми?", десам у нима жавоб қилди-дег? "Сиз мени нотўғри тушунибсиз, мен сизни сингил сифатида таклиф қиламан, нима ака-сингил дилдан суҳбатлашиши мумкин эмасми?" дейди. Бу гапни эшитиб баттар тутоқиб кетдим. Қаранг, яна айбни ўзимга ағдараяпти.

Аёл киши иши битиши учун қайси бир раҳбар эркак билан хуфёна "дам олиши" керак-ми? Қайтанга юртнинг ўқтам аёлларини қўллаш, олқишлаш, керак бўлса қўмаклашиш мард эркакнинг иши эмасми?.. Менинг иш фаолиятимда бўлаётган бундай тўсиқлар юртимиздаги бошқа бир раҳбар аёлларнинг ҳам ҳаётида содир бўлаётганига аминман. Шунинг учун ҳам қадрли баланд эркакларимизга мурожаат маъносидан тахририятга кўнғироқ қилаётгандим. Қолаверса, бу борада юртдошларимизнинг фикрини билмоқчиман.

Матлуба ШУКУРОВА

ЎҒАЙ ОНАМ ЎҒАЙЛИК ҚИЛДИ

бодо отам бобом билан менинг еб-ичишимизга пул берганини ўғай онам сезиб қўлга борми, ўша куни қиймат қиларди. Бобомнинг нафақаси билан кун кечирардик. Ўтган йили баҳорда бобом юрак хасталиги билан вафот этди. Ўғай онам уйни тўнғич ўғлининг номига ўтказаман деб, биз яшаган ҳовлига ўғлини қўчириб келди. Отам хотинига қаршилиқ қилмади. Мен Зулайхо опамникига кўчиб кетдим. Опам мени тикувчилик цехига ишга жойлаштириб қўйди. Бироқ опам қанчалик бағрикенг бўлмасин, қайнонаси билан гап талаш-ғудай бўлса: "Ўғлим сени боқсинми, синглингими? Ўзи қайси бирингга уйланган?", — дея юзига соларди. Мени деб опамнинг оиласи бузилиб кетишини хоҳламадим. Яна икки сумка кийим-кечагимни олиб, отамникига қайтдим.

— **Уйга қайтгач, улар сизга қандай муносабатда бўлишди?**

— Уйга қайтганимдан отам курсанд бўлди. Ўғай онам-

менга фақат тинчлик керак эди. Асрор ака билан фотиҳа тўйимиз бўлди. Учрашдик. У келишган, олий маълумотли йигит экан. Тўйим арафасида отам палон сўмлик бриллиант тақинчоқлар олиб келибди. Буни ўғай онам сезиб қолиб: "Хотинингиз бўла туриб менга бриллиант тақинчоқ олиб бермасдан, қизингизга олиб

ган. Ўғай онам ҳам касалхонага келиб, мендан кечирим сўради. Опам агар менга бирор нарсаси бўлса, у аёлни каматишини айтиб, дағдаға қилиб кетибди. Мен ўғай онамни на кечирисини, на кечирмаслигини биламан. Бошим қотган. Маслаҳат беринглар, — дея телефон гўшагини қўйди қиз.

Адиба УМИРОВА

ЖУФТ ТАНАЛАШ ОСОН ЭМАС!

— Опажон, менга уч нафар қизнинг манзилни бергандингиз... Ҳаммаси билан гаплашиб кўрдим. Аммо... Биронтаси ҳам маъқул бўлмади, — деди йигит ўнғайсизланиб келишдан мақсадини гапираркан. Бу йигитга бир ҳафта олдин турмуш қуришни истаб эълон берган қизларнинг манзилни берган эдим.

— **Нега бундай бўлди? Бир сабаби борми? Наҳотки биронтасини ёқтирмаган бўлсангиз?**

— Айтганингиздек уларнинг учови ҳам чиройли экан. Бироқ гаплашиб кўргандан кейин...

— **Улар сизни хафа қилишди?**

— Аввал Гулнора исмли қиз билан учрашдим. Уни биринчи марта кўриб турган бўлсам ҳам гўё у билан ўн йилдан буён танишдек гапдан тўхтамайдди.

— **Нималарни гапирди?**

— Э, кўп-кўп гапларни қалаштириб бирини тоғдан, бирини боғдан қилиб ташлади-да. Ҳеч нарсани тушунмадим. Бирор соат чидаганимдан сўнг, яна

кўнғироқ қилишмини айтиб хайрлашдим. Кейин Чилонзорда яшайдиган Мавлуда билан танишмоқчи бўлдим. Ҳар ҳолда зийла оиланинг қизи. Отаси адвокат, онаси эса шифокор экан. Тарбияли қиз бўлса керак, — деб ўйладим. Лекин адашган эканман.

— **Нега энди?**

— Очигини айтсам уни бир соат кутдим. Келди. Жуда дилбар қиз экан. У қўлидаги соткасини ўйнатиб ёнимга келди-да:

— Анави жойда кафе бор, юринг, бирор нарсаси ичиб гаплашамиз. Қоққан қозикдек серрайиб турмаймиз-ку, бу ерда, — деди.

Бориб ўтиргач салқин ичимликлардан буюрдим. Официант қиз ҳадеганда келавермагач қиз эркаклардек сўқиниб уни чақирди. "Ҳой, қаерда юрибсан лаллайиб, ҳе онангини..." — дея болаҳонадор қилиб сўқина бошлади. Мен эркак киши бўлсам ҳам ҳали бирор марта сўқинмаганман.

Оддий оилада ўсган бўлсак-да, ота-онамиз жуда маданиятли кишилар эди. Улар бирор марта олдимизда қаттиқ гапирмаган.

Шундан сўнг у вақти-вақти билан соткасида гаплашар, хунук сўзлар билан сўқиниб, ерга тупуриб ҳам қўярди.

Ярим соат ўтирган бўлсак фақат ўзининг ишлари, кимларни боғлаб адабини бергани-ю, ўзини эркакларга хафа қилдириб қўймаслигини хунук сўзлар билан тушунтириб ўтирди. Мен эса қандай қилиб бу ердан қичиб кетишни, иложи бўлса қочиб қолишни ўйлаб ўтирардим.

Бунди у сезгандек елкамга бир урди-да:

— Ҳўш, қачон қуён бўлишни мўлжаллаб ўтирибсизми? Аввал бир уй-жойингизни бориб кўрайлик-чи? Мен қандай жойга келин бўлиб тушишимни ҳам билишмн керак-да, — деди. Бу гапни эшитиб устимдан бир челақ совуқ сув ағдарилгандек бўлди. Тура солиб таксига қараб юргганимни билмай қолибман. Хуллас, у менга тўғри келмади.

— **Учинчи қизнинг нимаси ёқмади?**

— Зиёла ҳам нозиккина, ёқимтойгина қиз экан. Уни кўриб: "Менинг пешонамга

ТАШРИФЛАРИНГИЗ...

шу қиз ёзилгани рости бўлсин!" — деб Худога

шукроналар қилдим. У уялиқираб ёнимга келиб ўзини таништирди. Бирпас гаплашиб турдик. Қиз менга тобора ёқа бошлади. Шунда уни ўзим йўлнинг нариги бетидеги кафега таклиф қилдим. Светофор ёнига келиб энди йўлдан ўта бошлаганимизда кимдир қаттиқ сигнал чалиб юборди. Шунда Зиёла белимдан маҳкам қучоқлаб олди. Мен кўрқиб кетганидан шундай қилди, деб ўйлагандим. Аммо у кафега етгунча ҳам мени қучоқлаб келаверди. Бир пиёла чой ичгач турдик. Зиёлани таксига солиб юбориб қутулмоқчи эдим. Бирпас такси қутиб қолдик. У эса елкамга осилиб олганди. Амаллаб уни уйига жўнатиб юбордим. Нима қилай, ёшим ўтиб бораёпти. Ота-онам мени уйланишга қисташаяпти. Ўзим истаган қизни сира топа олмаганман.

Йигит қуйиб-пишиб кўп гапирди. Уни тушундик. Учрашувга чиққан қизларга ўзларини қандай тутишлари кераклиги ҳақида ҳеч бўлмаса оналари насихат қилишса бўлади-ку, шундай эмасми?

ГУЛБАШАКАР

ҚУДАЛАР — ФАРЗАНДИМИЗГА ИККИНЧИ ОТА-ОНА

Кўп давраларда гап айланиб қудаларга ҳам бориб тақалади. Турли мақола-лар, теле ва радио эшиттиришларда ҳам яхши-ёмон қудалар ҳақида ўқиган-миз, кўрганмиз.

Бир даврада танишларимдан бирининг "пайт келди, қудамни болайман", деганини эшитиб, ундан нима гаплигини сўрадим. Қизини чиқараётган пайтдаги айрим воқеаларни айтиб берди.

Қисқаси, қудаси у ўйлаганчалик тўёна қилмаган, ўзидан ароқ ва бошқа майда-чуйдалар қўшган. Энди қудаси бешик тўйи келтириётган экан, пайтдан фойдаланиб, ўша аламини олмакчи экан. Мен: "Ахир қўшган бўлсанг, фарзандинг учун қўшгансан, қуданг яхши одам, фарзандинг бахтли яшайпти, шукр қилсанг-чи", - деб уни бу йўлдан қайтармоқчи бўлдим. Ўз билганидан қолмади, тўй бошланишидан жанжалга айланди, қудалари оғир одамлар экан, ҳамма гапга "хўн", деб туршиди. "Қайтар дунё" деганларидек, ўша танишим иккинчи қудасига бешик тўйи элтганда худди шундай ҳолатга тушди, қудалар ўртасида нохушлик анча вақт давом этди. Бошқа ерларда қандайлигини билмайману, бизда қизиқ бир анъана-одат давом этапти. Тўйга қишлоқ вакили ва кайвони (вакила) бошчилик қилади. Никоҳ тўйи қиз - келин томонида бўлади, йигит - қувв томон барча тўйларнинг харажатини кўтариши билан бирга прокат (стол-стул)ни ҳам келтириши, йўлаштириши, тўй тугаши билан йиғиштириб, олиб кетиши, хатто қозон-товоқларгача ювиб бериши керак. Бу ишларга вакил ва вакила бош-қош, қудаларга буюриб, қилдиради, келин томон аралашмайди. Ахир шуни икки томон биргалашиб қилса бўлади-ку! Тўй фарзандлар иккисиники-ку! Ана шу пайтдан қудалар ўртасида нохушлик пайдо бўлади. Чунки қуввжуралар кетган бўлади. Ёки қуда тарафдан киши кам қолади. Келин томондан одам кўп бўлса, қудалар қилсин, деб томошабин бўлиб туришадди. Токи, нарсалар йиғиштирилмасе келинга ҳам жавоб берилмайди. Вақти келиб, қиз томон бешик тўй элтганда, худди шу ҳолат қувв уйда такрорланади. Ана шундай ҳолат қудалар орасига совуқлик туширмоқда, бошқа майда-чуйда ишлар (қудаларга сарпо бериш, келин кўрманаси) қўшилиб жанжал келиб чиқиши ҳеч гап эмас, натижа келинга, қуввга наштад турлилади, оилада ортиқча гап-сўз кучаяди. Бу эса ажралишгача олиб бормоқда.

Худди шундай воқеага ўзим ҳам дуч келганман. Иккинчи қизимни узатиш пайти, тўй жуда яхши ўтди. Келинга жавоб бериш пайти келди. Қарасам, вакил қудалар билан "сан-ман"га бориб, "прокатларни йиғиштиринг", деяпти. Ўғил, жиянларим ёрдам бермоқчи бўлса, қўймапти. Вакилни қақриб: "Тўй икки томонники, биргалашиб йиғиштиришсин", - деб гап-сўзга барҳам бердим. Шу оддий ишнинг ўзи эркак қудалар ўртасида обрўйимни оширди. Улар: "Раҳмат, қуда", - дейишди. Чунки икки ака-ука қолишган эди-да. Бир вақт кайвонининг бақираётганини эшитиб қолдим. Қудалар: "Қозон-товоқни ювиб, тозалаб бермаса, келинни бермаймиз", - деб шовқин қилишяпти. Бу гапни эшитган қуввнинг тоғаси (камтарин, ҳурматли инсон) энг шимариб, қозон бошига бораётганини кўриб қолдим. Тўхтатиб, қайта дастурхонга таклиф қилдим. Кайвони ёнига бориб: "Нега шовқин кўтарасиз? Қудалар бугун бизга меҳмон-ку! Уялмайсизми, меҳмонга иш буюриб? Ана қизларим, келиним, жиянларим бор, шулар қилишадди", - дедим. Аёл қудалар ҳам енгил тин олишди. Қолган ўғил-қизларимнинг тўйларида ҳам қудалар билан келишиб, барча ташвиш, харажатларни биргалашиб қилганмиз. Оллоҳга минг бора шукри, 4 қизим, 4 ўғлим оиласи билан бахтли яшашяпти.

Азизлар! Тўйларда қудалар баҳамжиҳат бўлишса, келинларини қиз ўрнида кўриб, уларнинг бахти учун ҳаракат қилишса, улар ҳам қайнота-қайнонаси-

ни бошларига кўтаришса, нур устига аъло нур бўлармиди? Мен келинни ниҳолга ўхшатаман, ўз уйида 20-25 йил ўсиб, йигит уйига боради. Демак, ниҳолни бир ердан иккинчи жойга кўчирдингиз. Унинг яшнаб кетиши учун парвариш қилинади, шароит яратилади. Дастлаб ниҳол сўлиш ҳолига келади, яхши парваришдан сўнг қайта ҳолига келиб, яшнаб кетади. Қиз ҳам келин бўлиб тушган уйига бориб, дастлаб кўника олмайди, ота-онаси, туғишганларини соғинади (ниҳол сўлиши), агар қайнота-қайнона уни қизидек кўриб, ўғил-қизлар опа-сингил ўрнида кўриб, унга дала бўлишса у янги ҳаётга тез кўникади, қувнаб, яйраб бахтли ҳаёт кечиради, уларни ҳам, турмуш ўртоғининг ҳам ҳурматини жойига қўяди. Демак, жамиятнинг бир хужайраси, бир оила бахтли бўлади, ана шундай оилалар жамиятни мустаҳкамлайди, бойлигига бойлик, обрўсига обрў қўшади.

Энди қудалар ўртасидаги меҳр-оқибатни, иззат-ҳурматни раҳматли онам ва қудалари-раҳматли қайнонам мисолида баён этмоқчиман. Мен аҳли аёлим билан бирга ўрта мактабни тугатганимиз, севиниб турмуш қурганимиз. Тўйимиз ҳам тезлашиб кетган, чунки онам ҳам, бўлғуси қайнотам ҳам оғир касал бўлиб, тўйимизни қўриш умидида тўйни тезлаштиришган. 18 ёшда турмуш қўриб, 19 ёшда фарзанд кўрганмиз. Афсуски, қайнотам тўйимиздан 1-1,5 ой кейин вафот этдилар. У кишининг дуоларини олиш менга насиб қилган. Тўйдан сўнг 15-20 кун-

Қудачилик-минг йилчилик" - 39-сон

ЭСЛАТМА: Қудачилик янги туғилган чақалоққа ўхшайди. Унинг номаи аъмоли бўлмиш ҳаёт дафтарига ҳеч нарса ёзилмаган, оппоқ бўлади. Нималар ёзилади, қанақа гап-сўзлар битилади, бу қудаларнинг оқибатига, инсоний ҳислатларига боғлиқ.

Муаллиф: Азизжон Қосимов

лар ўтгач, аҳли аёлим билан қайнотамни кўришга бордик, шу кеча ётишга тўғри келди. Раҳматлик қайнотам ҳолатга чиқмоқчи бўлди. Қайнонам авайлаб у кишини тургазига ҳаракат қиларди. Бир уйда ётганимиз учун уйғониб кетдим ва ёрдамлашиб ҳолатга чиқардик. Қўл-юзларини ювиб, уйга киргач, менга қараб: "раҳмат ўлим, ўғилларим қилмаган ишни қилдинг. Умрингдан барака топ, қўша қаринлар", деб дуо қилдилар. У киши вафот этган қайнонам ёлғиз қолдилар. У кишида бир қиз менинг аҳли аёлим бор эди. Қолган фарзандлар ўғай эди. Улар ҳам ўз оилавий ташвишлари билан овора, биз ҳам ҳар замон бориб, кўриб турсак ҳам ёрдам бера олмас эдик. Бу орада 2-3 фарзандли ҳам бўлдик. Бир кун онам: "Ўғлим, сен ишга, келин болалари билан богчага кетишди, уйда ёлғиз қолам. Қайнонам - қудам ҳам ёлғиз, ҳўп десанг қудамни олиб кел. Бир-биримизга ҳамдард бўлиб яшайлик", дедилар. "Шу гапни мен сизга айтмоқчи эдим, қаранг, кўнглимиз бир экан", деб жавоб бердим. Шундай қилиб, қайнонамни кўчириб келдик, икки қуда аҳли, тотув, худди опа-сингилдек яшадилар, онамнинг аҳволи оғирлашиб қарийб икки йил тўшқанда ётганда қайнонам, аҳли аёлим уларни парвариш қилдилар. Қайнонам камтар, меҳнатсевар, бағри кенг аёл эдилар. Сира тиниб-тинчимас, уйнинг барча ишларида қизларига ёрдам берар, мени ўз ўғлидек кўрар, насихат, дуолар қилар эдилар. У киши 100 ёшдан ошиб вафот этдилар. Оллоҳ ҳаммага шундай ёшни, бағри кенгликни берсин.

Ҳа, азизлар! Тўрт кунлик дунёда аҳил, инсоқ, тотув яшашга, бир-биримизга меҳр кўрсатиш, ҳурмат қилишга не етсин. Ёшимиз ўтиб борапти, умр ўтапти, фарзандларимиз улғаяпти. Уларга бош бўлайлик, яхши маслаҳатларимиз, дуоларимизни аямайлик, токи улар бизга эргашсин, эсласин. Ёшдунвоқлик шоир Шоди Ражабов ёзганидек "кексалик гаштини бахтли-саодатли ўтказайлик".

Марат АҲМЕДОВ, Бухоро вилояти, Ёшдунвоқ тумани.

ҚОРНИМГА ЭМАС, ҚАДРИМГА...

Мақолада ёзилишича, икки фарзанднинг тақдирини ўйлаган онаизор бутун ҳаётини улар учун қўрбон қилди. Ўғил-қизи уйли-жойли бўлди. Аммо ўғлининг ҳам умри қисқа экан, касал бўлиб оламдан ўтди.

Келини Саиданинг қўлида қолган онаизорнинг дили вайрон. Келининг эса ўз жигарбандлари учун дастурхонни ўзгача: патуру қаймоқ, мураббоқ ковурудоқ... Темир қаравотда муштдеккина бўлиб ётган онаизорнинг оғзига бир қошиқ иссиқ овқат тутиш унга малол келади. Афсуски, Саидага ўхшаган келинлар кўп.

Холис ая қўнчилиқнинг ҳурматини қозонган аёллардан. Уч ўғил, уч қизни уйли-жойли қилган онахон кўп ҳолларда маъво юрарди.

Яқинда зарур юмуш билан уйларида кирганимда бечора онанинг икки буқилиб тандирда нон ёпаётганига қўзим тушди.

- Ие, келинингиз қани? - дедим онахонга. - Уйда бўлса...

- Э, болажоним-а, - ҳасрат ёшлари юзларини ювди онанинг, - қизларим узокда-да, оиласидан тинсин, илоийм. Агар уйда бўлишганида шулардан ортмасди, бу ишлар.

Келин бегона деса, ишонмовдим. Тунов кун қўшни аёллар "бирров гурунглашайлик" деганга чикдим, кенжа келинимдан балога қолдим. "Иккита неварангизга қаролмасангиз, нима қилисиз бу уйда яшаб?" деди уялмай-нетмай.

■ Бумай майли, - онахон инқилаганича тандирдан нонларни узиб олди-да, оғир ҳўрсиниб, йиғлай-йиғлай гапини давом

эттирди. - Ўтган ҳафтада келиним билан ўғлим икки жўяк пивё экайлик, деб қўшимиздан кетмон олиб чиқишибди. Чопиб бўлингач, кетмон томорқанинг ўртасида қолди: "Ҳой болам, бировнинг омонати, бир четга ювиб олиб қўй ё эгасига олиб чиқиб бер", деб бир-икки айтдим, парво қилмади. Тушдан кейин касал ётган акамни кўргани кетсам, келин ҳам икки боласини олиб, қўшиларикига жўнабди. Ўртада кетмон йўқолган. Эгаси келса, келин мендан сўради: "Мен уйда йўқ эдим-ку", десам, "сиз атайлаб ертўлага яшириб қўйгансиз, ўғрилгингизнинг фойш бўлишидан чўчиясизми?" - дейди! Наҳ жоним халқумимга келиб, ертўлани очдим. Келиним тушиб, ертўлани қараб чиқди. Кетмон топилмади. Ўғлим

"Қадр", 1-сон

ЭСЛАТМА: Касал онасини кўришга борган Роҳила опа ғаламти воқеанинг гувоҳи бўлди. Дастурхонга бир буханка нон, чой, мураббо қўйган келини Саида камта опаси келганда дастурхонни ноз-неъматлар билан тўлдириб ташлади.

Муаллиф: М. Туробова

ишдан келганида хотинининг қилиғини айтдим. "Яширган бўлсангиз, қайтариб беринг", - ўғлимнинг оғзидан чиққан бу гапдан сўнг дунё қўзимга қоронғу қўринди. Бу не ҳолки, келин бегона десам, ўз туққан болам ҳам гапимга ишонмасе? Хотинига бир оғиз гапи ўтмаса, қари чол-кам-пир икковимиз уларни боқиб ўтирибмиз. Эртага болалари улғайгач, унинг қадрни қоладими? Ахир у бизга қандай муомала қилса, келажақда фарзандлари ҳам унга шундай муомала-муносабат

да бўлади-ку, тўғрими, қизим? - она алам билан кўз ёшларини артади.

- Э, холажон, жонингиз омон бўлсин, нафақангизни олсангиз, катта еб, катта ичинг, ташвишларга чап қўзингиз билан қаранг, - дейман ўзимча унга таскин беришга уриниб. Аммо қон томтирдан бино бўлган жигарининг ҳар бир сўзи онаизорнинг қалбига нишдек қадалиши мўқаррар. Афсус... Азизлар, миллатнинг келажаги оналар қўлида. Наҳотки, онанинг қўнглини топиш шу қадр мушкул бўлса. Ахир у сиздан кўп нарса кутмайди, бир оғиз ширин сўз, бир чимдим меҳр илинжида у.

Келинг, ёнимиздаги шу мушфиқ онага озгина эътибор берайлик. Унинг биз - фарзандлари деб ажин тушган чехрасига озгина табассум, қалбига илиқлик улашайлик.

Фарида ТОҲИРОВА

ТАБРИКЛАЙМИЗ

Ўғлимиз НОДИРБЕК!
Таваллау айёминг билан куталаймиз!
Оилавий бахтинга кўз тегмасин.
Набираларимиз Бобурбек ва Камола-хонларнинг камоллини кўриб юринг!
Ойинг ва ааанг!

Устозимиз Гулсара КЕНЖАЕВА!
Туғилган кунингиз билан табриклаймиз!
Умрингиз узоқ бўлиб, ҳамиша соғ-саломат бўлинг!
Шогирдларингиз Умида ва Дилноза

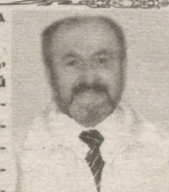
Отажонимиз Шерали ЖҲРАЕВ!
Сизни 43 ёшга тўлишингиз билан табриклаймиз!
Бахтимизга соғ-саломат бўлиб, роҳатимизни кўриб юринг.
Фарзандларингиз

ОНАХОНБОНУ!
Таваллау айёмингиз муборак бўлсин!
Сизга соғ-саломатлик, узоқ умр тилаймиз Бахтли бўлинг!
Ота-онангиз

Оилам чироғи, кўзимингиз нури рафиқам—НУРХОНИМ!
Таваллау кунингиз билан муборакбод қиламан.
Узоқ умр, оилавий тинчлик, хотиржамлик тилайман.
Саккиз фарзандларимиз ва ўн набираларимиз бахтига омон бўлинг.
Умр йўлашингиз Қадимбой Иброҳимов.

Хурматли Миробид МИРСОДИҚОВ!
Сизни—хушчақчақ, самимий, филоий касбаошимизни туғилган кунингиз билан самимий муборакбод этамиз.
Сизга мустаҳкам соғ-саломат, узоқ умр, бахт-саодат, ижодий муваффақиятлар тилаймиз.
«Оила ва жамият» газетаси ҳоҳимлари.

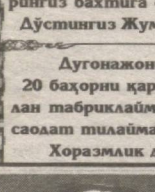
Қизимиз УМИДАХОН!
Туғилган кунингиз билан муборакбод этамиз!
Умрингиз узун, бахтингиз бутун, ҳаётингиз кувончли кунларга бой бўлсин.
Ота-онанг

Азиз аалажонимиз НОРБОЙ ака!
Туғилган кунингиз билан табриклаймиз.
Сизга узоқ умр, бахт-саодат, сиз ҳам-саломатлик тилаймиз.
Қизларингиз Ойтула, Шарофат, набираларингиз Абдумалик, Абдухамид.

Дўстим Шербек ИСМОИЛОВ!
Таваллау айёмингиз билан табриклаймиз.
Оилангиз ва барча дўстларингиз бахтига соғ-омон бўлинг.
Дўстингиз Жумагул

Қайним Фарҳоджон РАСУЛОВ!
27 баҳорингиз муборак.
Умрингиз узоқ, келажакингиз порлоқ бўлсин.
Ҳар алом ота-онангизнинг азиз фарзанди бўлиб, юз ёш билан юзлашинг.

Дугонажоним ШОИРАХОН!
20 баҳорингиз қаршилаётганингиз билан табриклаймиз.
Узоқ умр, бахт-саодат тилайман.
Бахтли бўлинг.
Хоразмлик дугонажонгиз Жумагул.

ОДИЛХҲЖА тоға ва жиянимиз ФУРҚАТХҲЖА!
Таваллау айёмингиз билан табриклаймиз!
Сизларга соғ-саломатлик, бахт-саодат, ишларингизда муваффақиятлар тилаймиз.
Келажакдаги орзуларингиз ушалаб, соғ-омон юринглар!
Яқинларингиз

«Оила ва жамият» ўғитномаси

ЯХШИЛАР БОР УЙГА

Яхшилар бор уйга ёмонликлар қирмайди,
Яхшилар бор жойдан ҳеч ким юзни бурмайди.

Бир-бирига қаршилар бир маконда яшамас,
Ёмонликлар бор уйда яхшилар турмайди.

Ширин сўзга илон ҳам инидан чиқиб келар,
Ҳаттоки гўдаклар ҳам қўпол сўзга қўнмайди.

Инсонларнинг ўзига боғлиқ кўп нарсаси, Тўра,
Берсанг беради дунё, бермаганга бермайди.

Тўра ЖУМАН

ЭЪЛОНЛАР!

Тошкент шаҳар Юнусобод туманидаги «ZIYOKOR PLYUS» МЧЖ тугатилади.

Торт, пиширик, таом ва салатлар тайёрлашни тез ва арзон нархда ўргатаман.
Тел: 170-18-86

ТАТУ дан ИСПАНДИЯРОВ МАНСУР ЯКУБДЖАНОВИЧ номига берилган №03 Т141 рақамли рейтинг дафтарчаси йўқолганлиги сабабли БЕКОР қилинади.

Чилонзор туманидаги «Отчопар» буюм бозори маъмурияти томонидан берилган, УМАРОВА ЗУЛХУМОР МАНСУРАЛИЕВНАга тадбиркорлик қилиш ҳуқуқини берадиган думалоқ муҳр йўқолганлиги сабабли БЕКОР қилинади.

ЭЗГУЛИК БЕИЗ КЕТМАЙДИ

Раҳматли Жўра ака Лутфуллаев гоят меҳрибон, жонқуяр, ширинсўз ва самимий дўст сифатида қалбимизда ўчмас из қолдирган.

Жўра ака ҳаёт бўлганида ҳозир 80 ёшга кирар эди. 1953 йили фармацевтика институтини битиргач, ўз меҳнат фаолиятини Ангренда бошлади. 1955 йилдан Тошкент шаҳридаги 12-дорихонада, сўнг Бешёғоч даҳасидаги 10-дорихонада ишлади. Бу дорихонани 25 йил давомида бошқариб, омилкор, тажрибали, ишбилармон, ташкилотчи раҳбар сифатида танилди. Кўплаб шогирдларга устозлик қилди. Зеро, Алишер Навоий таъкидлаганидек:

Нафинг агар халққа бешак эрур, Билки бу наф ўзингга кўпроқ эрур.

Жўра ака фарзандларига, қариндош-уруғларига меҳр-муҳаббатли, жонқуяр ва садоқатли эди. Жуфти ҳалоли Мухтабархон (оллоҳ раҳмат қилсин) билан гоят инок, аҳил яшашди. Аҳиллик бор жойда барака бор, деганларидек, фазил, бериё, пурзиё муҳит фарзандлар тарбиясига ҳам ўз ижобий таъсирини кўрсатди. Тўрт қиз ва бир ўғил олий маълумотли, одобли, иқтидорли инсонлар бўлиб камолга етдилар. Қизлари Мунираҳон, Муҳаёхон ва Гузалхон ота касбини эгалладилар. Мунираҳон отаси нафақага чиққандан кейин 10-дорихонани хусусийлаштириб, унинг фаолиятини янада жонлантирди. Отаси вафотидан кейин эса дорихонага «Жўрабек» номини қўйдириб, бир қанча бўлимларни очди. Ҳозирги вақтда Мунираҳон Олий Мажлис депутати сифатида элга хизмат қилмоқда. Яна бир қизлари Мухаррамхон

ҳуқуқшунос, ўғиллари Шукрулло прокурор лавозимида фаолият кўрсатмоқда. Шоир Чустий куйидаги сатрларини гўё шу фарзандларга атаб ёзгандек:

Яхши фарзанд отага ҳамдам бўлур, Онажонин дардига малҳам бўлур. Ота бирлан онасин қилса ризо Эл аро энг мўтабар одам бўлур.

Жўра аканинг яна бир фазилатини эсламай ўтолмаймиз. У кадрдонларига, дўстларига гоят самимий, мурувватли, хайрихоҳ эди. Ота-онаси унга яхши ният билан Жўра деб ном берган эканки, гоят жўравоз, улфат эди. Байрамларда, сайлларда, дам олиш кунларида катта-кичик улфатлари Жўра ака атрофида жамулжам эдик. Қизгин суҳбатлар, аскиябозлик, шеърхонликлар ва ҳазил-мутойибани жуда-жуда ёқтирарди. Ўзбекистон халқ шоири Нормурод Нарзуллаев айтганидек:

Одамлар бор, жохонини сендан аямас, Ўз ризқини, нон-тузини сендан аямас.

Содиқлигинг, чин дўстлигинг билсалар борми, Ҳаётини, ўз жонини сендан аямас.

Жўра ака 1996 йилда Мухтабархон ая билан бирга ҳаж сафарига боришга мушарраф бўлдилар. Илоҳим, бу табаррук инсонларнинг у дунёси обод, пок руҳлари шод, фарзандларининг эса умри ва ризқ-рўзи зийёд бўлишини Аллоҳдан тилаб қоламиз.

Наримон ҲОТАМОВ,
Ботир ЁҚУБОВ.

БИР ТОЛА СОЧ

Яқинда ажойиб бир туш кўрдим. Тушимда қўшнимиз Салима опанинг қизи Сабоҳат узун сочларини битта қилиб ўриб олган, ҳар кунгидан ўзгача оро берган ўзига.

Сабоҳат, жуда очилиб кетибсан-ку! - деган гапимга у сирли қулиб қўйибди.

Эрта тонгда туриб, кўрган тушимни нимага йўйишни билмай ўтирганимда бирданига қарнай-сурнай товуши эши-

тилди. Қарасам, рўпарадаги «дом»нинг подёзди олдида одам тўпланган. Ҳаммаёққа қарнай-сурнай овози таралаётти. Ажабланиб, қўшнимиз Зухра опаникига чиқдим.

Вой, бугун Салиманикида тўй, қизини узатаёпти, - деди қўшним қулиб. - Тожикистонга...

Демак, ўзига оро бериш, ясанмоқ - байрам, тўйга ишора, узун соч эса узоқ йўл белгиси экан, деб ўйлаб қолдим.

Фарида ТОХИРОВА

КҲЙ (21.03 — 20.04). - Сешанба кунги хушхабардан ҳафта давомида қайфиятингиз кўтарилиб юрасиз. Ҳайдовчилар йўлда эҳтиёт бўлишлари керак.

СИГИР (21.04 — 21.05). - Тундлик сизга ярашмайди. Ахир муаммолари сизни киддан ўн чандон ортқ одамлар қанча. Шуни ёддан чиқарманг.

ЭГИЗАКЛАР (22.05 — 21.06). - Турли харидлар қилишга жуда қўлай ҳафта. Бунинг учун сизда молиявий имконият пайдо бўлади.

КИСКИЧБАҚА (22.06 — 22.07). - Воқеа-ҳодисаларга бепарво ҳам бўлманг, уларни кўнгилга жуда яқин ҳам олмаг. Сиз қузатувчи маконда бўлинг. Ҳаммаси ўз-ўзидан изга тушиб кетади.

МУНАЖЖИМЛАР

АРСЛОН (23.07 — 23.08). - Шахсий ҳаётда алданиб қолишдан эҳтиёт бўлинг. Юраги безовта қиладиганлар ўзларини авайлаганлари маъқул.

БОШОҚ (24.08 — 23.09). - Кичик бизнес ва тадбиркорликни бошламоқчи бўлганлар банкдан кредит олишлари учун имконият пайдо бўлади.

ТАРОЗИ (24.09 — 23.10). - Сизга дадиллик етишмаётгандек. Қатъиятли бўлмасангиз, «оғзингиздаги ош»ни олдириб қўйишингиз тайин.

ЧАЁН (24.10 — 22.11). - Бу ҳафта сиз учун «Саломатлик - туман бойлик» деган шиор остида ўтади. Тўғриси, соғлигингизни яхшилаб тиклаб олмасангиз бўлмайди.

БАШОРАТИ

ЎҚОТАР (23.11 — 21.12.). - Сизга ишониб турган одамлар бор. Уларнинг умидини пучга чиқармаганингиз маъқул. Турли харидларини кейинга қолдириб туринг.

ТОҒ ЭЧКИСИ (22.12 — 20.01). - Ҳамманинг ҳам маслаҳатига қулоқ осаверманг. Яхшиси, ўз билганингиздан қолманг. Бу шахсий ҳаётга ҳам, йирик харидларга ҳам тааллуқли.

ҚОВҒА (21.01 — 18.02). - Юраги безовта қиладиганлар асабийлашишдан эҳтиёт бўлишлари керак. Овқатни танлаб истеъмол қилинг.

БАЛИК (19.02 — 20.03). - Фарзандларингизнинг ўқишга эътиборли бўлинг. Уларга майда харажатлар учун деб кўп пул бераверманг.

АЗИЗ ВА МУНИС ОНАЛАРИМИЗ ДИҚҚАТИГА!

Миср Араб Республикаси элчихонаси ҳузуридаги Миср маданият маркази яқинлашиб келаётган 8 март “Халқаро хотин-қизлар байрами” ва 21 март Мисрнинг “Оналар байрами” муносабати билан анъанавий

“НАМУНАЛИ ОНА” танловини ўтказмоқда.

Танловда Тошкент шаҳри ва вилоятида истиқомат қилувчи, ёши 55 дан кам бўлмаган, фарзандларини жамиятга фойдали шахслар этиб вояга етказган оналар иштирок этишлари мумкин.

ТАНЛОВ ШАРТЛАРИ:

1. Ҳар бир иштирокчи ўзи, oilаси ва фарзанд тарбиясида бошидан кечирган тажрибаларидан бохабар этувчи ҳикоя тузиши керак.
2. Паспорт нусхаси;
3. 3x4 ҳажмдаги сурат (2 дона);
4. Юқорида санаб ўтилган маълумотларни жорий йилнинг 5 мартига қадар танлов ҳайъатига тақдим этишлари лозим.

Мазкур танловда ғолиб бўлган ўн нафар оналар эса 2007 йилнинг 25 март куни тантанали равишда қимматбаҳо совғалар эгаси бўлишлари мумкин.

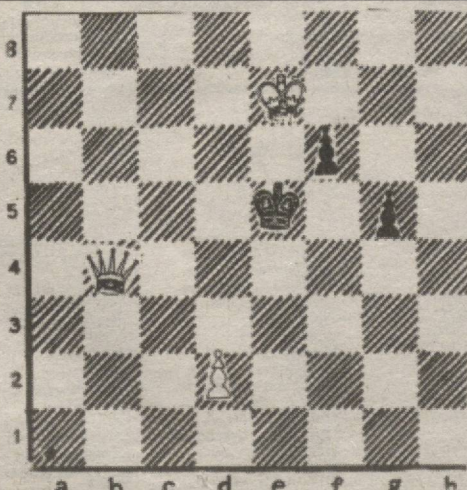
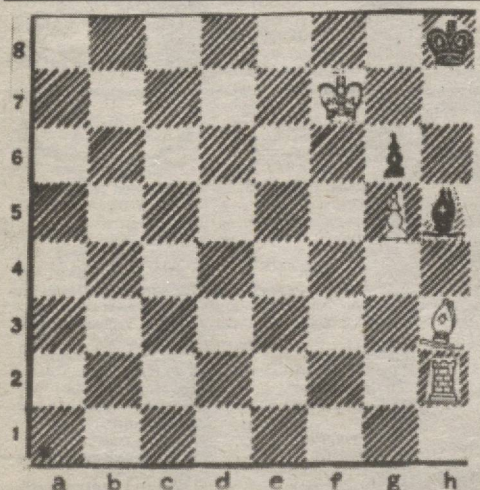
ЭСЛАТМА: «Намунали она» танловининг ўтган йиллардаги ғолиблари бу йилги танловда иштирок этишлари мумкин эмас.

Юқоридаги маълумотлар ҳар куни соат 9:00 дан 17:00 га қадар (шанба ва якшанбадан ташқари) куйидаги манзилга шахсан топширилиши керак:

Тошкент шаҳар Ҳ Раҳмон кўчаси, 34-уй. Миср маданият маркази биноси. Мўлжал: Покистон элчихонаси. («Қорасарой» бекати)

Қўшимча маълумот учун телефонлар: 148-16-20, 144-2570

(Аҳмедова Сокинахон Аброрходжаевна)

2 юришда мот

Шахмат тарихидан

КИМ ЕНГАДИ?

1927 йил бошида АҚШда рингда таниқли икки боксчи-Сергей ва Ренкин учрашдилар. Уларнинг иккаласи ҳам шахмат ишқибозлари эди. Биринчи боксчи шахматчи Капабланкани, иккинчиси эса Алехиннинг ишқибози эди. Учрашувнинг еттинчи бўлимида Ренкин нокаут бўлиб қолди. У рақибини ғалаба билан табриклаб шундай деди: «Рингда сен мени енгдинг, бўлажак шахмат матчида эса албатта Алехин ютади».

СЎНГГИ ЮРИШ

Лондонда чиқадиган «Уорлд» газетасида 1975 йилда Филидорнинг вафот этиши муносабати билан куйидаги хабар босилди. «Ўтган душанба куни машҳур шахматчи Филидор ўзининг охириги юришини қилди».

Анвар ИНОҚОВ, шахмат шарҳловчиси.

ДУШАНБА 26

O'ZBEKISTON

5.55 Курсатувлар дастури.
6.00 "Ассалом, Ўзбекистон!"
8.00-8.45 "Тахлилнома".
8.45 ТВ анонс.
8.50 Олтин мерос.
9.00 "Олам ва одам" дастури: "Осмоқулар бинолар".
"Болалар сайёраси".
9.50 "Сув париси". Мультсериал.
10.30 ТВ анонс.
10.35 "Алпомиш изидан".
Видеofilm. 1-қисм.
10.55 Дунё иқлими.
11.00 "Ахборот".
11.10 ТВ анонс.
11.15 "Мақом оқшоми".
11.40 "Одами эрсанг".
12.00 "Кампир топайми да-
дажон". М. Уйғур номиди
Сурхондарё вилоят.
муслики драма театрининг
спектакли премьераси.
13.45 Олтин мерос.
13.55 Дунё иқлими.
14.00 "Ахборот".
14.15 ТВ анонс.
14.20 "Олам ва одам" дасту-
ри: "Кусто командасининг сув
ости саргузаштлари".
15.10 "Наврўз оҳанглари".
15.20 "Ватанпарвар".
16.20 "Инсон ва саломатлик".
"Болалар сайёраси".
16.40 "Эртақлар - яхшилик-
ка етаклар".
17.00 "Ахборот".
17.10 ТВ анонс.

17.15 Олтин мерос.
17.20 "Юртим бўйлаб" дасту-
ри: "Хоразмнинг нақшор
кулолиниги".
17.40 "Ватан туйғуси".
18.00 "Оҳанглар оғушида".
18.10 "Ўзбекистон аёли".
18.30 "Ошин". Телесериал.
19.00 "Аъло уйинчи". Теле-
лотерея.
19.15 "Молия ва банк хабар-
лари".
19.20 Дунё иқлими.
19.25, 19.55, 20.55, 21.30
Эълонлар.
19.30 "Ахборот" (рус тили-
да).
20.00 ТВ анонс.
20.05 "ТВ шифокор".
20.10 "Оила ришталари". Теле-
сериал премьераси.
20.50 Дунё иқлими.
21.00 "Ахборот".
21.35 ТВ анонс.
21.40 "Янги оҳанглар".
22.00 "Икки тақдир". Теле-
сериал премьераси (Хинд).
22.45 "Қўшиғимсан, муҳаб-
бат" (SMS. Овоз бериш).
23.00 "Олам ва одам" дасту-
ри: "23, 5 даража бурчак
остиди".

17.55 Дастур очилиши.
18.00 "Анжелика". Сериал.
18.30 Қўқлам наволари.

18.45 UzEX.
18.55 Иқлим.
19.00 ДАВР.
19.30 "Ўмғир симфония-
си". Сериал премьераси
(Хитой).
20.10 UzEX.
20.15 Олис манзиллар.
20.30 2007 - Ижтимоий
химоя йили: "Матонат".
20.45 "Ибратли умр".
21.00 Анонс ва эълонлар.
21.15 "Муҳаббат дардла-
ри". Сериал.
21.55 Иқлим.
22.00 ДАВР.
22.30 Наво-SMS.
22.45 "Саломея".
00.10 - 00.15 Ватаним!

17.50 Курсатувлар тарти-
би.
17.55 Мультфильм. "Ден-
гиз итлари".
18.05 "Телекурьер - мар-
кет".
18.25 "Анонс".
18.30 "Пойтахт" ахборот
дастури.
18.45 "Анонс".
18.50 "Гадалупе". Телесе-
риал.
19.30 "Музыка SMS".
19.50 "Саломат бўлинг" /
рус/.
20.00 "Пойтахт" ахбо-
рот дастури/рус/.

20.15 "Анонс".
20.20 "Генезис II... и сот-
ворил человек природу".
Документальный фильм. 6
— серия.
20.50 "Интервью" /рус/.
21.00 "Жоизба".
21.25 "Эслайзми, един-
гиздами?".
21.30 "Пойтахт" ахборот
дастури.
21.45 "Анонс".
21.50 "Телекурьер - мар-
кет".
22.10 "Аёл қалби".
22.30 "Пойтахт" ахборот
дастури/рус/.
22.45 "Анонс".
22.50 Кино: "Копи царя
Соломона". Приключен-
ский фильм. 1-кисм.
00.15 - 00.20 Хайли тун,
шахрим".

7.00 "Бодрое утро".
8.00 "Версия". Информа-
ционно-аналитическая
программа.
8.35 "Детективы".
9.10 "Малахов +".
10.00 "Таликин". Информа-
ционно-тахилий курсатув.
Ўзбекистон чемпионатла-
рида:
10.30 Эркин кураш.
11.00 - 11.25 Каратэ.

18.00 "Болалар спорти".
18.20 Мультфильм.

18.30 "Хабарлар" (рус)
18.50 "Ким нимага
кодир?".
19.10 "Жди меня".
20.00 "Вести".
20.20 "Новый русский
романс". Сериал.
21.05 Футбол шархи.
21.30 "Хабарлар" (узб. ти-
лида).
21.50 СПОРТИВНЫЙ
КИНОЗАЛ: "УИМБЛ-
ДОН".
ХУДОЖЕСТВЕННЫЙ
ФИЛЬМ.
23.20 ПроФРИНГ.
24.00 "Тунингиз осуда
бўйсин!"

TV-MARKAZ

15.00 "Премьера" (узб)
15.30 Ўзбек наволари
16.00 "Премьера" (рус)
16.30 "Сайилгох"
16.45 Мировые хиты
17.00 "Судьбы-Такдир-
лар".
17.30 Мировые хиты
18.00 "Премьера" (узб).
18.30 "Кулинар фанта-
зиялари".
19.00 "Премьера" (рус).
19.30 Сериал "ОХОТА
НА ИЗЮБРЯ" 3-сер.
20.30 Мировые хиты
21.00 Ўзбек наволари
22.00 "ДНЕВНИК
БРИДЖИТ ДЖОНС" худ-
д. фильм
00.00 Миксер

5.00 Телеканал "Доброе
утро".
9.00 Новости
9.10 "Малахов".
10.00 "Тени исчезают в пол-
день".
11.00 "Женская жестокость".
12.00 Новости
12.15 "Понять. Простить".
12.40 "Лопита. Без комплек-
сов".
13.30 "Детективы".
14.00 Другие новости
14.25 "Контрольная закупка".
15.00 Новости (с субтитра-
ми).
15.15 Криминальная Россия.
"Красавицы и чудовище". 1-я
серия.
15.50 "Любовь как любовь".
16.55 "Федеральный судья".
18.00 Вечерние новости (с
субтитрами).
18.15 "Пять минут до метро".
19.10 "Жди меня".
19.55 Премьера: "Чужие тай-
ны". Многосерийный фильм.
21.00 Время
21.30 Премьера: "Капитан-
ские дети". Многосерийный
фильм.
22.30 "Лилипуты против
большого мира".
23.30 Ночные новости
23.45 Майкл Дуглас, Чарли
Шин в фильме Оливера Сто-
уна "Уолл-Стрит".
2.00 Фильм "Удивительные
мгновения".
3.00 Время
3.30 Сериал "Дефективный
детектив".

5.00 "Доброе утро".
8.45 "Запрещенный кон-
церт. Немузыкальная исто-
рия".
9.45 ВЕСТИ.
10.00 "Национальное досто-
яние". Телесериал.
11.00 ВЕСТИ.
11.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
11.50 "Национальное досто-
яние". Телесериал.
12.50 "Частная жизнь".
13.45 ВЕСТИ.
14.00 ВЕСТИ.
14.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
14.40 Мария Виноградова в
комедии "Сам я - вятский
уроженец". 1993г.
16.40 ВЕСТИ.
17.00 ВЕСТИ.
17.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
17.40 "Танго втроем". Теле-
сериал.
18.40 "Ангел-хранитель". Теле-
сериал.
19.10 "Жди меня".
20.00 ВЕСТИ.
20.45 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
21.05 "Спокойной ночи, малы-
ши!".
21.15 РУССКАЯ СЕРИЯ.
ПРЕМЬЕРА "Ваша честь".
Телесериал.
23.05 "Мой серебряный шар".
0.10 ВЕСТИ+.
0.30 ПРЕМЬЕРА "Очевид-
ное - невероятное".
1.00 "Синемания".
1.30 "Дорожный патруль".
1.45 Комедия "Безумный
день - среда" (Франция).
3.50 Канал "Евроноус".
4.45 ВЕСТИ.

СЕШАНБА 27

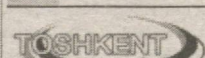
O'ZBEKISTON

5.55 Курсатувлар дастури.
6.00 "Ассалом, Ўзбеки-
стон!"
8.00-8.35 "Ахборот".
8.35 ТВ анонс.
8.40 Олтин мерос.
8.45 "Олам ва одам" дасту-
ри: "23, 5 даража бурчак
остиди".
"Болалар сайёраси".
9.10 1. "Уйла, Изла, Топ!"
Телемусобақа.
2 "Сув париси". Мультсе-
риал.
10.10 "Эгулик".
10.30 "Алпомиш изидан".
Видеofilm. 2-қисм.
10.50 "Молия ва банк ха-
барлари".
10.55 Дунё иқлими.
11.00 "Ахборот".
11.10 ТВ анонс.
11.15 "ТВ шифокор".
11.20 "Оила ришталари".
Телесериал.
11.55 Самарканд - 2750.
12.00 "Ахборот" (инглиз
тилида).
12.10 ТВ анонс.
12.15 "Олтин бешик".
12.45 "Ўзбек аёли" турку-
мидан. Зулфия. 1-қисм.
13.00 ТВ анонс.
13.05 "Икки тақдир". Теле-
сериал.
13.45 "Дил таронаси".
13.55 Дунё иқлими.
14.00 "Ахборот".
14.15 ТВ анонс.
14.20 "Олам ва одам" да-
стури: "Кусто командаси-
нинг сув ости саргузашт-
лари".
15.10 "Заковат".
16.10 "Ватан туйғуси".
"Болалар сайёраси".
16.30 "Эртақлар - яхши-
ликка етаклар".
16.50 Бахтли болалик
қўшиқлари.
17.00 "Ахборот".
17.10 ТВ анонс.
17.15 Эски альбом.
17.20 ИИВ хабарлари.
17.35 ТВ анонс.
17.40 "Ақл ва идрок".
18.00 "Оҳанглар оғушида".
18.10 "Рангин дунё".
18.30 ТВ анонс.
18.35 "Сизнинг адвокатин-
гиз".
18.40 "Ошин". Телесериал.
19.10 "Банк ва мижоз".
19.20 Дунё иқлими.
19.25, 19.55, 20.55, 21.30
Эълонлар.
19.30 "Ахборот" (рус ти-
лида).
20.00 ТВ анонс.
20.05 "ТВ шифокор".
20.10 "Оила ришталари".
Телесериал.
20.50 Дунё иқлими.
21.00 "Ахборот".
21.35 ТВ анонс.
21.40 "Ерининг муносиб
эгасини топиш - долзарб
масала".
22.00 "Икки тақдир". Теле-
сериал.
22.45 "Қўшиғимсан, му-
ҳаббат" (SMS. Овоз бе-
риш).
23.00 "Ўнгла негр боласи".
Бадийн фильм. 1-қисм.
24.00 "Олам ва одам" да-
стури: "23, 5 даража бурчак
остиди".
00.25 Тунги наволар.

17.55 Дастур очилиши.
18.00 "Анжелика". Сериал.
18.30 Қўқлам наволари.
18.45 ТВ-банк.
18.55 Иқлим.
19.00 ДАВР.
19.30 "Ўмғир симфония-
си". Сериал.
20.10 JOKER телелотереяси.
20.15 KINOMANIYA.
20.45 Наво-SMS.
21.00 Анонс ва эълонлар.
21.15 "Муҳаббат дардла-
ри". Сериал.
21.55 Иқлим.
22.00 ДАВР.
22.30 Наво-SMS.
22.45 "Саломея". Сериал.
00.10 - 00.15 Ватаним!

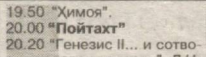

17.55 Дастур очилиши.
18.00 "Анжелика". Сериал.
18.30 Қўқлам наволари.
18.45 ТВ-банк.
18.55 Иқлим.
19.00 ДАВР.
19.30 "Ўмғир симфония-
си". Сериал.
20.10 JOKER телелотереяси.
20.15 KINOMANIYA.
20.45 Наво-SMS.
21.00 Анонс ва эълонлар.
21.15 "Муҳаббат дардла-
ри". Сериал.
21.55 Иқлим.
22.00 ДАВР.
22.30 Наво-SMS.
22.45 "Саломея". Сериал.
00.10 - 00.15 Ватаним!

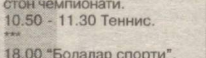

7.30 Салом, Тошкент!
8.35 "Гадалупе".
9.20 "Телекурьер-маркет".
9.45 "Аёл қалби".
10.05 "Мулоҳаза учун мавзу".
10.25 "Музыка SMS".
10.50 "Саломат бўлинг" /рус/.
11.00 "Интервью" /рус/.
11.15 - 12.40 Кино: "Копи
царя Соломона". 1-кисм.

17.55 Мультфильм.
18.05 "Телекурьер-маркет".
18.30 "Пойтахт".
18.50 "Гадалупе".
19.30 "Музыка SMS".

19.50 "Химия".
20.00 "Пойтахт".
20.20 "Генезис II... и сот-
ворил человек природу". Д/ф
21.00 "Жоизба".
21.30 "Пойтахт".
21.50 "Телекурьер - маркет".
22.10 "Премьера".
22.30 "Пойтахт" ахборот да-
стури/рус/.
22.45 "Анонс".
22.50 Кино: "Копи царя Со-
ломона". Приключенский
фильм. 2-кисм.

7.00 "Бодрое утро".
8.00 "Хабарлар" (рус. тили-
да).
8.20 Мультфильм.
8.30 "Детективы".
9.05 "Малахов +".
9.10 "Хабарлар" (узб. тили-
да).
10.20 Эркин кураш. Ўзбеки-
стон чемпионати.
10.50 - 11.30 Теннис.

18.00 "Болалар спорти".
18.15 Мультфильм.
18.30 "Хабарлар" (рус тили-
да).
18.50 "Сам себе режиссёр".
19.35 Чемпионатлар лигаси
қўлидаги.
20.00 "Вести".
20.20 "Новый русский ро-
манс". Сериал.
21.10 "Спорт - менинг
хаётим".
21.30 "Хабарлар" (узб)
21.50 ДЕТЕКТИВНОЕ КИНО:
"ТУСЯЧА МИЛЛИАРДОВ.
ДОЛЛАРОВ" (1-кисм)
23.10 Еврофутбол.
00.45 "Тунингиз осуда
бўйсин!"

TV-MARKAZ

07.00 Марказ NEWS (узб.)
07.10 Ўзбек наволари
08.00 Марказ NEWS (рус.)
08.10 Мировые хиты
09.00 Сериал "Охота на
Изюбря" 3-сер.
10.00 "Премьера" (узб.).
10.30 Ўзбек наволари
11.00 Комедия "Дневник
Бриджит Джонс"
13.00 Мировые хиты
13.30 Марказ NEWS (узб.).
13.40 Ўзбек наволари
14.30 Марказ NEWS (рус.).
14.40 Мировые хиты
15.00 Теленяня
15.45 Мировые хиты
16.20 Ўзбек наволари
17.00 "Топ-20"
17.45 Ўзбек наволари
18.00 Марказ NEWS (узб.).
18.10 Ўзбек наволари
19.00 Марказ NEWS (рус.).
19.10 Сериал "ОХОТА
НА ИЗЮБРЯ" 4-сер.
20.10 "Сайилгох"
20.25 Ўзбек наволари
21.00 "Великолепная се-
мёрка"
21.30 Мировые хиты
22.00 "ДНЕВНИК БРИД-
ЖИТ ДЖОНС-2" Худ-
д. фильм
00.00 Миксер

11.00 "Чужие тайны".
12.00 Новости
12.10 "Понять. Простить".
12.40 "Без комплексов".
13.25 "Детективы".
14.00 Другие новости
14.25 "Контрольная закупка".
15.00 Новости.
15.15 Вне закона. "Неуловим
мстители".
15.50 "Любовь как любовь".
16.55 "Федеральный судья".
18.00 Вечерние новости (с
субтитрами).
18.15 "Пять минут до метро".
19.10 "Пусть говорят".
19.55 Премьера: "Чужие тай-
ны". Многосерийный фильм.
21.00 Время
21.30 Премьера: "Капитан-
ские дети".
22.30 "Люди со стертой па-
мятью".
23.30 Ночные новости
23.45 Искатели. "Золотые
ворота Владимира".
0.35 Ударная сила. "Неви-
димая война".
1.25 Фильм Станислава Го-
ворухина "Брызги шампан-
ского".
3.00 Время
3.30 Фильм "Брызги шам-
панского". Продолжение.
3.45 "Женская жестокость".

12.50 "Частная жизнь".
То-
шоу с Владимиром Молча-
новым и Ликой Кремер.
13.45 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ
ЧАСТЬ.
14.00 ВЕСТИ.
14.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
ВЕСТИ-МОСКВА.
14.40 "Суд идет".
16.00 "Кулагин и партнеры".
16.40 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ
ЧАСТЬ.
17.00 ВЕСТИ.
17.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
ВЕСТИ-МОСКВА.
17.40 "Танго втроем". Теле-
сериал.
18.40 "Ангел-хранитель". Теле-
сериал.
19.40 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ
ЧАСТЬ.
20.00 ВЕСТИ.
20.45 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
ВЕСТИ-МОСКОВСКАЯ ОБ-
ЛАСТЬ.
21.05 "Спокойной ночи, малы-
ши!".
21.15 РУССКАЯ СЕРИЯ.
ПРЕМЬЕРА "Ваша честь".
Телесериал.
23.15 ПРЕМЬЕРА "Сожен-
ные крылья. Предать кон-
структора".
0.15 ВЕСТИ+.
0.35 ВЕЧЕРНИЙ СЕАНС. К
ЮБИЛЕЮ ТАТЬЯНЫ ДОГИЛЕ-
ВОЙ. Константин Кравчинский
и Наталья Харохина в ко-
медии "Безбилетная пасса-
жирка". 1978г.
2.00 "Дорожный патруль".
2.10 "Горячая десятка".
3.15 СЕРИАЛ ДЛЯ ПОЛУ-
НОЧНИКОВ. "Закон и поря-
док" (США).
4.00 Телесериал "Взгляды"
(США). 2005г.
4.45 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ
ЧАСТЬ.

ЧОРШАНБА 28

O'ZBEKISTON

5.55 Курсатувлар дастури.
6.00 "Ассалом, Ўзбекистон!"
8.00-8.35 "Ахборот".
8.35 ТВ анонс.
8.40 Олтин мерос.
8.45 "Олам ва одам" дасту-
ри: "23, 5 даража бурчак
остиди".
"Болалар сайёраси".
9.10 1. "Олтин тож". Теле-
ушун.
2. "Ажойиб кўнғирокча".
Мультфильм.
10.05 ИИВ хабарлари.
10.20 "Алпомиш изидан".
Видеofilm. 3-қисм.
10.40 "Банк ва мижоз".
10.50 "Сизнинг адвокатин-
гиз".

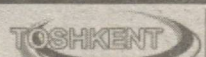
10.55 Дунё иқлими.
11.00 "Ахборот".
11.10 ТВ анонс.
11.15 "ТВ шифокор".
11.20 "Оила ришталари".
Телесериал.
11.55 "Дил таронаси".
12.05 "Одамлардан бири".
12.25 "Ўгона оилада".
12.45 "Ўзбек аёли" турку-
мидан. Зулфия. 2-қисм.
13.05 "Икки тақдир".
13.45 "Наврўз оҳанглари".
13.55 Дунё иқлими.
14.00 "Ахборот".
14.15 ТВ анонс.
14.20 "Олам ва одам" дасту-
ри: "Кусто командасининг
сув ости саргузаштлари".
15.10 "Хайт манзаралари".
15.20 "50/50". Ток-шоу.
16.10 "Ерининг муносиб
эгасини топиш - долзарб
масала".
"Болалар сайёраси".
16.30 1. "Бизнинг кутубхона".

2. "Эртақлар - яхшиликка
етақлар".
"Ахборот".
17.15 Олтин мерос.
17.25 "Эркин иқтисодиёт".
17.50 "Таълимга эътибор -
келажаққа эътибор".
18.10 "Оҳанглар оғушида".
18.20 "Умр мазмуни".
18.40 "Ошин". Телесериал.
19.10 ТВ анонс.
19.15 "Бизнинг янгиликлари".
19.30 "Ахборот" (рус)
20.05 "ТВ шифокор".
20.10 "Оила ришталари".
20.50 Дунё иқлими.
21.00 "Ахборот".
21.40 "Шарқдан нур". Тош-
кент - ислом маданияти пой-
тахти-2007.
22.00 "Икки тақдир".
23.00 "Ўнгла негр боласи".
Бадийн фильм. 2-қисм.
24.00 "Олам ва одам" дасту-
ри: "23, 5 даража бурчак
остиди".

6.55 Дастур очилиши.
7.00 ЯНГИ ТОНГ.
9.00 Давринг боласи.
9.15 Шум болалар.
9.25 Ёшлар адабиёти.
9.45 ТВ-банк.
9.55 Иқлим.
10.00 Давр.
10.15 Тафаккур нури.
10.20 Тараққиёт сари.
10.40 Дурочки қизлар.
11.00 KINOMANIYA.
11.30 "Аёл - муҳаддас".
11.35 Ёшлик наволари.
11.50 Анонс.
11.55 "Муҳаббат дардла-
ри". Сериал.
13.00 Давр.
13.15 Давринг боласи.

13.30 "Ўмғир симфония-
си". Сериал.
14.30 ЯНГИ КУН.
15.30 2007 - Ижтимоий
химоя йили: "Муруват".
15.40 Ҳазил мулки.
15.55 Иқлим.
16.00 Давр.
16.15 Тафаккур нури.
16.20 "Муҳаббат қавҳаси".
Сериал.
17.00 Ватанпарвар.
18.00 "Анжелика". Сериал.
18.30 Қўқлам наволари.
18.45 Каталог.
18.55 Иқлим.
19.00 ДАВР.
19.30 "Ўмғир симфония-
си". Сериал.
20.10 Спорт-лото.
20.15 Автопатруль.
20.35 Наво-SMS.
21.15 "Муҳаббат дардла-
ри". Сериал.
22.00 ДАВР.
22.30 Наво-SMS.
22.45 "Саломея". Сериал.

7.30 Салом, Тошкент!
8.35 "Гадалупе".
9.20 "Телекурьер-маркет".
9.45 "Химия".
9.55 "Премьера".
10.35 "Репортаж".
10.45 "Шунақа гаплар".
11.10 X/ф "Копи царя Со-
ломона". 2-қисм.

17.55 Мультфильм.
18.05 "Телекурьер-маркет".
18.50 "Гадалупе".
19.50 "Муҳаддас кадамжо-
лар".
20.50 "Интервью".
21.00 "Жоизба".
21.50 "Телекурьер-маркет".
22.10 "Одержиные полеты".
Научно-популярный фильм.
22.50 Кино: "Холостой вы-
стрел".

7.00 "Бодрое утро".
8.20 Мультфильм.
8.30 "Детективы".
9.05 "Малахов +".
10.20 "Мониторинг".
10.40 "Кули бешли".
16.00 Футбол. Олимпиада
уйинларининг саралаш
учрашуви. Ўзбекистон-БАА.
17.50 "Беллашув".
18.00 "Болалар спорти".
18.20 Мультфильм.
18.55 "Вокруг света".
19.35 "Мир авиации".
20.00 "Вести".
20.25 "Тет-а-тет".
20.35 "Новый русский ро-
манс". Сериал.
21.50 ДЕТЕКТИВНОЕ КИНО:
"ТУСЯЧА МИЛЛИАРДОВ.
ДОЛЛАРОВ" (2-кисм)
23.00 Еврофутбол.

TV-MARKAZ

07.00 Марказ NEWS (узб.)
07.10 Узбек наволари
07.30 "Премьера" (рус)
08.00 Марказ NEWS (рус.)
08.10 "Набат" Рашид Холков билан.
08.50 Мировые хиты
09.00 Серил "Охота на Изюбря" 4-сер.
10.00 Мировые хиты
10.30 Узбек наволари
11.00 "Дневник Бриджит Джонс" худ. фильм
13.00 Мировые хиты
13.30 Марказ NEWS (узб.)
13.40 "Юлдузи пайшанба"
14.10 Узбек наволари

14.30 Марказ NEWS (рус.)
14.40 Мировые хиты
15.00 Теленяня
15.45 Мировые хиты
16.00 "Сайилгох"
16.15 Узбек наволари
17.45 Мировые хиты
18.00 Марказ NEWS (узб.)
18.10 "Кулинар фантазия-лари"
18.40 Мировые хиты
19.00 Марказ NEWS (рус.)
19.10 Серил "ОХОТА НА ИЗЮБЯ" 5-сер.
20.10 Узбек наволари
21.00 "Миссия неповторима"
21.30 Мировые хиты
22.00 Киноколлекция "БЕЛЫЕ ВОЛКИ"
00.00 Миксер

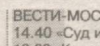
5.00 Телеканал "Доброе утро"
9.00 Новости
9.05 "Малахов"
10.00 "Тени исчезают в полдень"
11.00 "Чужие тайны"
12.00 Новости
12.10 "Понять. Простить"
12.40 "Без комплексов"
13.25 "Детективы"
14.00 Другие новости
14.25 "Контрольная закупка"
15.00 Новости
15.15 Вне закона. "Мелкий бес"
15.50 "Любовь как любовь"
16.55 "Федеральный судья"

18.00 Вечерние новости (с субтитрами)
18.15 "Пять минут до метро". Многосерийный фильм
19.10 "Пусть говорят"
19.55 Премьера. "Чужие тайны". Многосерийный фильм
21.00 Время
21.30 Премьера. "Капитанские дети"
22.30 "Здравствуйте, я ваша тетя. Татьяна Васильева"
23.30 Ночные новости
23.45 "Западня для ледокола"
0.35 Киану Ривз в фильме Франсиса Форда Копполи "Дракула Брэма Стокера"
3.00 Время
3.30 Александр Демьяненко в фильме "Мир входящему"

5.00 "Доброе утро, Россия!"
8.45 "Светлана Аллилуева и ее мужчины"
9.45 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
10.00 "Ваша честь". Теле-серил.
11.00 ВЕСТИ.
11.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
11.50 "Ваша честь". Теле-серил.
12.50 "Частная жизнь". Ток-шоу с Владимиром Молчановым и Лидой Кремер.
13.45 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
14.00 ВЕСТИ.
14.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.

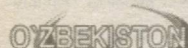

ВЕСТИ-МОСКВА.
14.40 "Суд идет".
16.00 "Кулагин и партнеры".
16.40 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
17.00 ВЕСТИ.
17.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
17.40 "Танго втроём". Теле-серил.
18.40 "Ангел-хранитель". Теле-серил.
19.40 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
20.00 ВЕСТИ.
20.45 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКОВСКАЯ ОБЛАСТЬ.
21.05 "Спокойной ночи, малыши!"
21.15 РУССКАЯ СЕРИЯ.

ПРЕМЬЕРА. "Ваша честь". Теле-серил.
23.15 ПРЕМЬЕРА. "Советский монах. Алийи-воин".
0.15 ВЕСТИ++
0.35 ВЕЧЕРНИЙ СЕАНС. Том Сайзмор и Дэниел Болдун в остроумном фильме "Паларацци" (США). 2004г.
2.10 "Кинескоп" с Петром Шелопитинником. Берлинский кинофестиваль.
3.05 "Дорожный патруль".
3.20 СЕРИАЛ ДЛЯ ПОЛУНОЧНИКОВ. "Закон и порядок" (США).
4.05 Теле-серил "Взгляды" (США). 2005г.
4.45 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.

ПАЙШАНБА 1

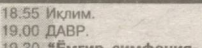

5.55 Курсатулар дастури.
6.00 "Ассалом, Ўзбекистон!"
8.00-8.35 "Ахборот".
8.35 ТВ анонс.
8.40 Олтин мерос.
8.45 "Олам ва одам" дастури: "23, 5 даража бурчак остида".
"Болалар сайёраси":
9.10 "Кувнок стартлар". Телемусобақа.
9.50 "Баҳор". "O'zbektefilm".
10.00 "Табаррук замин".
10.30 "Алпомиш изидан". Видеофильм. 4-қисм.
10.50 "Молия ва банк хабарлари".
10.55 Дунё иқлими.
11.00 "Ахборот".
11.10 ТВ анонс.
11.15 "ТВ шифокор".
11.20 "Оила ришталари". Теле-серил.
11.55 Самарқанд - 2750.
12.00 "Ахборот" (инглиз тилида)
12.10 ТВ анонс.
12.15 "Назм ва наво".
12.45 "Ўзбек аёли" туркумидан: Зулфия. 3-қисм.
13.00 ТВ анонс.
13.05 "Икки тақдир". Теле-серил.
13.45 Олтин мерос.
13.55 Дунё иқлими.
14.00 "Ахборот".
14.15 ТВ анонс.

14.20 "Олам ва одам" дастури: "Кусто командасининг сув ости саргузаштлари".
15.10 "Дил таронаси".
15.20 "Ватанпарвар". "Болалар сайёраси":
16.20 1. "Болалар дунёси".
2. "Эртақлар - яхшиликка етаклар".
17.00 "Ахборот".
17.10 "Имконият".
17.30 "Шифокор қабулида".
17.55 ТВ анонс.
18.00 "Сиясат оламида".
18.20 "Одамлардан бири".
18.40 "Ошин". Теле-серил.
19.10 "Сизнинг адвокатингиз".
19.15 "Молия ва банк хабарлари".
19.20 Дунё иқлими.
19.25, 19.55, 20.55, 21.30 ЭЪЛОНЛАР.
19.30 "Ахборот" (рус тилида)
20.00 ТВ анонс.
20.05 "ТВ шифокор".
20.10 "Оила ришталари". Теле-серил.
20.40 Дунё иқлими.
21.00 "Ахборот".
21.35 ТВ анонс.
21.40 Эркин мавзу.
22.00 "Икки тақдир". Теле-серил.
22.45 "Қўшиғимсан, муҳаббат" (SMS. Овоз бериш).
23.00 "Олам ва одам" дастури: "23, 5 даража бурчак остида".
23.25 Тунги наволар.

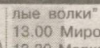
6.55 Дастур очилиши.
7.00 ЯНГИ ТОНГ.
9.00 Давринг боласи.
9.15 Полапон.
9.30 Болалар табассуми.
9.35 Автопатруль.
9.55 Иқлим.
10.00 Давр.
10.15 Тафаккур нури.
10.20 Тасвир ва таассурот.
10.40 Ватанпарвар.
11.40 Муруват.
11.50 Олис манзиллар.
12.05 Ёшлик наволари.
12.25 Анонс.
12.30 "Муҳаббат дардлари". Серил.
13.00 Давр.
13.15 Давринг боласи.
13.30 "Аёл - муҳаббат".
13.35 2007 - Ижтимоий ҳимоя йили: "Меъёр-солиқ гарови".
13.55 Анонс.
14.00 "Ёмғир симфония-си". Серил.
14.30 ЯНГИ КҲН.
15.30 Солиқ хизмати.
15.40 Ҳазал мулки.
15.55 Иқлим.
16.00 Давр.
16.15 Тафаккур нури.
16.20 "Муҳаббат қаҳваси". Серил.
17.00 Қишлоқдаги тенгдошим.
17.15 Чемпион силари.
17.35 Менинг маҳаллам.
17.50 Истиқбол тимсоллари.
18.00 "Анжелика". Серил.
18.30 Қўлнам наволари.
18.45 Дорихона.

18.55 Иқлим.
19.00 ДАВР.
19.30 "Ёмғир симфония-си". Серил.
20.10 Давр.
20.40 Наво-SMS.
21.00 Анонс ва эълонлар.
21.15 "Муҳаббат дардлари". Серил.
22.00 ДАВР.
22.30 Наво-SMS.
22.45 "Саломея". Серил
7.25 Курсатулар тартиби.
7.30 "Салом, Тошкент!"
8.35 "Ғадалупе".
9.20 "Телекурьер - маркет".
9.45 "Муҳаббат қаҳваси".
10.00 "Музыка SMS".
10.20 "Интервью".
10.35 - 11.55 Кино: "Холостой выстрел".
17.55 Мультфильм.
18.05 "Телекурьер-маркет".
18.30 "Пойтахт".
18.50 "Ғадалупе".
19.30 "Музыка SMS".
19.50 "Иқтисод-ревью"/рус/
20.00 "Пойтахт" ахборот дастури/рус/.
20.15 "Анонс".
20.20 "Тошкент ва тошкентликлар". Бевосита мулоқот.
21.00 "Ҳожиба".
21.30 "Пойтахт" ахборот дастури.
21.50 "Телекурьер - маркет".
22.10 "Одержимые полеты". Научно-популярный фильм. 2-қисм.
22.30 "Пойтахт".
22.45 "Анонс".
22.50 Кино: "Вам письмо". Мелодрама.

7.00 "Доброе утро".
8.00 "Хабарлар" (рус)
8.20 "Болалар спорти".
8.40 "Обитатели бездны". Документальный фильм.
9.05 "Малахов +".
10.00 "Хабарлар" (узб)
10.20 "Детективы".
10.50 "Тақдир чигирлари".
11.10 Цирк Массимо.
12.00 - 13.00 Эркин ва юн рум кураши бўйича. "Мустақиллик кубоги" олинган при турнири.
18.00 "Болалар спорти".
18.15 Мультфильм.
18.30 "Хабарлар" (рус)
18.50 "АВТОграф".
19.10 "Шарҳақурашлари".
19.30 "Қўй яшанг".
20.00 "Вести".
20.20 "Новый русский романс". Серил.
21.10 Футбол мундиал.
21.30 "Хабарлар" (узб)
21.50 "Беллашу".
22.50 Эркин ва юн рум кураши бўйича. "Мустақиллик кубоги" олинган при турнири.
07.00 Марказ NEWS (узб.)
07.10 Узбек наволари
08.00 Марказ NEWS (рус.)
08.10 "Тон-20"
09.00 Серил "Охота на Изюбря" 6-сер
10.00 Узбек наволари
11.00 "Медальон" бадий фильм
13.00 Мировые хиты
13.30 Марказ NEWS (узб.)
13.40 Узбек наволари
14.30 Марказ NEWS (рус.)
14.40 Мировые хиты
15.00 Теленяня
15.45 Мировые хиты
16.00 Узбек наволари
17.00 "Миссия неповторима"
17.30 Мировые хиты
18.00 Марказ NEWS (узб.)
18.10 Узбек наволари
19.00 Марказ NEWS (рус.)
19.10 Серил "ОХОТА НА ИЗЮБЯ" 7-сер.
20.10 "Сунмас орзулар"
20.50 Узбек наволари
21.00 "Медальон" бадий фильм
21.30 "Сайилгох"
21.45 Узбек наволари
22.00 "БЕССМЕРТНЫЕ" худ.фильм
23.50 Миксер

13.00 Мировые хиты
13.30 Марказ NEWS (узб.)
13.40 Узбек наволари
14.30 Марказ NEWS (рус.)
14.40 Мировые хиты
15.00 Теленяня
15.45 Мировые хиты
16.00 Марказ NEWS (узб.)
18.10 Узбек наволари
19.00 Марказ NEWS (рус.)
19.10 Серил "ОХОТА НА ИЗЮБЯ" 6-сер.
20.10 "Спецпортрет".
20.30 "Премьера" (узб.)
21.00 "Юлдузи пайшанба"
21.30 Узбек наволари
22.00 "МЕДАЛЬОН" бадий фильм
00.00 Миксер
5.00 "Доброе утро, Россия!"
9.00 Новости
9.05 "Малахов +"
9.55 "Два капитана".
11.00 "Чужие тайны".
12.00 Новости
12.10 "Понять. Простить"
12.40 "Без комплексов"
13.25 "Детективы"
14.00 Другие новости
14.25 "Контрольная закупка"
15.00 Новости.
15.15 "Очарованные злом"
15.50 "Любовь как любовь".
16.55 "Федеральный судья"
18.00 Вечерние новости.
18.15 "Пять минут до метро".
19.10 "Пусть говорят"
19.55 "Чужие тайны".
21.00 Время
21.30 Премьера. "Капитанские волки"

13.00 Мировые хиты
13.30 Марказ NEWS (узб.)
13.40 Узбек наволари
14.30 Марказ NEWS (рус.)
14.40 Мировые хиты
15.00 Теленяня
15.45 Мировые хиты
16.00 Марказ NEWS (узб.)
18.10 Узбек наволари
19.00 Марказ NEWS (рус.)
19.10 Серил "ОХОТА НА ИЗЮБЯ" 6-сер.
20.10 "Спецпортрет".
20.30 "Премьера" (узб.)
21.00 "Юлдузи пайшанба"
21.30 Узбек наволари
22.00 "МЕДАЛЬОН" бадий фильм
00.00 Миксер
5.00 "Доброе утро, Россия!"
8.45 "Неспетая песня Анны Герман".
9.45 ВЕСТИ.
10.00 "Ваша честь". Серил.
11.00 ВЕСТИ.
11.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
11.50 "Ваша честь". Серил.
12.50 "Частная жизнь".
13.45 ВЕСТИ.
14.00 ВЕСТИ.
14.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
14.40 "Суд идет".
16.00 "Кулагин и партнеры".
16.40 ВЕСТИ.
17.00 ВЕСТИ.
17.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
17.40 "Танго втроём". Теле-серил.
18.40 "Ангел-хранитель". Теле-серил.
19.40 ВЕСТИ.
20.00 ВЕСТИ.
20.45 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
21.05 "Спокойной ночи, малыши!"
21.15 "Ваша честь". Серил.
23.15 "Джентльмен неудачи". Режиссёр Александр Серый.
0.15 ВЕСТИ++
0.35 "Зеркало".
0.50 Х/ф "Новичок" (США).
2.45 "Дорожный патруль".
3.00 "Закон и порядок".
3.50 Теле-серил "Взгляды".
4.30 Канал "Евроноос"

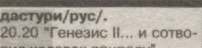
ЖУМА 2

5.55 Курсатулар дастури.
6.00 "Ассалом, Ўзбекистон!"
8.00-8.35 "Ахборот".
8.40 Олтин мерос.
8.45 "Олам ва одам" дастури: "23, 5 даража бурчак остида".
"Болалар сайёраси":
9.20 1. "Цирк, цирк, цирк".
2. "Монхгаузения" саргузаштлари. Мультфильм.
10.05 "Алпомиш изидан". Видеофильм. 5-6-қисмлар.
10.50 "Сизнинг адвокатингиз".
11.00 "Ахборот".
11.15 "ТВ шифокор".
11.20 "Оила ришталари".
11.55 Самарқанд-2750.
12.00 "Дил таронаси".
12.10 "Юртим бўйлаб" дастури: "Дийрим табиати". Премьера.
12.20 "Хажвия биситидан".
12.40 "Рангин дунё".
13.05 "Икки тақдир".
13.45 "Зилот". Наврўз қўшиқлари.
13.55 Дунё иқлими.
14.00 "Ахборот".
14.20 "Олам ва одам" дастури: "Кусто командасининг сув ости саргузаштлари".
15.10 "Хайт манзаралари".
15.20 "Меҳр қўлда".
16.00 Ю. Ражабий номиди маком ансамблининг концерти.
16.20 "Тарих кўзгуси".
"Болалар сайёраси":
16.40 "Эртақлар - яхшиликка етаклар".

17.00 "Ахборот".
17.15 "Саломатлик" дастури.
17.35 "Яхшилар ёди".
17.55 2007 йил - Ижтимоий ҳимоя йили. "Ижтимоий ҳимоя".
18.15 "Минг бир ривоят".
18.20 "Эй" студияси намойиш этади: "Этикод мустақамлиги йўлида".
18.40 "Ошин". Теле-серил.
19.10 "Оханлар оғушида".
19.15 "Бизнес ангилликлари".
19.20 Дунё иқлими.
19.30 "Ахборот" (рус)
20.05 "ТВ шифокор".
20.10 "Оила ришталари".
21.00 "Ахборот".
21.40 "Хонадон".
22.05 "Икки тақдир".
22.50 "Қўшиғимсан, муҳаббат" (SMS. Овоз бериш).
23.00 "Олам ва одам" дастури: "23, 5 даража бурчак остида".
6.55 Дастур очилиши.
7.00 ЯНГИ ТОНГ.
9.00 Давринг боласи.
9.15 Меҳмонхона.
9.35 Чемпион силари.
9.55 Иқлим.
10.00 Давр.
10.15 Тафаккур нури.
10.20 Мўйалам сеҳри.
10.40 Интерфутбол.
12.10 Ёшлик наволари.
12.25 Анонс.
12.30 "Муҳаббат дардлари". Серил.
13.00 Давр.
13.15 Давринг боласи.

13.30 Таълим ва тараққий.
13.45 Солиқ хизмати.
14.00 "Ёмғир симфония-си". Серил.
14.30 ЯНГИ КҲН.
15.30 Нафосат олами.
15.40 Ҳазал мулки.
16.00 Давр.
16.15 Тафаккур нури.
16.20 "Муҳаббат қаҳваси".
17.00 "Тақдир". Ток-шоу.
17.35 Қўшқулок.
18.00 "Анжелика". Серил.
18.30 Қўлнам наволари.
18.45 Сифат белгиси.
19.00 ДАВР.
19.30 "Ёмғир симфония-си". Серил.
20.10 Спорт-лото.
20.15 Дунё таомлари.
20.45 Наво-SMS.
21.00 Анонс ва эълонлар.
21.15 "Муҳаббат дардлари". Серил.
22.00 ДАВР.
22.30 Наво-SMS.
22.45 "Саломея". Серил
7.30 "Салом, Тошкент!"
8.35 "Ғадалупе".
9.20 "Телекурьер-маркет".
9.40 "Анонс".
9.45 "Музыка SMS".
10.05 "Иқтисод-ревью".
10.15 "Анонс".
10.20 - 12.10 Кино: "Вам письмо".
17.55 "Афиша"/рус/.
18.05 "Телекурьер-маркет".
18.30 "Пойтахт".
18.50 "Ғадалупе".
19.30 "Музыка SMS".
19.50 "Саломат бўлинг".
20.00 "Пойтахт" ахборот дастури/рус/.
20.20 "Генезис II... и сотворил человек природу".
20.50 "Репортаж"/рус/.
21.00 "Ҳожиба".
21.30 "Пойтахт".
21.50 "Телекурьер - маркет".
22.10 "Маърифат фидойилари".
22.30 "Пойтахт".
22.50 Кино: "Правда о Чарли". Детектив.
7.00 "Бодрое утро".
8.00 "Хабарлар" (рус)
8.20 "Болалар олами".
8.50 Мультфильм.
9.05 "Малахов +".
10.00 "Хабарлар" (узб)
10.20 "Детективы".
10.50 "Рин".
11.10 Эркин ва юн рум кураши бўйича "Мустақиллик кубоги" олинган при турнири.
12.20 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. "Нефчи". "Насфат".
16.00 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. "Локомотив".
17.00 "Тренер".
18.00 "Болалар спорти".
18.15 Мультфильм.
18.30 "Хабарлар" (рус)
18.50 "Чимган". Д/ф.
19.00 "Поле чудес".
19.50 "Тет-а-тет".
20.00 "Вести".
20.20 "Новый русский романс". Серил.
21.10 "Жанг спортионгдзери".
21.30 "Хабарлар" (узб)
21.50 "Алтека слушает".
22.35 Х/ф "ГОРДОСТЬ И ПРЕДУБЕЖДЕНИЕ".

07.00 Марказ NEWS (узб.)
07.10 Узбек наволари
08.00 Марказ NEWS (рус.)
08.10 "Тон-20"
09.00 Серил "Охота на Изюбря" 6-сер
10.00 Узбек наволари
11.00 "Медальон" бадий фильм
13.00 Мировые хиты
13.30 Марказ NEWS (узб.)
13.40 Узбек наволари
14.30 Марказ NEWS (рус.)
14.40 Мировые хиты
15.00 Теленяня
15.45 Мировые хиты
16.00 Узбек наволари
17.00 "Миссия неповторима"
17.30 Мировые хиты
18.00 Марказ NEWS (узб.)
18.10 Узбек наволари
19.00 Марказ NEWS (рус.)
19.10 Серил "ОХОТА НА ИЗЮБЯ" 7-сер.
20.10 "Сунмас орзулар"
20.50 Узбек наволари
21.00 "Медальон" бадий фильм
21.30 "Сайилгох"
21.45 Узбек наволари
22.00 "БЕССМЕРТНЫЕ" худ.фильм
23.50 Миксер
5.00 Доброе утро
9.00 Новости
9.05 "Малахов +"
9.50 "Два капитана".

11.05 "Чужие тайны".
12.00 Новости
12.10 "Понять. Простить"
12.40 "Без комплексов"
13.25 "Детективы"
14.00 Другие новости
14.25 "Контрольная закупка"
15.00 Новости.
15.15 Вне закона. "Военно-полевой кошмар".
15.50 "Любовь как любовь".
16.55 "Федеральный судья"
18.00 Вечерние новости (с субтитрами)
18.15 "Пусть говорят"
19.00 "Поле чудес".
19.50 "Чужие тайны".
21.00 Время
21.25 "Розыгрыш".
22.25 Х/ф "Домино".
0.45 Х/ф "Прелюдия к поцелую".
2.40 Комедия Мела Брукса "Молодой Франкенштейн".
3.00 Время
3.25 Комедия "Молодой Франкенштейн". Продолжение.
4.45 "Карельская история корейского Боинга".
5.00 "Доброе утро, Россия!"
8.45 "Ваша честь". Теле-серил.
9.45 "Мусульмане".
10.00 "Ваша честь". Теле-серил.
11.00 ВЕСТИ.
11.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
11.50 К 60-ЛЕТИЮ ЮРИЯ БОГАТЫРЕВА. Татьяна Догилева, Леонид Ярмольник и Галина Польских в комедии "Нежданно-негаданно". 1983г.
13.35 "Вся Россия".

13.45 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
14.00 ВЕСТИ.
14.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
14.40 "Суд идет".
16.00 "Кулагин и партнеры".
16.40 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
17.00 ВЕСТИ.
17.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
17.40 "Танго втроём". Теле-серил.
18.40 "Ангел-хранитель". Теле-серил.
19.40 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
20.00 ВЕСТИ.
20.45 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКОВСКАЯ ОБЛАСТЬ.
21.05 "Спокойной ночи, малыши!".
21.15 "Юрмала". Международный фестиваль юмористических программ.
23.10 Эдуард Марцевич, Виктор Степанов, Борис Галкин, Алексей Горбунов и Владимир Литвинов в остроумном фильме "Охота за тенью". 2005г.
1.15 Дастин Хоффман, Морган Фримэн, Рене Руссо, Кевин Спейси и Доналд Сазерленд в фильме "Эпидемия" (США). 1994г.
3.45 "Дорожный патруль".
3.55 СЕРИАЛ ДЛЯ ПОЛУНОЧНИКОВ. "Закон и порядок" (США).
4.45 Теле-серил "Взгляды" (США). 2005г.
5.25 Канал "Евроноос" на русском языке.

13.45 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
14.00 ВЕСТИ.
14.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
14.40 "Суд идет".
16.00 "Кулагин и партнеры".
16.40 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
17.00 ВЕСТИ.
17.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
17.40 "Танго втроём". Теле-серил.
18.40 "Ангел-хранитель". Теле-серил.
19.40 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
20.00 ВЕСТИ.
20.45 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКОВСКАЯ ОБЛАСТЬ.
21.05 "Спокойной ночи, малыши!".
21.15 "Юрмала". Международный фестиваль юмористических программ.
23.10 Эдуард Марцевич, Виктор Степанов, Борис Галкин, Алексей Горбунов и Владимир Литвинов в остроумном фильме "Охота за тенью". 2005г.
1.15 Дастин Хоффман, Морган Фримэн, Рене Руссо, Кевин Спейси и Доналд Сазерленд в фильме "Эпидемия" (США). 1994г.
3.45 "Дорожный патруль".
3.55 СЕРИАЛ ДЛЯ ПОЛУНОЧНИКОВ. "Закон и порядок" (США).
4.45 Теле-серил "Взгляды" (США). 2005г.
5.25 Канал "Евроноос" на русском языке.

ШАНБА 3

O'ZBEKISTON

5.55 Курсатувлар дастури.
6.00 "Ассалом, Ўзбекистон!"
8.00-8.35 "Ахборот".
8.35 ТВ анонс.
8.40 Олтин мерос.
"Болалар сайёраси".
8.50 "Олтин тож". Телевизион уйин.
9.25 "Шифокор қабулида".
9.50 ТВ анонс.
9.55 "Хидоят сари".
10.15 1. "Чинсен". 2. "Маврид".
10.55 ТВ анонс.
11.00 "Оналар мактаби".
11.20 "Оила ришталари". Телесериал.
11.55 "Янги оҳанглар".
12.15 "Интеллектуал ринг".
13.00 ТВ анонс.
13.05 "Икки тақдир". Телесериал.
13.45 Олтин мерос.
13.55 Дунё иқлими.
14.00 "Ахборот".
14.15 ТВ анонс.
14.20 "Бекат".
14.45 "Баҳор қайтмайди". Видеофильм. 1-қисм.
16.00 "Оҳанглар оғушида".
16.05 "Баҳор қайтмайди". Видеофильм. 2-қисм.
"Болалар сайёраси".
17.10 1. "Үйла, Изла, Тон!" Телемусобака.
2. "Эртақлар - яхшиликка етаклар".
18.05 "Саломатлик сирлари".
18.25 ТВ анонс.
18.30 "Дам бу дамдир".
19.15 "Суперлото". Телелотерея.
19.20 Дунё иқлими.
19.30 "Ахборот" (рус тилида)

20.05 "ТВ шифокор".
20.10 "Оила ришталари".
20.50 Дунё иқлими.
21.00 "Ахборот".
21.35 ТВ анонс.
21.40 "Қўнғил қўшиқ истади".
22.05 "КиноТеатр".
22.25 "Қўшиғимсан, муҳаббат" (SMS. Своя бериси)
22.40 "Аёл таровати". Бадий фильм. 1-қисм.

6.55 Дастур очишлиши.
7.00 ЯНГИ ТОНГ.
9.00 Даврининг боласи.
9.15 Ботла тилидан.
9.45 ТВ-дорихона.
10.00 Давр.
10.15 Тафаккур нури.
10.20 Телеахборот. "Туй".
11.30 Қилин қирқ ёриб.
12.15 Ёшлик наволари.
12.30 "Муҳаббат дардлари".
13.00 Давр.
13.15 Даврининг боласи.
13.30 Болалар табассуми.
13.40 Менинг маҳаллам.
13.55 Анонс.
14.00 ЯНГИ КУН.
15.30 Истикбол тимсоллари.
15.40 Ёзла мулки.
15.55 Иқлим.
16.00 Давр.
16.15 Тафаккур нури.
16.20 "Муҳаббат қаҳваси". Сериал.
17.00 ДаврА.
17.30 Каталог.
17.40 "Аёл - муҳаддас!"
17.45 Тасвир ва таассурот.
18.00 "Анжелика". Сериал.
18.30 Эрта сўнган юлдузлар.

19.00 ДАВР.
19.30 "Ер сайёраси". 1-қисм.
20.50 "Куз эртаги". Сериал.
21.55 Иқлим.
22.00 ДАВР.
22.45 Жаҳон киноси: "Ҳасад".

TOSHKENT

7.30 "Салом, Тошкент!"
8.35 "Ғадалупе". Телесериал.
9.20 "Телекурьер-маркет".
9.45 "Дилкаш наволар": Ёқутжон Ражабов.
10.10 "Маърифат фидойилари".
10.25 "Саломат бўлинг".
10.35 Кино: "Осмондаги болалар". 1-фильм.
12.10 "Музыка SMS".
12.30 "Афиша"/рус/.
12.40 "Репортаж"/рус/.
12.50-14.35 Кино: "Правда о Чарли".
17.55 "Афиша".
18.05 "Телекурьер-маркет".
18.30 "Пойтахт" ахборот дастури.
18.45 "Ғадалупе". Телесериал.
19.25 "Музыка SMS".
19.45 "ИИБ хабарлари".
20.00 "Пойтахт" ахборот дастури.
20.20 "Генезис II... и сотворил человек природу". Документальный фильм. 10-серия.
20.50 "Интервью".
21.00 "Жоизба".
21.25 "Эслайсизми, ёдингизда-ми?"
21.30 "Пойтахт" ахборот дастури.
21.45 "Анонс".
21.50 "Телекурьер-маркет".
22.10 "Истеддод".
22.30 "Пойтахт" ахборот дастури/рус/.
22.45 "Анонс".
23.00 Кино: "Обращение по-итальянски". Криминальный детектив.

SPORT

7.30 "Хабарлар".
7.50 "Маҳаллаз пахлавонлари".
8.40 "Хабарлар" (рус тилида)
9.00 "Бодрое утро".
10.00 "Спорт - менинг ҳаётим".
10.15 "Смак".
10.50 Эркин ва юнон рум кураши бўйича "Мустақиллик кубоги" олтин гран при турнири.
11.55 "Халқ ўйинлари".
12.15 "Властелин горы".
13.20 "Зверинец".
14.00 - 14.35 Мини футбол.
18.00 "Болалар олами".
18.30 "Хабарлар" (рус тилида)
18.50 "Военное дело".
19.10 "Фоторевю".
19.25 "Файзли ошхона".
19.50 "Суперлото".
20.00 "Вести".
20.20 "Звездный матч".
20.40 "Стиль".
20.55 "Турнир хитов".
21.10 "Среда обитания".
21.30 "Хабарлар" (узб. тилида)
21.50 Х/ф "МАДМУАЗЕЛЬ МУШ-КЕТЕР". 1-серия.
23.15 Эркин ва юнон рум кураши бўйича "Мустақиллик кубоги" олтин гран при турнири.

TV-MARKAZ

07.00 Марказ NEWS (узб)
07.10 Ўзбек наволари
08.00 Марказ NEWS (рус)
08.10 Мировые хиты
09.00 Ўзбек наволари
09.30 "Сайилгоҳ".
09.45 Ўзбек наволари
11.00 "Бессмертные" худ.фильм
12.50 Мировые хиты
13.20 Ўзбек наволари
14.00 Премьера (узб)

ши бўйича "Мустақиллик. кубоги" олтин гран при турнири.
14.50 - 15.40 "Проф-РИНГ".

18.00 "Детский мир".
18.30 "Версия". Информационно-аналитическая программа.
19.00 "Спорт уик-энд".
19.40 "Тайм-аут".
20.00 "Вести".
20.20 "Звездный".
21.30 "Талкин". Информационно-тахилий кураств.
22.00 Х/ф "МАДМУАЗЕЛЬ МУШ-КЕТЕР". 2-серия.
23.25 Эркин ва юнон рум кураши бўйича "Мустақиллик. кубоги" олтин гран при турнири.

TV-MARKAZ

07.00 Марказ NEWS (узб)
07.10 Ўзбек наволари
08.00 Марказ NEWS (рус)
08.10 Концерт
09.50 Мировые хиты
10.00 "Сунмас орзулар"
10.40 Мировые хиты
11.00 Хинд фильми "Севгидан воз кечмайдилар"
14.00 Ўзбек наволари
15.00 Теленяня
16.20 Ўзбек наволари
16.30 Премьера (рус)
17.00 Ўзбек наволари
17.30 "Юлдузли пайшанба"
18.00 Марказ NEWS (узб)
18.10 Ўзбек наволари
18.30 "Сайилгоҳ".
18.45 Ўзбек наволари
19.00 Марказ NEWS (рус)
19.10 Мировые хиты
20.00 Ўзбек наволари
21.00 "Топ-20"
21.45 Мировые хиты
22.00 Кино-SMS:
1. "ВСЕ ИЛИ НИЧЕГО"
2. "МАЛЕНЬКАЯ ЧЕРНАЯ КНИЖКА"
3. "АНГЕЛ А"

14.30 Мировые хиты
15.00 Теленяня
16.20 Мировые хиты
16.30 "Судьбы-Такдирылар"
17.00 Ўзбек наволари
18.00 Марказ NEWS (узб)
18.10 Ўзбек наволари
19.00 Марказ NEWS (рус)
19.10 Концерт
21.00 "Навбат" Рашид Холиков билан.
21.40 Ўзбек наволари
22.00 Хинд киноси "СЕВГИДАН ВОЗ КЕЧМАЙДИЛАР"

6.00 Новости
6.35 "Гении и злодеи". Марк Твен
7.00 Х/ф "Моя морячка".
8.20 "Играй, гармонь любимая!"
9.00 "Слово пастыря".
9.15 "Здоровье".
10.00 Новости
10.15 "Смак".
10.50 "Неравный брак".
12.00 Новости (с субтитрами)
12.15 Премьера. Римская империя. "Бунт иудеев".
13.20 "Зверинец".
14.00 Другие новости
14.25 "Контрольная закупка".
15.00 "Доктор Курпатова".
15.50 Х/ф "Миссис Даутфайр".
18.00 Вечерние новости (с субтитрами)
18.15 "Их разыскивает милиция".
18.45 "Здравствуйте, я ваша тетка". Татьяна Васильева.
19.45 Премьера. "Властелин горы".
21.00 Время
21.20 Премьера сезона. "Минута славы".
23.05 Футбол. Суперкубок России. ЦСКА-Спартак(Москва)
1.10 Х/ф "Егерь".
3.05 Х/ф "Бун и Санденс Ранние дни".
4.50 "Последний житель русской Атлантиды".

6.00 "Доброе утро, Россия!".
8.00 ВЕСТИ.
8.10 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКОВСКАЯ ОБЛАСТЬ.
8.20 "Военная программа" Александра Сладкова.
8.40 "Утренняя почта".
9.10 "Субботник".
9.50 "Вокруг света".
10.45 "Секрет успеха". Результаты голосования.
11.00 ВЕСТИ.
11.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
11.20 "Сто к одному". Телеигра.
12.15 "Аншлаг и Компания".
13.15 "Клуб сенаторов".
14.00 ВЕСТИ.
14.20 РОДНОЕ КИНО. Евгений Герасимов, Эрнст Романов, Наталья Егорова, Александр Потапов и Борис Невзоров в фильме "Приказ: перейти границу". 1982г.
16.00 "Национальный интерес". Ток-шоу Дмитрия Киселева.
17.00 ВЕСТИ.
17.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА. НЕДЕЛЯ В ГОРОДЕ.
18.00 "Суботный вечер".
20.00 ВЕСТИ.
20.15 Музыкальный конкурс "Секрет успеха".
21.20 СДЕЛАНО В РОССИИ. ПРЕМЬЕРА. Александр Домогаров, Алексей Шевченко и Юлия Свежакова в остросюжетном фильме "Стикс". 2007г.
23.20 МИРОВОЕ КИНО. Гэбриел Бирн и Джулианна Маргулис в триллере "Корабль-призрак". 1.05 Ал Пачино и Колин Фаррелл в шпионском боевике "Рекрут" (США). 2003г.
3.30 НОЧНОЕ СЕАНС. Эрик Штолц и Лесли Хоуп в остросюжетном фильме "Катастрофа".
4.55 Канал "Евроньюс".

ЯКШАНБА 4

O'ZBEKISTON

5.55 Курсатувлар дастури.
6.00 "Ассалом, Ўзбекистон!"
8.00-8.35 "Ахборот".
8.35 ТВ анонс.
8.40 Олтин мерос.
"Болалар сайёраси".
8.50 "Иним айик". Мультифильм премьераси.
9.55 ТВ анонс.
10.00 "Саломатлик сирлари".
10.20 "Минг бир маслахат".
10.40 "Хамон ёдимда" 1-қисм.
11.00 ТВ анонс.
11.05 "Хамон ёдимда" 2-қисм.
11.25 "Оила ришталари". Телесериал.
12.00 ТВ анонс.
12.05 "Янги оҳанглар".
12.25 "CINEMA.UZ".
12.50 "Бурч ва муҳаббат". Бадий фильм. 1-қисм.
13.50 ТВ анонс.
13.55 "Бурч ва муҳаббат". Бадий фильм. 2-қисм.
14.55 "Наврўз оҳанглари".
15.05 "Оддий ҳақиқатлар". Ток-шоу.
15.55 ТВ анонс.
"Болалар сайёраси".
16.00 "Олтин тож". Телевизион уйин.
16.35 "Одами эрсанг".
16.55 ТВ анонс.
17.00 "Қаппок". Ҳажвий курсатув.
17.30 "Шахсий фикр".
18.10 "Оталар сўзи - ақлнинг

кўзи".
19.10 "Оҳанглар оғушида".
19.20 Дунё иқлими.
19.25, 20.00, 20.55, 21.40 ЭЪЛОНЛАР.
19.30 "Тахлинома" (рус тилида)
20.05 "50/50". Ток-шоу.
20.50 Дунё иқлими.
21.00 "Тахлинома".
21.45 "Қўнға оҳанглар".
22.00 "Заковат".
22.30 "Аёл таровати". Бадий фильм. 2-қисм.
00.20-00.25 Тунги наволар.

6.55 Дастур очишлиши.
7.00 "Емгир симфонияси".
9.30 Болалар давраси.
10.00 БАТАНЛАРВАР.
11.00 Journal.
11.20 Қўшқулук.
11.45 Матонат.
12.00 Дунё таомлари.
12.30 "Муҳаббат дардлари".
15.00 Ёшлик наволари.
15.15 "Ов мавсуми". М/ф
16.35 "Аёл - муҳаддас!"
16.40 Ринг қироллари.
17.30 Чемпион сирлари.
17.50 Мафтунок ва бетакрор.
18.00 "Муҳаддас замин".
18.30 Қўлам наволари.
19.00 Давр хайфа ичиди.
19.30 "Ер сайёраси". 2-қисм.
20.20 KINOMANIYA.
20.50 "Куз эртаги". Сериал.
22.00 Жаҳон киноси: "Бетховен асарлари қўриб".
23.45 - 23.50 Ватаним!

TOSHKENT

7.30 "Салом, Тошкент!"
8.35 "Ғадалупе". Телесериал.
9.20 "Телекурьер - маркет".
9.45 "ИИБ хабарлари".
10.00 "Интервью".
10.10 "Афиша".
10.25 "Истеддод".
10.45 Кино: "Осмондаги болалар-2".
12.15 "Музыка SMS".
12.35 Мультифильм
13.50 "Дорихона эшитида"/рус/.
14.40 "Телекурьер-маркет".
15.00 "Жоизба".
15.20 "Саргузаштлар ороли".
15.50 "Мулоҳаза учун мавзу".
16.20 "Телекурьер - маркет".
16.45 Кино: "Ришта". 1-2 қисмлар. Премьера, Хиндистон/
19.35 "Нима учун?"
20.15 "CINEMA BOLSHWOD".
20.35 "Дилкаш наволар": Нодирабегим Жавоқова.
21.05 Х/ф "Изгой".

SPORT

7.30 "Хабарлар".
7.50 "Қувнок стартлар".
8.30 "Хабарлар" (рус тилида)
8.50 Мультифильм.
9.00 "Бардам бўлинг".
10.00 "Ўлибка".
10.10 "Непутёвые заметки".
10.30 "Пока все дома".
11.20 "Рақибингиз грассмейстер".
11.45 "Файзли ошхона".
12.10 "До-ми-соль".
13.00 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. "Машъал" - "Навбахор".
13.50 Эркин ва юнон рум кура-

Иложини топишди.

Рассом А. ҲАКИМОВ

Aziz bolajonlar! Siz ham chizgan rasmlaringiz va yozgan ertaklaringizni o'z suvatingiz bilan birga bizga jo'nating. Yoshingiz va nechanchi sinfda o'qishingizni ham yozishni unutmang. Rasmlaringizni oq qog'ozga chizing. Xatllaringizni kutamiz!

Mehriniso JONIBEKOVA.
Xorazm viloyati, Xazorasp tumani, Pitnak shahri, Ogahiy nomli 9-maktabning 6 «A» sinf o'quvchisi.

ALISHER NAVOIY BOBOMGA

Tinim bilmay izlanaman,
O'tiraman kechalar.
She'riyatning bog'iga,
Kirmadilar nechalar.

Gullar uzib dasta-dasta,
Tuzdilar gulchambarlar.
Shoirilar bitgan g'azaldan,
Taraldilar ambarlar.

Lekin nazm durji aro,
Navoiy durji zamin.
Uning dilkusho she'ridan,
Sehrda butun zamin.

Navoiyning g'azallari,
Go'yo humodiy uchib.
Oftob misol nur taratdi,
Butun jahonni quchib.

Agar-chi, Navoiy sumbul,
Gulob erur g'azali.
She'riyat Firdavsi aro
Yagonadir azali.

Nazm gulshanida sen ham,
Sayr etgin, Hilola.
Ki Navoiy ham bo'ldi bu,
Gulshanda misli lola

Hilola RO'ZIYEVA, Chilonzor tuman, 181-maktabning 9 «V» sinf o'quvchisi

O'ZBEKISTON
O'zbekiston vatanim,
Toshkent uning poytaxti.
Yashnar qir-adirlari,
Go'zal erur bog'lari.

Maftunkor bahorlari,
Zumrad qishu, yozlari.
Bari-bari bizniki,
To'kin-sochin kuzlari.

Dinara AHMADJONOVA,
Yunusobod tumanidagi 21-
maktabning 4 «B» sinf
o'quvchisi.

Mahliyo RO'ZIMOVA.
Xorazm viloyati, Xazorasp tumani, Pitnak shahri, Ogahiy nomli 9-maktabning 2 «B» sinf o'quvchisi.

O'ZBEK ELIDA

Ta'zimdadir ko'ksida qo'li,
Yomonlik yo'q aslo dilida.
Shuning uchun doim oq yo'li,
Minnat bo'lmas o'zbek elida.

Sevinch yoshi ko'zidagi yosh,
Bol tomodi shirin tilidan.
Mehridan nur oladi quyosh,
G'araz yo'qdir o'zbek elida.

Sayohat O'RINOVA, Jondor tumanidagi 20-ixtisoslashtirilgan maktab-internatining 9-sinf o'quvchisi.

НИМА? НЕГА? НИМА УЧУН?

ХАММА ТУПРОК ХАМ УНУМДОРМИ?

Иклим ва ер типига қараб тупроқ таркиби турлича бўлиши табиий. Айрим тупроқлар қумли бўлиб, улар барча намлики сингдириб олади. Шу боис уларни **сингувчан тупроқ** дейиш мумкин. Айрим тупроқлар эса гил(лой) шаклида бўлиб, намини ўтказмайди. Таркиби қум, гил ва органик минераллардан иборат бўлган тупроқ энг яхши ва унумдор ҳисобланади. Бундай тупроқда одатда исталган нарсани етиштириб мўл ҳосил олиш мумкин.

МУЗЛИКЛАР НИМА?

Кутбларда ва юксак тоғ чўққиларида ҳосил бўладиган музли дарёлар музликлар деб аталади. Улар ҳам худди ўз ирмоғидан оқаётган дарёлар сингари йилга ўртача 10 метрдан 200 метргача силжийди. Музлик ўзи билан бирга турли хил тоғ жинсларини ҳам олиб тушади. Музликлар йиллар давомида чўққиларда тўпланадиган қордан ҳосил бўлади. Хатто бир неча минг йиллар давомида пайдо бўлган музликлар ҳам бор.

РАҚАМЛАР НИМАНИ АНГЛАТАДИ?

Рақам - маълум бир нарсанинг микдорини ифодалаш воситаси. Минг йиллар давомида инсонлар санокда рақамлар ўрнида қўлларининг бармоқларидан фойдаланиб келганлар. Масалан, улар битта нарсани ифодалаш учун битта бармоқларини, тўртта нарса учун эса тўртта бармоқларини кўрсатишар эди.

Бугунги кунда турмушимизни рақамлар ва саноксиз тасаввур этиб бўлмайди. Биз вақтни ҳисоблаш, олди-сотди қилиш.

телевизор кўриш, кимгадир қўнғироқ қилиш, автомашина ҳайдаш қабиладарда сонлардан кенг фойдаланамиз. Бундан ташқари ҳар бир инсонга тааллуқли бўлган сонлар ҳам бор. Булар: унинг туғилган санаси, паспортидаги тегишли рақамлар, солиқ идорасидаги ИНН рақами, кредит картчаси номери ва бошқалар. Биз кундалик ҳаётимизда сон ва рақамларга шунчалик ўрганиб кетганмизки, уларнинг аҳамияти ҳақида хатто ўйлаб ҳам ўтирмаймиз.

МУЗ ТОГЛАРИ БОРМИ?

Айсберг сўзи инглиз тилидан олинган бўлиб, муз тоғи деган маънони англатади. Айсберг денгизда сузиб юрадиган улкан муз бўлагидир. Денгиз тўлкинлари айсбергларни узок-узокларга оқизиб кетади. Одатда, айсберглар кутблардаги муз денгизларида музликларнинг парчаланишидан ҳосил бўлади. Айсберглар кемаларнинг сузишига хавф туғдиради. Шу боис уларни доим назорат қилиб туришади. Масалан, машҳур "Титаник" кемаси ўтган аср бошларида айнан айсберг билан тўқнашув оқибатида чўкиб кетган.

ҚАЧОН ҚОР КЎЧАДИ?

Баланд тоғлар чўққилари айниқса қиш фаслида қалин қор билан қопланган бўлади. Аммо бу қор у қадар зич бўлмайди. Шу боис техника воситаси мотори-

нинг овози, миштиқ отилиши, чанғичиларнинг ҳаракатлари ана шу қорнинг юқоридан пастга қараб оқиб тушишига олиб келади. Бу ҳолат **қор кўчиши** деб аталади.

РАҚАМЛАР ВА МАТЕМАТИКА БИР НАРСАМИ?

Рақамлар икки хил вазифани бажаради: биринчидан, маълум бир нарса эгаллаб турган ўриннинг **тартибини** англатади; иккинчидан, маълум бир нарсанинг **микдорини** билдиради.

Рақамлардан ҳисоб-китоб ва ўлчов учун фойдаланилганда улар билан қўиш, айириш, кўпайтириш ва бўлиш каби амаллар бажарилиши мумкин. Бу амаллар **математик** ёки **арифметик** ҳаракатлар дейилади.

Математика фани асосан сонлар ва улар билан бўладиган амалларни ўрганиш билан шуғулланади.

ИЛК РАҚАМЛАР ҚАНДАЙ БЎЛГАН?

Бизгача сақланиб қолган илк ёзма рақамлар тахминан 5000 йил аввал битилган бўлиб, улар Миср ва Месопотамияга тааллуқли. Гарчи бу икки қадимги маданият ўчоғи бир-биридан олисда жойлашган бўлса-да, уларнинг санок тизими жуда ўхшаш: ўтган кун-

ни белгилаш учун ёғоч ёки тошга биттадан чирик тортишган.

Мисрда битиклар махсус папирус қоғозиға ёзилган. Месопотамияда эса юмшоқ лойдан фойдаланганлар.

ДАРМОН тайёрлади.

Б аъзида гап орасида у ёки бу йигитларнинг қилган ноҳўя ишлари ҳақида эшитиб қолам. Яқинда бир дўстим айтган воқеа ҳаммасидан ҳам ўтиб тушди...

«Биздан пастки қаватда чамаси 30-35 ёшлардаги Нигора исмли аёл яшарди. Унинг гап-сўзларидан иймонли, оқила аёл экан деб ҳулоса чиқаргандим. Бироқ ҳулоса чиқаришга озгина шошилганлигимни кейинчалик ҳис қилдим. Лекин мен ҳам ўшангача бир адашиб, зино ишга қўл уриб бўлгандим. Энди эса ўша аёлни кўрсам этларим увишиб, уятдан унга кўринмасликка ҳаракат қиламан. Унга кўринмасам-да қилган хатоимни Оллоҳ кўриб турганлиги ва мен ҳам шу гуноҳим учун қачонлардир жазо олишим муқаррарлигини ўйлаб қўқиб кетаман. Бу гуноҳим учун парвардигор олдида қандай жавоб беришимдан кўркаман. Хуллас бир кун бозорда Нигора опани кўриб яхшигина сўрашдим. Қўлидаги

ниб, уйга равона бўлдим. Орадан икки кун ўтиб, Нигора опанинг эри узоқ сафардан, қизи эса ўқишдан қайтиб келганлигини кўриб, нақадар катта хато қилганлигини англаб етдим. Охир-оқибатда турган уйимни ҳам тарк этдим. Сабаби, мен учун гуноҳ ишларни бошлаган уйда қолишнинг ортиқ иложи йўқ эди, қолаверса, Нигора опани эри билан кўрсам қилган ишларимни ўйлаб уялиб кетардим. Бошимдан ўтган бу воқеадан сўнг очиги, аёл кишига ишонмайдиган бўлиб қолдим. Назаримда улар билан суҳбат курсам, яна бир зино иш қилиб қўядигандекман...!»

Тўғриси, дўстимнинг гапларини эшитиб, ҳайрон бўлиб қолдим. Унга нима деб тасалли беришни, ё бўлмаса қандай қилиб унинг дардига малҳам бўлишни билмасдим. Фақатгина бу каби ноҳўя ишларни бошқа қайтармаслик ҳақида маслаҳат бердим холос. Бу суҳбатдан сўнг иймонсизлик бизнинг давримизга келиб пайдо бўлгани, ё олдин ҳам бормиди

ғазабни тўлган подшо уларнинг барчасини шаҳардан олиб чиқиб, каллаларини танасидан жудо қилишга буюрибди.

Жаллодлар оёқ-қўлларига кишан солинган уламоларни уриб-суриб, ҳайдаб кетишарди, бир жойда олти-етти ёшлар чамасидаги бир ўғил бола лойдан пўрсидоқ ўйнаб ўтирган экан. Бола занжирбанд уламоларни кўриб, ҳайрон бўлиб: «Сизлар кимсизлар? Сизларни нима учун, қаерга ҳайдаб кетишарди?» деб сўрабди. Бироқ кўни битиб, кўзларига ҳеч нима кўринмай турган уламолар болага эътибор беришмабди: «Лойингни ўйнайверсанг-чи. Нима қилсан катталарнинг ишига аралашиб?», дейишди. Шунда уламолардан энг кексаси: «Тўхтанлар, бола бўлсаям, саволи жавобсиз қолмасин», - дебди ва бўлган воқеани болага бошдан-оёқ сўзлаб берибди. Шунда бола жаллодларга: «Бандиларни ўз уйларига қайтаринг. Подшо-

Турмуш сабоқлари

дим. Бироқ жувоннинг қўлида менинг кўйлагимдан бир парча узилиб қолди.

Шундан кейин ўша аёл менинг оркамдан атрофга дод-вой солди. Отамга: «Ўғлингиз менинг ному-симга тегмоқчи бўлди. Мен бунга кўнмадим. Манами бир парча латта далилди, мен унинг кўйлагидан юлиб олдим», - деди. Уламолар ғазаб отига минган отамга маслаҳат беришди. «Ўй подшоҳи олам, ўзингизни бир дам оғир олинг. Ақл билан иш кўриб, одил ҳукм чиқарайлик. Ўғлингиз ўша йиртиқ кўйлагини бизга кўрсатсин. Агар заифангиз қўлидаги бир парча латта кўйлакнинг олд томонидан узиб олинган бўлса, чиндан ҳам ўғлингиз гуноҳкордир. Агар кўйлакнинг орқа томонидан олинган бўлса, аёл гуноҳкор бўлиб чиқади. Ўғлингизга тўхмат қилаётгани маълум бўлади».

Мен йиртиқ кўйлакни олиб келдим.

ХИЁНАТНИНГ ИЙМОНСИЗ

юклари кўплиги боис унга ёрдамлашиш мақсадида халталарини олдим. Иккаламиз бир амаллаб, бозор-ўчарни қилиб уйга йўл олдик. Уйга етиб келдик, негадир Нигора опа эшикни ҳадеганда очолмай ҳуноби чиқди. Юкларни кўтариб турганлигим боис эшикни очиб имконим йўқ эди. Бир амаллаб эшикни очди ва ичкарига кирди. Шу аснода мени ҳам уйига таклиф қилиб, қилган шу ёрдамим учун ҳеч бўлмаса бир пиёла чой ичмай кетсам уят бўлишини айтиб, чойга таклиф қилди. Ростданам чанқаб кетганлигим сабабли рози бўла қолдим. Ўша кўни иккаламиз анчагина қачқаклашиб ўтирдик. Шу-шу бўлдию бир-биримиздан тез-тез хабар олиб турадиган бўлдик. Талаба бўлганлигим боис хонадошларим Нигора опа билан бўлган муносабатимга ёмон қарашарди. Кўнларнинг бирида уйимнинг телефони жиринглаб қолди. Олсам, Нигора опа мени уйда кутаётганлигини айтиб қақириб қолди. Аввалига иккиладан, кейин эса балки бирор нимага ёрдам сўраб қақиргандир, дея унинг олдида тушдим. Авваллари менинг олдимга тузуккина либосда ўтирадиган аёл негадир бугун бошқача кийиниб олган, назаримда озгина ширакайф ҳам эди. «Бугун менинг туғилган кўним, шу сабабли сени қақиргандим. Қолаверса, менинг энг яқин кишиларимдан бирига айлиб қолдинг», - деб мени хотиржам ўтиришимга ундади. Мен-ку энди унинг уйда ўзимни хотиржам ҳис қилардим, аммо мени бошқа бир масала - нега ақиллари келишмаганлиги ўйлантириб қўйганди. Озгина куттишдан сўнг Нигора опа:

- Назаримда яқинларим кечроқ келишади, унганча иккимиз бир-биримизга тикилмасдан дастурхондан ул-бул нарсга еб-ичиб ўтирайлик, - деб таклиф қилиб қолди.

Туғилган кун ва қолаверса, совғасиз келганлигим сабаб, менинг ҳам эркаклик гурурим устун келиб, иккита пиёла тўлдириб ароқ қўйдим. Нигора опа чамамда олдин ҳам ичиб юрган шекилли ҳеч иккиланмасдан қўлимдаги ароқни олди. Мен ҳам кўтариб, унга яхши тилаклар тилаб ичиб юбордим. Хар нарсанинг жуфти яхши бўлади, деб иккинчи пиёлани ҳам бўшатдим. Бўшатдимю маст бўлиб қолганлигимни ҳис қилдим. Аммо кеч бўлганди. Хуллас, менинг маст бўлишим ўзимнинг илк бора аёл киши билан бирга бўлишимга ва илк бор эрли аёл билан алоқа қилиб, зино иш қилишимга сабаб бўлди. Эртасига эрталаб Нигора опанинг ётоғидан чиқа туриб, шуни англаб етдимки, кечаги туғилган кун аслида бир кўнлик алоқа учун бир баҳона экан, холос. Бугун кечаги мардликдан асар ҳам қолмаган, қилиб қўйган иши учун ота-онасидан уялган боладек бўлиб қолдим. Шоша-пиша кийи-

деган савол мени қийнаб келди. Бир кўни китоб варақлай туриб, охири ўзимни қийнаган саволга жавоб топгандай бўлдим. Келинг, шу ҳақда сизга ҳам сўзлаб берай...

Қадим замонларда бир подшо ўтган экан. Унинг ой деса ойдай, кун деса кундай бағоят гўзал хотини бўлиб, подшо уни жону дилидан яхши кўрар экан.

Подшонинг бир одати бор экан. Хар кўни ўрнидан тураётиб, ёнида ётган ўша маликанинг юз-кўзларидан ўпиб кўраркан. Бир кўни ўрнидан ўйғониб, уни ўпаёт-са, ухлаб ётган малика уйку аралаш жаҳли кўзгаб: «Йўқол, иймонсиз!» - деб юборибди. Подшо унинг бу гапидан ғазабга келибди. «Нечук сен мени иймонсиз дединг? Мен агар иймонсиз бўлсам, уч талоқсан», дебди.

Бироқ подшога ҳам «иймонсиз» деган ҳақоратни эшитгани, ҳам суоқли хотинидан ажралгани алам қилаверибди. Аламга чидолмай, казо-казо уламоларни тўплабди. «Мен иймонсизманми-йўқми, шуни исботи билан аҳрим қилиб беринглар», - дебди.

Бандасининг иймонли ёки иймонсиз эканлигини аҳрим қилиш фақат Оллоҳнинг қўлидан келиши мумкин. Уламолар кўп ўйлаб, ўйларига етишолмабди. Бундан қаҳрланган подшо:

- Сизларга қирқ кун муҳлат. Шу муддат ичда масалани ҳал қилиб бермангиз, ҳаммангизни ўлимга маҳкум этаман! - депти.

Орадан қирқ кун ўтибди. Уламолар бир фикрга келишолмабди. Бундан қаҳру

ингизга хабар етказинг, унинг талабини мен баҳараман!» - дебди. Жаллодлар болага: «Бўпти, кетдик подшонинг ҳузурига», - дейишди. Бола эса: «Йўқ. Мен гуноҳкор эмасманки, подшо саройига мени жаллодлар олиб боришса. Подшога айтинглар, мени иззат-икром билан шоҳона аравада олиб кетсинлар», - дебди.

Подшога хабар етиб борибди. У ғалати бу воқеадан гоёт ажабланиб: «Бу бола ким бўлдикин? Майли, иззат-икром билан олиб келинглар», - дея унга шоҳона арава жўнатибди.

Болани подшо ҳузурига ҳурматинон жойига қўйиб, олиб келишди. Тахтда ўтирган подшо болага: «Қани, кароматингни кўрсат», - депти. Шунда бола: «Сиз ҳозир ҳождатлаб оддий одамсиз. Мен эса ҳождатбарорман. Шунинг учун ҳам ҳождатбарор юқорида, ҳождатлаб пастда турмоғи керак», - дебди. Ноилж қолган подшо

боланинг донишмандлигига қўйил қилиб, тахтни унга бўшатиб бериб, ўзи пастга тушибди ва бўлган воқеани ўз оғзи билан ҳикоя қилиб берибди. Шунда бола: «Сиз менга умрингизда қилган яхши ишларингиздан ҳикоя қилиб беринг», - депти. Подшо унга мамлакатга, одамларга қилган жамики яхшиликларни, ҳайру эҳсонларидан тортиб қўрган кўприкларни ю мачитларига айтиб берибди. Лекин бола унга: «Бу яхши ишлар савоби ўзингиз учун керакли. Сиз ўз ҳаётингизда худонинг қаҳру ғазабидан кўриб, оғир гуноҳлардан ўзингизни тийган бўлсангиз, ана шундан гапиринг», - депти.

Подшо шундан кейин ўйлаб-ўйлаб, охири ёшлиғида рўй берган бир воқеани айтиб берибди:

- Шаҳзодалик пайтларим эди. Отамнинг хотинлари ичда энг кичиги ниҳоят даражада сулув ва шаддо, шайтон табиатли жувон эди. У мени яхши кўриб қолган ва мендям унга мойиллик бор эди.

Кўнларнинг бирида биз панада учрашиб қолдик. У менинг бўйимга қаттиқ осилиб олди ва мен билан алоқа қилмоқ ниятини айтди. Мен ҳам шунда шайтоннинг гапига кириб ечинибман. Бироқ бирдан эс-ҳушимни йиғдим. Худонинг қаҳру ғазабидан кўриб, тавба келтирдим ва кийимларимни қайтадан кийдим. Лекин мен энди ҳарчанд «Нари кет! Мен отамнинг ҳақига хиёнат қилмайман», - деб ўзимни ундан қўтқармоққа уринмайин, у мени қўйиб юбормас эди. Бир амаллаб унинг чангалидан чиқиб кет-

Йўли

• Кўришди. Ўша латта кўйлагимнинг орқа томонидан узиб олинган эди. Шундан кейин тўхмат фаш бўлиб, мен оқландим. Тўхматчи аёл эса ўлимга маҳкум этилди...

• Шунда донишманд бола подшога деди: - Бировнинг ҳасму ҳаққига хиёнат қилиш, зинога бориш иймонсизнинг ишидир. Сиз ўшанда худонинг қаҳру ғазабидан кўриб, зино ишга бормабсиз, тавба келтирибсиз. Демак, сиз шак-шубҳасиз иймонлисиз. Инчунун маликага ўшанда: «Агар мен иймонсиз бўлсам, уч талоқсан!» - дегансиз. Шунинг ўзидан аёнки, иймонли экансиз-ми, озгингиздан чиққан ўша «уч талоқ» ҳисобга ўтмайди, шохим.

• Шундай қилиб, ўша донишманд бола мамлакат уламоларини ўлимдан асраб қолган экан. Подшо эса суоқли хотинига қайтадан етишиб, бундан кейин ҳамиша ақл билан иш тутадиган бўлган экан. Бу бола, била-сизми, ким эди? Ўн беш ёшдаёқ етук олим бўлиб дунёга ном чиқарган буюк донишманд Имом Аъзам - Нўмон бин Собитдир.

• Буни қарангки, ўша даврда ҳам зино ишлар билан машғул бўлган зинокор аёллар бўлган экан. Аммо биз тарозига бир тарафлама тош қўйишимиз ҳам нотўғри. Шу боисдан ҳам бу масала юзасидан бир томонни айбаш ҳам балки тенгсизликдир. Чунки, қарс икки қўлдан чиқади-ку. Нима бўлганда ҳам бу қилишлар инсониятни, бутун жамиятни орқага тортиши табиий. Бу каби хатоларни тақдорламаслик ва бошқаларни ҳам тўғри йўлга солиш барчамизнинг бурчимиздир. Назаримда сизга шу гапларни айтаялману гўё маслаҳат бераётгандекман. Аслида менинг мақсадим бошқа. Бизнинг дунё-мизда Нигора опага ўхшаган инсонларнинг бугун нақадар кўпайиб кетаяётганлигидир. Ахир буюк мутафаккир олим Уильям Фолкнер: «Иллатни ҳеч қачон унинг айнан ўзини кўрсатиш учунгина тилга олманг. Иллатдан фақат кўзингизга табиий бўлиб кўри-наётган қайсида ҳақиқатни очиб бериш мақсадидагина фойдаланиш лозим. Шундай вақтлар бўладики, одамларга ҳаётда ана шундай ҳақиқат ҳам борлигини ва ундан халос топиш ҳамда аҳволни ўзгартириш зарури-лигини эслатиб қўймоқ зарур. Зеро, нуқул яхшилик ва гўзаллик ҳақида гапириш ҳамиша ҳам иш беравермайди», - деб бекорга бутун жамиятга, бутун оламга иллат ҳақида гап солмаганлиги ҳар ҳолда бежиз эмас...

Фарход НОҲУБАЕВ,
Ўз ДЖТУ Халқаро журналистика
факультети талабаси

Умид учқунлари СЎНМАСИН

Одатдагидек эрталаб ўқишга шошиб, автобус кутиб турсам, янги оқ "Нексия" автомобили ёнимда сигнал бериб тўхтади. Беихтиёр машина салонига разм солдим, ёшгина келишган жувон. У мени имлаб чорлади, ҳайрон қолдим. Машинаси бор дугоналарим бўлмаса? Биронга ўхшатди шекилли, дедим ўзимча.

- Илтимос, йўқ, деманг, келинг ўқингизга олиб бориб қўяман.

Гоҳ хуркиб, гоҳ ишонмай машинага чиқдим. Ёш, келишган жувоннинг машина ҳайдашига, бармоғидаги қатор-қатор узукларнинг машина калити билан ўйноқлаб овоз чиқаришига, қолаверса, ойдек хуснига таажуб билан ҳавасла боқишимдан сезди шекилли, у оҳиста кулиб сўради:

- Мени танимадингиз, шундайми?

- Ҳа, танимадим, кечирасиз.

- Мен эса сизни танийман, ҳар кун шу йўлдан юрасиз, газетга мақола ёзасиз. Мен кўшимингиз бўлман. Нариги йўлакда тураман. Янгангиз қайсингизга газетга мақола ёзади, деганди. Ҳар доим сиз билан гаплашгим, дардларимни айтгим келади-ю, лекин олдингизга келолмайман. Сизга ҳаётим воқеа айтсам, ёзасизми? Фақат илтимос, ёзинг.

- Нега ўзингиз газетга бора қолмайсиз? Улар сизга ҳолис маслаҳатларини беришади. Хоҳласангиз, бирга олиб бораман, - дедим.

- Йўқ, уяламан улардан, - деди аёл. Йўлда кетиб борарканман аёл дил изҳорини бошлади:

...Исми Рухона. Олий ўқув юртида ўқиб юрган кезларим кутубхоначи аёл мен ёқтириб қолиб, ўлгага келин қилмоқчи бўлди. Биз бир-биримизни қўриб, гаплашдик. Бир-биримизга маъқул келдик. Кейин тўй ҳам бўлиб ўтди. Куёв боланинг исми Орифжон бўлиб, у ақлли, хушли, зиёли йигит эди.

Келин бўлиб тушган куним Орифжон:

- Рухонахон, илтимос, биринчи таъминингизни онажонимга қилинг, - деса, бу тарафдан кулоғим остида ўз онажонимнинг гаплари жаранглари:

- Бошдан бўш кетма, эрингга, қайнонанга бош эгма!!!

Қайнонам неваро қўришни қанча хоҳласа, онажоним "айни ўйлаб-қуладиган давринг", дея фарзанд бўлмаслигининг минг бир чораларини менда синаб қўрдилар. Ҳафтасига 3-4 кун дарсни ташлаб қизлик уйимга бориб, ойм билан соатлаб гаплашиб ўтирдим.

Хуллас, менинг қизлик уйимда муҳит ўзгача, келин бўлиб тушган уйим ўзгача эди. Қўника олмадим. Ҳомиладор бўлганимда ўз онажоним қанча қойиған бўлса, қайнонам шунча севиңдилар. Орифжон акам-ку, мени ўтқизгани жой тополмасди. Кеч-қурунлари кинога, театрга борардик, сув бўйларида сайр қилардик...

Ҳомиладорлигим менга шунчалик асқотдики, Орифжон акамнинг чўнтагини ўйламасдан истаган нарсамни олдира бошладим. Дастурхон атрофида эрим ва қайнонамнинг суҳбатидан энсам қотарди. Оддий гаплар. Бизнинг уйда-чи, кимнинг нима қий-

иб юриши-ю, фалончининг қизига қилган гарнитурини, охири русумли машина олгани, тўйига қайси санъаткор келгани ҳақида бўларди. Бошқорон-ғулик баҳона ўқишга кетаяпман, деб онамнинг уйига ёки ишхонасига бориб, диванда мазза қилиб улардим. Гўёки қайнонамни баджаҳл, золим қилиб қўрсатардим. Бошқоронғу пайтимда онам атрофидан кетмасди, ҳали уни, ҳали буни оғзимга тикарди. Онам: "Ёт, юрма, ухла", - деса, қайнонам: "Болангиз катта бўлиб кетмасин. Қўпроқ ҳаракат қилинг. Кейин ўзингиз қийнаб қолманг", - дерди.

Охири иккаласининг фикри бир жойдан чиқмай, жанжалга олиб келарди. Онам: "Қўзим бечора қийналиб кетди. Уйингизда егулик ҳеч нарсаси йўқ", - деб қўшниларга эшиттириб бақирарди. Уйимга олиб кетаман, дерди. Онам уйга ҳам олиб кетди. Уйда келинонимни эртадан-кечгача зир югуртириб, ҳали уни, ҳали буни пиширтирдим, дўконга югуртириб кўнглим тусанган нарсани муҳайё қилдирадими. 8 ой деганда фарзандимдан ажралиб қолдим. Бунга сабаб албатта ўзим... Чунки ётоқчилигим сабаб бола операция қилиб

олинди. Ўзим ҳам зўрга онамнинг пули билан ҳаётга қайтдим.

Рухонахон ўнсиз йигларди. Унга қараб, раҳимим келиб кетди.

- Онам шундан кейин айбни уларга тақади. Яна жанжал, яна аразлаб кетишлар... Онам уларни судга берди. Судда ҳам онам ўз артистигини қойилмақом қилиб ижро этди. Бўхтон гаплар... Мен эса бир оғиз: "Она, бу гапингиз нотўғри", - дея олмадим. Чунки онамдан қўрқардим. Судда қайнонамнинг кўзидан ёш аримади. Орифжон акам ҳайкалга айланганди гўё. Онам улар устидан мағзавани шунчалар ағдардики, эшитиб ҳатто мен ҳам лол қолдим. Биз ажралишдик, сезиб-сезмай, англаб-англолмай... Суд залидан чиқарканман, қайнонам: "Қўзим, ёшлиқ қилдингизда", - дедилар йўғлаб. Онам мени машинага ўтказдилару шаҳарнинг гавжум жойдаги кафега олиб кириб, ажрашганимиз шарафига ажойиб базм уюштириб, қадаҳ тўлдириб оғзига келганини айтди. "Хали қараб туришини, сени шоколад, уйланмаган йигитга қўғирчоқдек қилиб бераман". Атрофдагилар, қўни-

қўшиллар бизнинг қимлигимизни билиб бўлди, шекилли, синглимга келадиган совчиларнинг ҳам оёғи узилди.

Бир сафар синглимга зиёлилар ўқитувчилар оиласидан совчи келганда, оймнинг асаби тараф бўлди. Синглим ўша хонадонга келин бўлиб тушди. Тўй кунини менга тўй ҳам татимди. Фақат қарахт бўлиб юрдим. Уйда, оилада эркакнинг, отанинг ўрнини шунда тушуниб етдим ва онамдан нафратланиб кетдим. Тушундим барчасига, дадам нега бизни ташлаб кетганларини ҳам... Онам ўз қисматини менинг тақдиримда қайтарганини ҳам... Эй, воҳ... Қўзларим энди очилганди, афсус, жуда кеч эди. Чунки бу орада Орифжон акам оилали бўлганди-да. Ҳозир кўп йўғлайман, онам овуни деб ишга киритиб қўйдилар. Машина олиб бердилар. Мана қўша-қўша узуклар, тилла занжирлар... Онам йўғлаганимни қўриб: "Ҳа, ношуқур банд! Эр-сиз ўлаёпсанми? Еганинг олдингда, емаганинг..." - деб мени бир оёғи гўрда бўлган мероси кўп чолга бермоқчи ҳам бўлди. Ҳозир ўртамизда шунчалар низо бўлаётгани, бир-биримизни аямасдан сўз қуроли-

дан хоҳлаганча отаяпмиз. Бир кун эрталаб ҳаёлга гарқ бўлиб, йўғлаб ўтирсам, эшик жиринглади, очсам, синглим. "Кел, яшимисан? Ўқишга бормадингми? Келганингни уйдагилар билишади-ми?" - деб сўрадим. "Уйдагиларга ўқишга бораёяман, дедим. «Сен ҳам куёвга чиққанингда ўқишга бораёяман, деб бизнигага келиб, мазза қилиб ётиб, еб-ичиб кетардинг-ку!» - деди.

Кимдир юзимга шапалоқ тортгандек бўлиб, хушёр тортидим. "Ўша еган овқатларим ҳозир кўз ёш бўлиб чиқаяпти. Ҳаётим шу ўқишга бораман деб уйимдагиларни алдаб оймникига келишдан дарз кетди. Сен шуни биласанми, ўзи? Бу ер сенга ресторани, келиноним сенга официантками? Йўқол, уйингга тезроқ. Бўлмаса ёмон бўлади". Менинг жазавига тушганимдан синглим қўқиб кетди, эшикни ёпиб чиқиб кетди. Бир тарафдан ёш келин - синглимга қилган муомаламдан йўғласам, иккинчи тарафдан унинг бузилиши мумкин бўлган оиласини сақлаб қолганлигимдан хурсанд бўлиб йўғлардим. Кечга томон синглимга қўнғироқ қилиб, ундан узр сўраб: "Синглим, сенга ёмонликни раво қўрмайман. Лекин мен юрган йўлдан юрмагилар. Онамнинг орзу-ҳаваси деб, мен бугун ўз оиламдан ажралдим. Мен бахтсизман. Қани энди Орифжон акам билан ўз оилам дарахотида фарзандларим билан қаттиқ нонни сувга ботириб еб ўтирсам..." - дедим.

Рухонахоннинг дил розини тинглаб, институтимга етганимизни ҳам сезмай қолибман.

- Илтимос сиздан, менинг ҳаётим ҳақида газетга ёзинг, эвазига сизга мана шу узукни бераман, - дея жувон бармоғидан тилло узугини ечиб, менга узатди.

Жаҳлим чикди ва:

- Узугингиз ўзингизга буюрсин, опа, - дедим. - Йўғламанг, ҳали бахтли бўласиз. Газетани кузатиб бориңг, албатта ёзаман.

- Менга сўз беринг, - дея қўлимни тутди.

- Сўз бераман, - дедим мен ҳам. Машина силжиди, ортидан ачиниш-ла термулиб қолдим. Муҳтарам газетхон! Бу аёлдан ўз маслаҳатингизни аяманг. Чунки у жавоб қутаяпти. У ҳали ёш, гўзал, соғлом. Ҳаётдан умидлари катта...

Забунисо ҒАҒҒОРОВА

Иккинчи фарзандимиз туғилиши арафасида касалхонага тушиб қолдим. Мени қабул қилиш асносида умумий аҳволимни аниқлаш учун бир врачни таклиф қилишди.

Хонага оқ юзли, новчагина аёл кириб келди. Мен ётган қарават қаршисига стул қўйиб жойлашаркан, "дўхтир"ларга хос тезкорлик билан анжомларини шақир-шуқур қилиб, таратдиланди.

- Ҳм, аввалига қон босимингизни ўлчаб қўрамиз. Енгингизни шимаринг.

Беихтиёр билагимга узатилган қўлларга кўзим тушди-ю, сесканиб кетдим: аёлининг иккала қўли деярли ёппасига оқ доғлар билан қопланган эди. Шунда... гоёт бетакаллаф, ноҳиоз ҳаракат қилганимни билмай қолдим - қўлимни шартта тортиб олибман. Бир лаҳзалик сесканиш маъсули бўлган ушбу ҳолат шуғурида чақиндек ваҳима солди-ю, исзис йўқолди. Хижолатдан этим жунжиб кетди, қўлимни шошиб қайта узатдим. Аёлининг кўзига

қарашга юрагим дов бермади, би-роқ мен томон узатилганча муял-лақ қолган бечора қўлларнинг хиёл титроғи юрагимга туташиб кетди. "Уят, минг бор уят, ҳайф сенга!"

Шифохонада даволанган бир ҳафта ичида ўша аёлни қайта учратмадим.

Назаримда, у мен борлигим учун ҳам бу йўлакка юрмаётгандек, исза бўлардим. Кўп ўтмай, қизалоқли бўлди. У пайтлар чақалоқни туғилган заҳоти онага беришмасди, уч-тўрт соатдан кейин чиқиб, қўришга рухсат олдим. Қатор қўйилган темир беланчақларга ажиб эҳтирос, ҳаяжон билан яқинлашдим. Ҳамшира қиз қок ўртадаги болага ишора қилди:

- Сизники мана бу йўғлоқи.

Жонимнинг бир парчасига энтиқиб қўл узатдим. Димоғимга "гуп" этиб гўдак иси урилди. Бундан-да олийроқ бахт бўлиши асло мумкин эмас!

Тугмача дудогини тугун қилиб, йўғлашга тутинган нуридийдамнинг юзига тўйиб-тўйиб қарадим... ҳозиргина бахтдан дукурлаётган юрагим тўхтаб қолди гўё: қизалоқимнинг ўнг қабоғи узра бугдойдек оппоқ доғ яққол ажралиб турарди...

...Бош врач биз қутгандан кўра хотиржам қўринди.

- Ваҳимага ҳожаат йўқ, - дея турмуш ўртоғим икковимизни тинчлантirmoқчи бўлди у. - Баъзан эндигина туғилган чақалоқларда бунақа доғлар учраб туради ва аксарият ҳоллар бу туғилиш жараёнидаги шикастнинг изи бўлиб чиқади. Яъни, доянинг бармоғи ёки бирор нарсга ботган жойдан вақтинча қон қочи-б, оқариб қолади. Чақалоқнинг эти нозик-да. Агар шунақа "заха" бўлса, икки кун ичида йўқолиб кетади. Қутинлар.

Турмуш сабоқлари

Кутиш... Айтишга осон. Уззукун боламнинг юзига термудим. Ўша шифокор аёлининг қўнғлига бер-

ган озорим, ранжнинг жазоси эди бу. Аммо нечун менинг нодонлигимдан шугина норасидам жабр чекиши керак? Яна қиз бола бўлса... Нақадар гуноҳқорман!

Яратганинг меҳри беадад, бир қулкиннига иддаом учун авф этилди. Тонг маҳали оёқ учиди гўдақлар хонасига кириб борганимда қабоғида билинар-билинмас из қолган эди. Уч кун ичида доғдан асар ҳам қолмади. Елкамдан тоғ ағдарилди. Аммо залвори қалбимга чўкди.

Мен ўша аёлни кейин ҳам ҳеч учратмадим. Учратганим билан нима ҳам дердим, ярасини қайта тирнаб, нима қилардим. Ахир бундай одамларга жисмининг бирор жойидаги нуқсонидан кўра мен каби нодонларнинг озорлари кўпроқ азоб беришини яхши биламан...

Гулчеҳра АСРОНОВА,
Фаргона шаҳри.

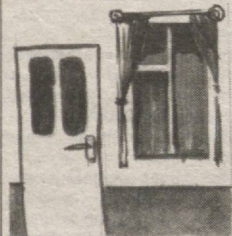
ДИЛ ЯЙРАСИН, КЎЗ ҚУВНАСИН!

Турар жойни озода ва саришта тутиш биринчидан инсон саломатлиги учун фойдали бўлса, иккинчидан ораста уйларида файзу барака бўлади. Ойда бир уй кўтариб, ҳаммаёқни обдон ювиб-тозалала олсангиз дилингуз танангиз яйрайди, ҳам биров келса хижолат тортмайсиз.

Бу қийин ва масъулиятли ишни кунининг иллик ва қуёшли кунларида амалга оширган маъқул. Аввало уйдаги барча хижозлар, гиламлар (огир жавонлар ва диванлардан ташқари) ховлига олиб чиқилиб офтобга ёйлади.

Сўнг деразалардаги пардалар четга сурилиб, мебеллар ўртага олинади.

Мабодо сурилганда оёқларининг остига қалин мато бўлакларида кўйсангиз бўялган полни тирнаб юбормайди.

Мабодо сурилганда оёқларининг остига қалин мато бўлакларида кўйсангиз бўялган полни тирнаб юбормайди.

Шундан сўнг бўялган, оқланган деворларни ва шифтни узун бандли қуруқ ва юмшоқ чўтка билан тозаланг.

Агар уйда бундай чўткадан бўлмаса унда супургини узун таёққа боғлаб олинг. Ёки узун таёқ учига қуруқ латтани айлантириб ўраш ҳам мумкин.

Уй деворларига гулқозлар ёпиштирилган бўлса уларни тоза ва қуруқ латта билан артиб чиқинг. Кирланган жойларини резинка ўчиргич билан ўчириб тозаланг. Бирорта доғ теккан бўлса латтани бензинга ботириб сал сиқиб ташлаб гулқоздаги доғларни артсангиз кетади.

Сўнг кийим жавонларини бўшатиб, ичининг хўл латта билан артинг.

Ойналар яраклаб туриши учун 30:70 микродорида глицерин қўшилган сувга латта ботириб артиб чиқинг. Мабодо шу вақтда уйингизда глицерин бўлмаса унда майдаланган бўр қуқунига латта-

ни ботириб дераза ойналарига суриб чиқинг. Қуригач яхшилаб артинг. Эшик ва дераза ромларини совунли илиқ сув билан ювиб чиқинг. Акс ҳолда бўёгининг ранги ўчиб, хиралашиб қолади.

Девор, деразалар ювилиб жавонлар тартибга келтирилгандан кейин полларни ювишга киришинг.

Агар полингузга линолеум тўшалган бўлса совунли сувда ювинг. Паркетли поллар эса кир ювиш воситаси солинган иссиқ сувда ювилади. Сўнг қуруқ латта билан артилади.

Мабодо уй яқинда таъмирланиб, поллар бўялган бўлса, сувга бироз нашатир спирти қўшиб юборинг. Поллар ювилиб, қуригач хижозларни жойлаштириш мумкин.

Бўялган полни нам латта билан ҳар қуни артиш керак. Лекин пол ювиладиган сувга ҳеч қачон кир ювиш қуқунини ёки совун қўша кўрманг. Акс ҳолда полнинг бўёғи хиралашиб қолади.

Ҳаммаёқ ораста бўлгач, полга солинадиган гиламлар тозаланади. Уларнинг жунини тескари чўткалаш, қоқиб тозалаш ҳам тавсия этилмайди.

Агар гиламингиз катта ва огир бўлса

чўткани тузли сувга ботириб турган жойида чўткаласангиз янгидек ярқиратади. Ёки гиламининг устига чойнинг шамасини тўкиб қаттиқ супурги билан сурилса яхши тозаланади.

Мабодо гилам чанпотгичда тозаланаётганда хонага чанг-тўзон учиб чиқса шланг уланган жойга қоғоз салфетка қўйинг. У чангни ютиб, ташқарига чиқармайди.

Чанпотгич шланги учига магнит ўрнатиб қўйсангиз кнопка, тўғноғич ва мих каби нарсаларни тутиб қолади.

Ваннахона ёки карават ёнига тўшалган гилам сирганиб кетмасин десангиз, бурчакларига тўртбурчак қилиб кесилган резина бўлақларини тикиб қўйинг. Агар гиламининг четлари қайрилиб кетадиган бўлса, четига қалинроқ тасмадан тикиб чиқсангиз тўғри турадиган бўлади.

Уйни тозалаб, полга гиламларни тўшагач жавоннинг ичининг хўл латта билан артиб чиқинг. Сўнг офтобга ёйиб, шамоллатиб олинган кийимларни тартиби билан жойлаштиринг.

Мўйнали кийимларда доғ бўлса, бензинга ботирилган латта ёки қиздирилган кепак билан ишқалаб артсангиз бирпасда тоза бўлади.

Пўстиндаги (дубленка) доғларни эса 50 мл. нашатир спиртини 50 мл. сувга аралаштириб юмшоқ латтани ботириб артинг.

Пўстиннинг устидаги эски доғлар устига маккажўхори ёрмасидан сеппиб жун латта билан ишқаланг. Ёки, совунли сувга озроқ нашатир спиртидан қўшиб ишқалаб тозаланг. Буни бир неча марта такрорлаш керак. Пўстиннинг тозаланган жойи қуригач нашатир спирти ва глицерин қўшилган сув билан яна бир артиб олгач қўл билан эзиглаб юмшатиш. Шунда у асл кўринишини йўқотмайди.

Йигилган кирларни ювишга киришаркансиз, аввало, дастурхон, сочик, чой-

шаб ва кийимлардаги доғларни кеткизиб олинг. Бунинг учун қуйидаги маслаҳатларга амал қилсангиз, ювган кирларингиз чинидек тоза бўлади.

● Терлашдан қолган доғларни кетказиш учун 1 литр сувга бир ҳовуч туз солинганда, 1 соат кийимларни ботириб қўйсангиз доғлар тез кетади.

● Чой, қаҳва ва мева шарбатидан қолган эски доғларни кетказиш учун лимон шарбатидан фойдаланинг. Аммо совун ёки кир ювиш воситаси ишлатманг.

● Мевалардан қолган доғларни 1 стакан сувга 2 грамм лимон кислотаси қўшиб ювилса тез кетказади. Аммо, мева доғларини ювиш учун совун ишлата кўрманг. Совун таркибидagi ишқор натрийдасида мева доғлари матога янада яхшироқ ўрнашиб қолади.

● Агар дастурхон ёки сочикқа апельсин доғи теккан бўлса ўша жойга озроқ глицерин суриб кейин илиқ сувда ювиб ташланг.

● Пахта, жун ва ипакдан тайёрланган матолардаги қаҳва, шарбатлар доғини бензин ёки ацетон билан тозаласа бўлади. Бунинг учун латтани бензин ёки ацетонга ботириб олиб ўша доғли жойлар артилади.

● Кўзгу ҳўлланган латта билан артилади. Агар

уни пиёз билан ишқалаб, сўнг артсангиз пашша қўниб доғ қилиб ташламайди. Кўзгунинг иллик сувда ювиб, уни қоғоз билан то яраклагунча артиш ҳам мумкин.

Кўзгунинг хира тортиши кўнгилни ҳам хира қилади. Уни бир чимдим синька солинган сув ёки чой билан артилса, яна шаффоф ва тиник бўлади.

Музлаткичнинг эшиги яхши ёпилмаса унинг четигади резинкасини совунли илиқ сувда ювиб ташланг-да, қуригунча артинг. Шунингдек, музлаткичнинг музининг ҳар икки-уч ҳафтада бир марта эритишга одатланг. Сўнг, музлаткич панжараси ва деворларини ичимлик содаси солинган сувда ювинг.

Ювиб тозаланган музлаткич эшигини 40 дақиқа очиб қўйинг. Намлиги яхши қуримасдан туриб маҳсулотларни жойлаштириб қўйсангиз, улар могорлаб кетиши мумкин.

Музлаткичнинг сиртини 50 грамм тиш ювиш пастасини 1 стакан сувга аралаштириб ювсангиз, янгидек яраклайди.

Газ плитасининг тутқичини вақт ўтиши билан қалин ёғ қоплаб, артилса ҳам кетмайди. Шунинг учун тутқични ечиб олиб қайноқ сувга идиш-товоқ ювиладиган воситадан солиб ярим соат ивитиб қўясиз. Сўнг эски тиш чўткаси билан ҳар томонини чўткалаб ювсангиз топ-тоза бўлади-қолади.

Уйингизда қуя капалаклар учаетган бўлса ташвишга тушманг. Ваҳоланки қуя капалаклар унча хавфли эмас. Аммо уларнинг қўйган тухумлари жун кийимларни еб қўяди.

Агар кийимлар жавонида қуя капалакни қўриб қолсангиз ичидagi кийимларни дарров олиб чиқиб қоқиб шамоллатинг. Кийимларни эса музлаткичнинг музхонасига солиб қўйинг. Ярим соатдан

Ўзингиз ва уй

Рўзгорингиз учун

сўнг олиб офтобга ёйинг. Шунда тухумлар тез ҳалок бўлади.

Кунлар иситгач қишки кийимларни махсус ишлов берилган қопларга солиб оғзини маҳкам боғлаб қўйинг.

Бўздан тикилган қопни қирғичдан чиқарилган совун солинган сувда ювиб, чаймасдан қуритинг. Шундан сўнг ичига мўйнали ва жун кийимларни бемалол солиб қўйишингиз мумкин.

Агар жавон ичига ёнғоқ барглари солиб қўйсангиз ҳам қуя йўламайди. Ёки бир-икки бўлак кирсовунни жун кийимлар орасига солиб қўйинг.

Ошхона шкафда кўнғизчалар пайдо бўлганини кўрганда маҳсулотларингизни ташлаб юборишга шошилманг!

Авал ҳамма нарсани шкафдан олиб, полкаларни яхшилаб ювиб шамоллатиб, қуритинг. Кўнғиз босган ёрмани ташлаб юборган маъқул. Лекин мита қурти ўрмалаётган урни элаб олиб бир кун музхонада сақлаб, яна фойдаланиш мумкин.

Хоналарга пашша кирмаслиги учун нима қилиш керак? Пашшалар мум, кастор мойи ва керосин ҳидини ёқтиришмайди. Шунинг учун дераза ва эшик ромларини шулардан бирортаси қўшилган сувда артсангиз, уйга пашшалар киришидан қутуласиз.

Баҳор келиши билан уйда, айнақча турли маҳсулотлар сақланадиган ошхонада чумолилар карвони пайдо бўлади. Уларни йўқотиш қийин эмас. Чумолилар ўрмалайдиган йўлига саримсоқпиёз шарбати қўшилган кунгабоқар мойидан суртиб қўйсангиз улар тезда йўқолади.

Кўпинча уй тозалашда ҳамма буюмлар ювилиб тозаланади-ю, қор-ёғирли қунарда жуда асқотадиган соябон унутилади. Ваҳоланки, у ҳам парваришга муҳтож. Соябон осонгина очилиб ёпилиши учун уни очиб илиқ сувли душ остида тутиб туриш керак. Чунки илиқ сув билан ювиб қуритилса яхши сақланади.

“Дўст бошга душман оёққа қарайди” - деган мақол бекорга айтилмаган. Аммо, ҳар қандай қиммат ва чидамли пойфазалга ҳам албатта парвариш зарур. Уларни махсус шкафчага жойлаштиришдан олдин бир қўздан кечириб чиқинг.

● Сарик, жигарранг ёки қизил чарм-ли туфлилардаги доғларни совунли совуқ сув билан артиб тозаланг.

● Оқ қандай пойфазалдаги доғларни резинка билан ўчириб тозаланг.

● Лакланган пойфазалингузга ҳеч қачон крем сура кўрманг. Бундан улар хиралашиб қолади. Яхшиси пиёзни иккига бўлиб, ишқаласангиз ёки тухумини оқи билан артсангиз яраклатади.

ДИЛБАР ВА ҲАМИДА тайёрлашди.

ПАРАЗИТЛАР БИЛАН КУРАШАМИЗ!

Аскарият касалликларга хос бўлган белгилар - оғрик, ҳароратнинг кўтарилиши, терлаш, эт увишиши, йўтал, овқат ҳазм қилишдаги муаммолар, бўғимларнинг зирқираши кабилар дарров ўзини сездирмайди. Касаллик белгилари одатда 2-3 кунда, баъзи ҳолларда эса бир ҳафталада намоён бўлади. Шундай экан, танамизга ин қуриб олган касаллик кўзгатувчи кўзга кўринмас паразитлар - вируслар, микроблар, бактериялар ва гельминтлар(чувалчанлар, гижжалар)дан халос бўлиш учун нима қилиш керак? Қуйидаги тавсиялар айнан шу хусусда.

УЛАР ИЧДАН ЕМИРАДИ

Ҳали туғилмасданок бола турли вируслар, зарарли микроорганизмлар ва гельминтларнинг хуружга учраши эҳтимоли оз бўлса-да мавжуд бўлади. Бола туғилгандан кейин кир қўллар, ювилмаган мева-сабзавотлар, касал одамлар ва уй ҳайвонлари орқали касалликларни, турли паразитларни юктириб олиш эҳтимоли кескин ортади. Аскарият паразитлар узок йиллар танамизда яшаб келса-да, гўёки бизга зарари тегмайтгандек бўлади. Аслида улар инсон организмидан ичдан емириб бориши билан хавфлидир.

Оддийгина лаблар шамоллашини олайлик. Бу касалликнинг асосий сабаби одам герпес вируси билан зарарланганлигидир. Ушбу вирус бутун ички аъзоларни касаллашти, хатто саратон(рак) ўсимталарининг пайдо бўлишига олиб келиши ҳам мумкин экан.

Қон ва шиллик пардаларда эса стрептокок ва стафилокок деб аталувчи вируслар учрайди. Улар қон, бўғимлар ва юрак, қон-томир тизимининг оғир касалликларини келтириб чиқариши билан хавфли.

Нафас олиш органларидаги пневмокок ҳамда Кох таёқчалари номли вируслар ўпка ва бронхлар касалликларига, вақтида даволанмаса, сил(туберкулез)га сабаб бўлади.

Овқат ҳазм қилиш тизимига ин қуриб олган микроб ичак таёқчалари деб номланади. Улар ичаклар ва овқат ҳазм қилиш тизимида турли касалликларни кўзгайди.

Хламидиялар асосан жинсий аъзоларни зарарлаб, бепуштли, импотенция, жинсий аъзоларнинг бошқа касалликларини келтириб чиқаради.

Псориаз вируси тери остида "яшайди". Одатда оғир кечадиган, турли асоратлар қолдирадиган тери касалликларининг сабабчиси ҳам мана шу вирусдир.

Трихомонад вируси оғиз бўшлиғи, ичаклар ва жинсий аъзоларга ин қуради. Наслдан наслга ўтувчи бу вирус турли жинсий ҳамда онкологик касалликларнинг кўзгатувчиси саналади.

Лямблиялар ичакларда учрайди ва жигар ҳамда бошқа ички аъзоларга тарқалади. Мазкур гельминтлар токсикоз, аллергия, инсулт, юрак, қонтомир касалликларига сабаб бўлади.

Аскарид (юмалоқ гижжа) ва унинг личинка (туҳумдан чиққан курт)лари жигар, ичаклар ва ўпкани макон тутати. Улар

токсик заҳарланиш, томирларда тикинларнинг пайдо бўлиши, семириб кетиш, ўпка касалликлари кабиларга олиб келади.

Тадқиқотларнинг кўрсатишича, деярли барча кишиларда мана шу "ички душманлар" учраб экан. Фақат соғлом, иммунитетни кучли кишиларни улар безовта қилмайди. Шундай бўлса-да, мутахассислар организм учун махсус тозалаш муолажаларини ўтказишни ва тўғри овқатланиш қоидаларига риоя этишни тавсия этишади.

ТАНАНИ ТОЗАЛАШГА ТАЙЁРЛАНИМIZ

Тайёргарлик босқичи 10-15 кун давом этади. Уни албатта оғиз бўшлиғини тозаланмаган кунгабоқар ёғи билан муолажа қилишдан бошлаш керак. Нонуштадан олдин 1 десерт қошиқ кунгабоқар ёғини оғизга солиб, 10-15 дақиқа давомида тил ва лаблар билан шимигандек ҳаракатлар қилинг. Сўнгра ёғни туфлаб ташлаб, оғизни илиқ сувда чайиш керак.

Уйкуга ётишдан олдин бир ста-

кан кефир ёки қатикқа бир чой қошиқ кунгабоқар ёғи қўшиб ичинг. Агар сизга клизма қилиш таъқиқланган бўлса, бир стакан-дан сули дамламаси ичиш тавсия қилинади. Дамлама тайёрлаш учун бир стакан сули доинини яхшилаб ювиб, устига 5 стакан қайноқ сув қуюсиз ва паст оловда икки соат қайнатасиз. Сўнг дастлабки ҳажмга етгудек қайноқ сув қуюсиз. Сули ўрнига зигир уруғидан дамлама тайёрлаб инсангиз ҳам бўлади. Бунинг учун бир чой қошиқ зигир уруғи устига бир стакан қайноқ сув қўйиб, қалинроқ сочик билан ўраб, 5 соат дам бериб қуюсиз. Дам егач, уруғи билан бирга ичиб юбориш керак.

Тозалаш муолажаларини бошлагандан кейин тўғри овқатланишга ҳам эътибор қаратиш зарур. Таомномадан асосан микроэлементлар ва А, С, Е, В гуруҳ витаминлари кўп бўлган озиқ-овқатлар ўрин олиши, кремнийли сув ичиш керак. Чунки кремний молекулалари грипп, гепатит, полиартрит, ревматизм касалликларини кўзгатувчи вирусларни "ўзига елимаб олиб", моддалар алмашинуви жараёнида танада чиқариб юбориш хусусиятига эга.

Қорин дам бўлмаслиги учун қайноқ сувда ивितिб юмшатишдан олхўри қоқиси еб турунг. Кунига уч маҳал, овқатланишдан 30 дақиқа олдин 50-100 грамм лавлаг, картошка, сабзи, бодринг, олма, олхўри, шафтоли, ўрик, қизил қорағат (смородина), сельдерей, исмалок, редиска шарбатларидан бирини ичиш тавсия қилинади. Баҳор ва ёзда доривор қоқиқўт шарбатидан ичиб туриш керак. Қишда эса баргизбуридан тайёрланган дамлама яхши фойда беради. **Сурғи дори сифатида эса яллиз, доривор мойчечак, арпабодиён, шивит дамламаси қўл келади.**

Номлари санаб ўтилган гиёҳлардан дамламалар қуйидагича тайёрланади: **2 ош қошиқ гиёҳ устига бир стакан қайноқ сув қўйиб, 15 дақиқа дамлаб қўйилади.** Совуғач, сузиб олиб, кунига икки маҳал 0,5 стакан-дан ичилади.

Сизни **бавосил(геморрой)** безовта қилса, бир ҳафта уйкуга ётишдан олдин марганцовканинг нимпушти эритмасида ванна қилинг. Димланган пиёз, хом картошка, қариқиз барги, доривор мойчечакнинг иссиқ қайнатмасидан қилинган компресслар ҳам фойдали.

ДОРВОР ГИЁҲЛАР КУЧИ

Муолажанинг иккинчи босқичи энг масъулиятли бўлиб, бу даврда ичаклар микроклизмалар ёрдамида тозаланади ва бир вақтнинг ўзида гельминтлар ва паразитларга қарши турли дамламалар, шарбатлар ичилади.

Муолажа **янги ой чиққан кундан у тўлишгунча - 15 кун ўтказилади.** Муолажани йилга икки марта - ёз охири ёки кузнинг бошида ва феврал ойида олиш зарур.

Эрталаб оч қоринга бир стакан ошқовоқ ёки сабзи шарбати ичиш даво самарадорлигини оширади. Шунингдек, кунига 1 килограмм димлаб пиширилган ошқовоқ, иссиқ сувда ивितिб юмшатишдан олхўри қоқиси ейиш ҳам тавсия қилинади.

Диккат! Организмни тозалаш муолажасини белгиланган муддатларда, оғир касалликларда эса шифокор назорати остида мунтазам ўтказиб бориш керак.

Йўғон ичакни тозалаш учун эрман(шувоқ) дамламасидан фойдаланиш лозим. 2 литр хона ҳароратидаги дамламага 2 чой қошиқдан олма сиркаси, лимон шарбати қўйилади. Муолажа учун энг маъқул вақт эрталаб соат 5 билан 7 оралиги ёки кечки овқатдан олдин соат 18 дан 19 гача бўлган вақт(кечки овқатдан 4 соат ўтиб муолажа олса ҳам бўлади).

Пиёз ва саримсоқнинг турли микроб ва вирусларга қирғин келтириши кўпчиликка маълум. Икки ҳафта мобайнида ҳар куни эрталаб нонуштадан 1 соат

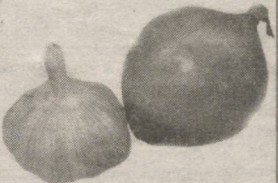

аввал бир бўлак саримсоқпиёз-ни яхшилаб чайнаб енг. Кун давомида эса 2-3 марта 20 граммдан пиёз ейиш керак. Шунингдек, пиёз ва саримсоқ дамламалари ҳам фойда беради. Дамламалар қуйидагича тайёрланади:

● Ўртача катталиқдаги бош пиёзни майда тўғраб, бир стакан қайноқ сув қўйинг ва 12 соат дам беринг. 3-4 кун давомида 0,5 стакандан ичиб турунг.

● Майдалаб эзилган саримсоқ пиёз устига 400 миллилитр сув қўйиб, бир соат дамлаб қўйинг. Икки ҳафта мобайнида кунига уч маҳал овқатдан олдин 100 миллилитрдан ичиш керак.

У ёки бу дардга қарши махсус муолажалар қўллаш ҳам яхши самара беради. Агар яқинларингиз ёки қўни-қўшинларингиздан бирортаси кизамик, сувчечак, қизилча касал-

ликларидан бири билан оғир-ётган ёхуд сизда мана шу касалликлардан бирининг кўзгатувчиси аниқланган бўлса, савратки ўт дамламаси ичиб туришни маслаҳат берамиз.

Безгак ва сил(туберкулез) касалликларининг кўзгатувчиларига қарши курашда эваклит, дасторбош, тошчўп (чабрец) ва оддий қўнори уруғи дамламаси қўл келади.

Энтероккок вируслари ҳамда энцефалит, полиомиелит, манка(сеп), сифилис касалликларини келтириб чиқарувчи микробларга қарши ерқалампир илдизи, брусника, итүзүм, эрман (шувоқ), газак ўт дамламаларини ичиб туриш тавсия қилинади.

Ёнғоқнинг устидаги кўк пўстлогидан тайёрланган дамлама **менингит, пневмония** кўзгатувчилари ҳамда **оқ стафилокок** вирусига қарши курашда самарали воситадир.

Қоқшол (столбняк) ва сўзак (гонорея) касалликларини кўзгатувчи микробларга маймунжон меваларидан, қайин пўстлогидан, олабута (шўра) ўтидан тайёрланган дамламалар қирғин келтиради.

Диккат! Агар у ёки бу дамламани ичгандан сўнг ўзингизни нохуш сезсангиз, унинг миқдорини камайтиринг. Шунда ҳам ёрдам бермаса, бошқа турдаги дамлама билан алмаштиринг.

Мутахассислар **қўқйўтал, ларингит, сурункали трахеит (нафас йўлининг яллиғланиши)** касалликларидан шивит, тошчўп, самбиттол(верба) барглари, атиргулнинг гулбарглари, жўка (липа) гулидан тайёрланган дамлама энг яхши муолажа воситаси эканлигини таъкидлашади.

Герпес касаллиги вирусидан халос бўлишнинг йўли чой дахлати ёғи (у дорихоналарда сотилади)дан фойдаланишдир. Муолажа учун ёғдан бир десерт қошиғини олиб, 10-15 дақиқа мобайнида оғиз бўшлиғини чайкаб турасиз. Сўнг уни туфлаб ташлаб, оғизни илиқ сувда чайасиз. Муолажани 7 кун олиш зарур.

Диккат! Агар сизда **трихомонад, хламидия** касалликлари аниқланган бўлса, уларни танани умумий тозалаш билан бирга шифокор назорати остида тиббий йўл билан даволаш шарт.

Мақолада номлари келтириб ўтилган гиёҳларни дорихоналардан топишингиз мумкин.

(Давоми бор)
ДАРМОН ва **НОДИРА** тайёрлашди.

116 Ёшим 35 да. Ахрашганман, битта қизчам бор! Ўзим ишлаб, рўзгор тебратаман. Тошкент шаҳрида уй-жойи бўлган, ишлайдиган, оилани қадрлаб, мен билан дилим-дилга бериб яшайдиган ориятли, диёнатли 40-41 ёшлардаги бир эрак бўлса тақдиримни боғлаган бўлардим.

Манзилим тахририятда

Шаҳодат.

117 Қайнотам 67 ёшда. Беш хонали уйда кичик қайим билан яшайди. Қайнонам вафот этган. Яхши яшаш учун шароит етарли. 60 ёшли, фарзандларидан қутулган, одобли, оқила бир аёл бўлса (иложи бўлса тошкентлик) уйлантириб қўярди. Иккиси бир-бирига ҳамроҳ бўлиб, кексалик дамланини бирга ўтказишган бўларди.

Манзилимиз тахририятда

Севара

118 Сирдарё вилоятиданмиз. 46 ёшли, 1-гурух ногирони бўлган акам бор. Аёли вафот этган. Икки фарзанди бор. Ўзи ишлаб пул топади. Уларнинг оиласига ўзим қарашиб тураман. Аммо акамни уйлантирмасам бўлмайди. Ўзининг уй-жойи бор. 40-50 ёшлардаги, мўмин-мусулмон, бир аёл бўлса акамни уйлантириб қўярди. Шундайлар бўлса овоз берсин!

Манзилимиз тахририятда.

Муҳтарам

119 Ёшим 34 да. Каттақўрғонликман. Турмушга чиқмаганман. Тикувчилик ва компютерда ишлаш қўлимдан келади. 35-40 ёшгача бўлган олийжаноб, оилани қадрлаб, мени ҳурмат қиладиган, иймон-этиқодли бир эрак бўлса, садокатли ёри бўлардим.

Манзилим тахририятда.

Нодира

120 Ёшим 67 да. Жиззахликман. Аёлим вафот этган. 3 фарзандимни уй-жойли қилиб бўлганман. Қасбим устачилик. 45-55 ёшлар атрофида бўлган, фарзандларидан қутулган ёки ёлғиз аёл бўлса оила қўрган бўлардим. Яшаш учун барча шароитим етарли.

Манзилим тахририятда.

Тўрабой

121 Ёшим 60 да. Тошкентликман. Фарзандларим уй-жойли бўлиб кетишган. Аёлим вафот этган, ёлғизланиб қолдим. Асалари боқиб, шу иш билан ўзимга таскин берман. 40-55 ёшлардаги, ёлғиз ёки фарзандларидан қутулган роийишли бир аёл бўлса, қолган умримизни бирга ўтказардик.

Манзилим тахририятда.

Аҳмадхўжа.

БАСИРА тайёрлади. Тел: 133-04-50

(Боши ўтган сонларда)

ЎН БЕШИНЧИ МАКТУБ

Малоҳатли азизам! Ёсингдами, бир куни менга нечундир: "Эраклар хотини қазо қилса, тобутнинг олдида кета туриб у ер-бу ерда кўринган аёлларга қараб, "менга мос келадими-йўқми", дея дили кетар экан. Қаранг, эрак зоти қанақа бўлар экан?" деган эдинг. Худдики, ўзининг мендан олдин рихлат қилиб қолшингни билгандай! Ушанда афсус, мен "оғзингдан шамол учирсин", демаган эканман. Фаршталар эса "омин", деб юборишган экан. Мана, шу гапигдан кейин кўпам ўтмай мени ташлаб, ўзинг у дунёга "жунаб" кетдинг... Руҳинг хотиржам бўлсин, жоним... Бугун сендан ажраб қолганимга тўрт йилдан ошди. Мен ҳамон дилимга ёқадиған аёлни қидираётганим йўқ. Рост-да, сендақаси яна битта бўлиши мумкин. У ҳам бўлса ўзинг!.. Мана эшит:

ЗАВЖАМ РУҲИГА МАКТУБЛАР

Мен билмасман, ундай зотларни,
Улар ҳисси менга бегона.
Мени кўшма улар сафига,
Бўлгандир бир шундай девона.

Тўғри, аёллар кўп, чиройли,
Эрлар дили кетар, уялмас.
Аммо сенга кетган у дилим,
Сендан қайтиб бошқага кетмас...

Энди англаб етгандирсан, гўзалим! Биламан, ёстикдошини жони-танидан ортиқ яхши кўрганларгина шундай ҳаёлларга боради. Ёшлиқларидан бериб келган кўнгилларини бир фожеа билан дафъатан узиб кетиш уларга осон эмас. Нафаси нафасига, вужуди вужудига, дудоғи дудоғига пайваста бўлиб кетган умр йўлдошини қандайдир бир кимсага ташлаб кетишнинг ўзи бўлмайди. Буни сен каби ҳис-туйғули, ор-номусли, фидойи қаллиғлар тушунади. "Мен ўлиб кетганимдан кейин билганини қилмайдими, менга нима?" дейдиган эр-хотинлар йўқ эмас. Булар бошқаларга намуна бўладиган жуфтлар ҳам эмас.

Бўлди, эзмаланиб кетдим. Хатимга нукта қўя қолай. Сен рашк қилган, қилаётган завжанг - Мен. Хайр.

ЎН ОЛТИНЧИ МАКТУБ

Севиқли Завжам! Сенга кўриш насиб этмаган қудачанг - Нодирингнинг қайнонаси Мавлудаёй Англиядан ма-лака ошириш бир ойлик курсини тугаллаб, бугун қайтиб келдилар. Мен ҳам суҳбатга боришим керак экан. Хайронман... Ким билан бораман, қандай қилиб бораман?... Сўққабошим билан нима деб бораман?... Биринчи боришим бўлса... Илгарилари, катта қудаларингникига сен билан бирга ўйнаб-кулиб кетаверар эдим. Ҳозир-чи... Мени яна ҳам босди. Кўнглимнинг бир чеккаси, ёнимнинг ҳар икки томони бўшлиғи эсимга тушиб қолди. Ўйланиб ўтирибман. Дилим ғаш, шахтим паст. Ўғлингга, келинингга сездирмасликка ҳаракат қиламан. Нима қилдим, уларнинг ҳам кайфиятини бузиб... Ўзимни қўлга олишга уринаман... Майли, бориш лозим экан, бора қолай. Албатта сен борингдагидек кўтаринки руҳим

бўлмайди. Бошқаларга сездирмаслик чорасини кўраман. Ишонаманки, ҳаёлан бўлса ҳам сен ёнимда бўласан. Аммо сенга аталган ўриндиқ бўлмайди, биламан. Сен ўзинг ҳам бўлмайсан. Фақат менгина улар билан ҳол-аҳвол сўрашаман, муомала қиламан. Сени бир оғиз ҳам сўрашмайди. Бу мени яна ҳам эзади. У дунёга рихлат қилган, жисми йўқ, руҳи аллақерда юрган марҳумларни нима деб ҳам сўрашин. Ахир сен иш ёки заруриятдан бирор юртга сафарга кетмагсан-ку! Дарвоқе, сен борган "у дунё"да юрт, мамлакат, деган тушунча бўлар эканми? Биз тириклар бундан беҳабар бўлсак... Хуллас, қисқаси жоним, боришга қарор қилдим. Буёғи борганимда маълум бўлади... Ҳозирча сен билан хайрлашаман. Яхши қол. Имконинг бўлса, ўзингдан нишон бериб тур. Сени ғойибона кўчиб, руҳингга руҳим пайванд бўлгуси Умр йўлдошинг - Мен. Хайр, гўзалим...

ЎН ЕTTINЧИ МАКТУБ

Жоним, бугун Ер юзиде 2006 йил. Октябр ойининг 1 санаси, рўзанинг саккизинчи куни, яқшанба. Сенга яна дардимни айтсам, шу кунгача Оллоҳ учун ўз фарзимни - рўзамни адо этдим. Бироқ буюғига мадорим келмади, бечораҳол бўлиб қолдим. Очиғини айтсам, сендан кейин ғам-алам мени еди. Шунда билдимки, мусибат мияда кечар экану, жигарни нимталаркан. У менинг ҳам жигаримни нимталади, тилка-пора қилди, оғир дардга чалин-тирди. Мана нима учун яқин кишисидан ажраб қолганлар "вой, жигарим", деб фарёд қилар экан. Ғам-андухга бардош бера олмаи, жигари ишдан чиққанлари эса кўпам ўтмай ўша вафот этган кишиси ортидан "жунаб" қоларкан. Мен ҳам шу кўйни бошимдан кечирдим. Тақдиримда менга "жунаб" қолиш ҳам эрта экан, сенга ўхшаган дўхтирлар мени даволашди.

Лекин ўтқопимни олиб ташлашди. Танамдаги шу етишмовчилик,

ўзинг биласан, рўза тутганимда жигаримни огритиб қўйди, овқат ҳазми бузилди. Оқибат-натияжада кун сайин футурдан кетавердим. Ўғилларинг ҳам, келинларинг ҳам: "Адажон, бурунги касал ҳолингизга келиб қолдингиз, рўза тутмай қўяқолинг, Худони ўзи кўриб-билиб турибди-ку", дейишди. Ўйлаб кўрсам, ростдан ҳам бу аҳволимда узоққа эмас, нарироққа ҳам бора олмаيمان. Оёқ-қўлларим ингичка тортиб, бошим эти юқалашиб кетди. Рўза ойининг тўққизинчи куни рўзадорлиқни тўхтатдим. Аллоҳ ўзи кечирсин, деб ўзидан илтижо қилурман... Ҳидоят ва тавфиқ Оллоҳдандир.

Энди эзмаланиб ёзадиган бўлсам, жоним, кексайганда рўза туттишининг ўзи бўлмас экан. Танам бусиз ҳам сенинг кўмагингга, парварошингга муҳтож бўлиб қолган экан. Рўза кунларидаги тушкун кайфиятим, ёлғизликдан чўкиб қолган кўнглим мени беш баттар аянчи аҳволга солиб қўйган экан. Олдинлари сенинг йўқлигинг ҳар куни, ҳар соат билиниб турган бўлса, рўза кунлари ҳар

дам, ҳар он сезилиб турди. Тинкам-мадорим қуриб оғиз очаман ёлғиз, оғир тортиб, намозга ҳам ҳолим келмай, ётаман ёлғиз. Зўрма-зўр сахар тураман ёлғиз, ҳўрлигим келиб оғиз ёпаман ёлғиз. Тўғри, ўғилларинг бор, келинларинг, невараларинг бор, қараб, парварош қилиб туришибди. Кўнглим тусаган ош-овқат, ўзим ёқтирган кийим-кечак ортиги билан муҳайё, рост. Уларнинг ҳамма-ҳаммасидан розиман. Бироқ, қайтараман, сенсиз сўққа жоним. Гапларим, дардларим, ҳасратларим, орзу-истакларим ичимда. Ичини бўшата олмаган бева чиндан ҳам яна бир марта бева экан. Нима қилай, сени ўйлайман, сени кўсайман. Сенсиз тинчим ҳам йўқ, фароғатим ҳам. Айниқса, мен сени кута олмаслигим, қайтиб келишиндан умидвор бўла олмаслигим, демакки бу ёруғ дунёда сендан бутунлай мосуво бўлганлигим мени қон қақшатмоқда!.. Сенга пича енгилроқдир. Негаки, сен мени кутаётирсан. Қутми эса бир кунмас-бир кун етишиш, эришиш демакдир. Бинобарин, сен менга эрта-кечи, бир кун келиб эришасан. Руҳинг руҳим билан қовушади. Аммо мен одамлар бахтиёр, ҳушқачқак яшаб турган бу гўзал ёруғ дунёда энди ҳеч қачон сенга эриша олмаيمان! Бу - аниқ! Нақадар аччиқ, нақадар аламли! Ҳис-туйғуларим сени дейди, сени истайди. Юрак-бағрим сени топ дейди, сени қистайди. Мен бечора сени қайдан топай?... Кўкка чиқиб, сени олиб тушиб бўлмасам... Устига устак, кўкка чиқиб кетганлар қайтиб тушмас эканлар... Дахшат!

Майли, азизам, сен ҳам Оллоҳдан мен учун сабр тила, мен эса сенга раҳмат тилаб Қуръон тиловат қилай. Бугунча гапим шу эди. Келгуси хатимгача хайр! Сени ҳаёлан кўчиб қоламан. Бу дунёдаги Умр йўлдошинг, вақти келганда у дунёдаги руҳинг йўлдоши - Мен.

(Давоми бор)

Азимжон ҚОСИМОВ

Газетамиз саҳифаларидаги мазкур рамз билан белгиланган мақолалар Ўзбекистон мустақил босма оммавий ахборот воситалари ва ахборот агентликлари кўлаб-қувватлаш ва ривожлантириш жамоат фонди гранти доирасида тайёрланди.

Муассислар: Ўзбекистон Республикаси Хотин-қизлар кўмитаси, Болалар жамғармаси ва «Соғлом авлод учун» Халқаро жамғармаси

Фойдаланилмаган қўлэмалар таҳлил қилинмайди, муаллифларга қайтарилмайди, ёзма жавоб берилмайди.

«Шарк» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмаҳонасида чоп этилди. Тошкент, Буюк Турон кўчаси, 41-уй. Босишга топшириш вақти - 20.00. Босишга топширилди - 20.00.

Е-mail: oilavajamiyat@rambler.ru
oilavajamiyat@mail.ru

БОШ МУҲАРРИР: ДИЛБАР САИДОВА

Бош муҳаррир: 134-86-91

Қабулхона: (тел. ва факс) 133-28-20

Бош муҳаррир ўринбосари: 134-25-46

Оила, табриқлар, эълонлар: 133-04-50

Бўлимлар: 133-04-35, 134-25-46

Бухгалтерия: 132-07-41

МАНЗИЛИМИЗ:

Тошкент - 700000

Амир Темур кўчаси,

1-тор кўча, 2-уй.

«Олой» бозори ёнида.

Газета тахририят компьютер базасида терилди ва саҳифаланди.

ХОМИЙ: «Матбуот тарқатувчи»

акциядорлик компанияси

ОБУНА ИНДЕКСИ - 176

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 0169-рақам

билан 11.01.07да рўйхатга олинган.

Буюртма Г - 132. Формати А-3, ҳажми 4 табоқ.

Адади - 14094

Саҳифаловчи - Ш. БАРОКОВ

Рассом - Н. ХОЛМУРОВОД

Навбатчи - Д. ИБРОХИМОВ

Муҳаррир - С. САЙДАЛИМОВ

1 3 4 5 6